№ 81 (3924)
17 кастрычніка 2014 г.
Выдаецца з ліпеня 1995 г.
на беларускай
і рускай мовах

Выдавец: УП «Народная Воля».
Кошт — свабодны.

www.nv-online.info

Народная Воля

На прастор, на шырокі разлог
Выходзі, мой народ, грамадою...

Якуб КОЛАС

Да ўвагі!
Хто хоча набываць газету ў офісе рэдакцыі — чакаем!

Ідзе падпіска на газеты і часопісы на першую палову 2015 года.

Ці патрэбны Беларусі расійскія ваенныя базы?



У Беларусі ў 2016 годзе будзе створана яшчэ адна расійская авіябаза, на якой стануць базіравацца знішчальнікі Су-27.

*Пра гэта паведаміў галоўнакамандуючы Ваенна-паветраных сіл Расіі **Віктар Бондараў**. Беларускія афіцыйныя асобы нават не лічаць неабходным інфармаваць грамадскасць пра падобныя намеры.*

Як высветлілася, ваенны аэрадром у Бабруйску будзе рэканструяваны, расійскія спецыялісты падрыхтавалі ўжо тэхнічнае заданне на правядзенне гэтых работ, растлумачыў Віктар Бондараў, перадае ТАСС.

Яшчэ некалькі знішчальнікаў Су-27, як расказаў усё той жа Віктар Бондараў, размесцяць у Баранавічах, дзе ўжо створана расійская авіябаза. Толькі ці патрэбны нам гэтыя расійскія аты-баты, тым больш што адносіны ўсходняй суседкі з многімі краінамі свету абвастраюцца? Зараз усе, нават партнёры па СНД, наадварот, стараюцца пазбавіцца ад расійскіх вайскоўцаў.

Патэнцыяльная пагроза

Як беларусы ставяцца да прысутнасці ў краіне расійскіх авіябаз?

Гэта спрабавалі даведацца ў простых людзей актывісты кампаніі "Народны рэферэндум".

Актывісты "Народнага рэферэндуму", які ініцыяваны рухам "За Свабоду", кампаніяй "Гавары праўду!", Партыяй БНФ і падтрыманы БСДП (Грамада) і аргкамітэтам па стварэнні Партыі свабоды і прагрэсу, днямі перадалі ў Палату прадстаўнікоў каля 50 тысяч подпісаў у падтрымку неабходнасці правядзення рэферэндуму.

Сярод іншых на магчымы рэферэндум прапануецца вынесці і такое пытанне: *"Ці згодны вы, што дзеля забеспячэння нейтральнага статусу Беларусі ў краіне павінна быць забаронена размяшчэнне замежных вайсковых аб'ектаў, ядзернай зброі, а беларускія вайскоўцы не павінны несці службу за мяжой?"*

Натуральна, падчас збору подпісаў у актывістаў была магчымасць пачуць ад простых беларусаў іх меркаванні з гэтай нагоды. Якія яны?

— Па гэтай праблеме адчуваецца дынаміка, — кажа намеснік старшыні руху "За Свабоду" **Юрась ГУБАРЭВІЧ**. — Мы пачалі збор подпісаў яшчэ вясной гэтага года, напярэдадні выбарчай кампаніі ў мясцовыя Саветы. І тады большасць людзей наогул не лічыла, што пытанне прысутнасці расійскіх авіябаз у Беларусі вельмі актуальнае для краіны, хоць шмат было і тых, хто прытрымліваўся нейтральнай пазіцыі. Але ў апошнія месяцы мы заўважылі змену настрояў. Усё больш беларусаў разумеюць, што наяўнасць чужых вайсковых баз — гэта патэнцыяльная пагроза для краіны, якую могуць уцягнуць у ваенны канфлікт. Гэтыя назіранні, дарэчы, былі пацверджаны і вынікамі некаторых сацыялагічных апытанняў. Яны паказваюць, што расце колькасць людзей, якія выступаюць супраць прысутнасці расійскіх вайскоўцаў на тэрыторыі Беларусі.

— А ці шмат было тых, хто выступае за расійскія авіябазы?

— Шчыра скажу, дастаткова. Яны выступаюць не толькі за авіябазы, а наогул за шчыльную інтэграцыю з Расіяй і лічаць, што тут ніякай пагрозы для нас няма. Гэта людзі сталага ўзросту, ваенныя, якія для сябе даўно ўсё вырашылі. Альбо ім у гэтым дапамаглі расійскія тэлеканалы. А вось моладзь, на жаль, расчаравала. Шмат маладых людзей жывуць у сваім свеце лакальных праблем і абсалютна не цікавяцца грамадскімі праблемамі краіны. Хоць, натуральна, назіранні падчас збору подпісаў — гэта не нейкае сацыялагічнае даследаванне. Гэта проста нашы назіранні.

Аляксандр НІКАНОРАЎ.

ЧУЛІ?

Юрый Рубцоў — палітвязень

Форум "Палітвязні Беларусі" прызнаў гамяльчаніна **Юрыя РУБЦОВА** палітычным вязнем.

Нагадаем: Юрыя Рубцова неаднойчы затрымлівалі за майку з надпісам "Лукашэнка, сыходзь!" і потым судзілі. Сёлета пасля "Чарнобыльскага шляху" ён адседзеў 25 сутак арышту. Адразу пасля гэтага супраць Рубцова завялі крымінальную справу па артыкуле 391 — абраза суддзі.

Суд Цэнтральнага раёна Мінска пакараў Рубцова абмежаваннем волі на паўтара года. Пакуль ён знаходзіцца ў Гомелі. На так званую "хімію" Юрый Рубцоў накіруецца толькі пасля таго, як адбудзецца разгляд яго касацыйнай скаргі.

Такім чынам, палітвязняў у Беларусі становіцца не меней, а болей. Хаця іх наяўнасць — гэта галоўная праблема, якая стрымлівае паляпшэнне адносін паміж Беларуссю і цывілізаваным светам.

Любоў ЛУНЁВА.

ШЧЫРА

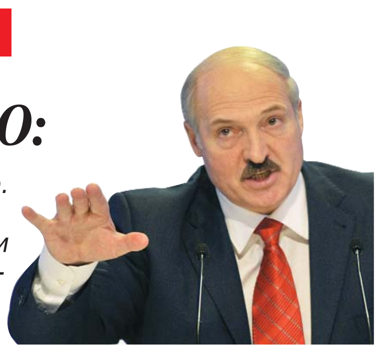
Праца без выхадных. Заробак — 14 мільёнаў

Два месяцы таму Мечыслаў Гой, які дагэтуль узначальваў райвыканкам у Смаргоні, быў прызначаны кіраўніком Гродзенскага гарвыканкама. Пакуль чыноўнік дэманструе адкрытасць і добра ставіцца нават да пытанняў пра асабістыя заробкі і маёмасць.

— Я пабудаваў дом у Смаргоні, — расказаў Мечыслаў Гой журналістам. — Узяў крэдыт на 40 год пад 1%. Такі быў крэдыт, якім карысталіся практычна ўсе жыхары Смаргоні. Мой заробак — 14 млн рублёў у месяц. Працую я без выхадных. На першы погляд праца старшыні можа быць незаўважнай. Але калі бачыш поспехі ў адукацыі, медыцыне, калі паступае менш скаргаў, думаеш: і мая заслуга ў гэтым ёсць...

СКАЗАНО!

Александр ЛУКАШЕНКО:



"Хочет народ — пусть голосует, не хочет — не надо. Пускай избирают другого человека. Должно быть все честно. На это надо ориентироваться, настраиваться и не подстраиваться ни под какие выборы. Жизнь должна идти своим чередом".

***

Как говорят, эти слова да Богу в уши!

"Должно быть все честно..."

Не этого ли ждут миллионы белорусов? А чтобы выборы были действительно честными, демократичными, немного-то и надо — избирательные комиссии должны состоять не только из тех, кто рьяно выполняет любые установки власти, а также из представителей кандидатов в президенты. Отменив досрочное голосование, также можно будет считать, что исключается одна из возможностей фальсификации результатов волеизъявления народа. И, конечно же, подсчет голосов должен быть прозрачным, под контролем наблюдателей.

Так, Александр Григорьевич, всё должно быть честно!

НУ І НУ!

Дыплом юрыста каштуе больш за 200 мільёнаў?

Віцэ-прэм'ер Беларусі Анатоль Тозік выступіў з чарговай ініцыятывай. Гэтым разам ён прапанаваў, каб студэнты-платнікі цалкам плацілі за сваё навучанне.

"Звяртаю ўвагу рэктараў на тое, што платная форма навучання не павінна быць стратнай", — сказаў А.Тозік на пасяджэнні рабочай групы па комплексным аналізе стану сістэмы адукацыі і Рэспубліканскага савета рэктараў, якое днямі прайшло на базе Баранавіцкага дзяржаўнага ўніверсітэта. *"Калі захоўваць падрыхтоўку "платнікаў", то студэнты павінны цалкам пакрываць выдаткі за сваё навучанне, а не так, як гэта адбываецца сёння, калі палову выдаткаў бярэ на сябе дзяржава*, — акрэсліў сваю пазіцыю **Анатоль Тозік**. — *Бо гэта ўжо можна расцэньваць як нямэтавае выкарыстанне бюджэтных сродкаў".*

Што ж атрымліваецца, дзяржаўныя ВНУ фінансуюцца за кошт бюджэту, аказваюць платныя паслугі, і гэта, аказваецца, яшчэ "нямэтавае выкарыстанне бюджэтных сродкаў"? А платная адукацыя ў Беларусі дасягнула ўжо вар'яцкіх цэн! Мяркуйце самі. Год навучання ў Беларускім дзяржаўным універсітэце каштуе ад 19,7 мільёна да 22,9 мільёна ў год. Папулярныя факультэты БДУ — юрыдычны, эканамічны, міжнародных адносін — паднялі сёлета кошты да 20 мільёнаў 880 тысяч. Амаль столькі — ад 19 да 20 мільёнаў — павінны плаціць студэнты-платнікі БДУІР. Дый што там вышэйшыя навучальныя ўстановы! Сталічная гімназія-каледж мастацтваў выставіла для навучэнцаў-першакурснікаў цэннік 20 мільёнаў 684 тысячы!

Калі, па логіцы Тозіка, павялічыць плату за навучанне ўдвая, то, напрыклад, будучым юрыстам прыйдзецца плаціць ажно 42 мільёны рублёў у год, значыць, за ўвесь час навучання ў БДУ — 210 мільёнаў (гэта на сённяшні дзень, але кошты растуць ледзь не кожныя паўгода)! Высокі кошт дыплома, пагадзіцеся. І гэта ў краіне, дзе сярэдняя зарплата складае ўсяго толькі 6 мільёнаў! У краіне, дзе да якасці вышэйшай адукацыі маюць прэтэнзіі і студэнты, і бацькі, і — што самае галоўнае — працадаўцы. У краіне, адток абітурыентаў з якой апошнім часам значна павялічыўся. Паводле дадзеных ЮНЕСКА, каля 30 тысяч беларусаў вучацца за мяжой.

Ігар ЗАЛЕСКІ.

ПРЭЗЕНТАЦЫЯ

Пасля раку — жыццё!

20 кастрычніка ў 19.00 у малой зале к/з "Мінск" адбудзецца прэзентацыя кнігі "Жыццё пасля раку" з удзелам гуртоў NAVI, RECHA і RAHIS. Уваход вольны. Кніга выйшла ў серыі "Бібліятэка Свабоды. XXI стагоддзе". "Жыццё пасля раку" — гэта 22 гісторыі анкалагічных хворых, якія ўсвядомілі, што смерць можа быць блізка, але і жыццё ў такой сітуацыі набывае іншы сэнс. Гэтая імпрэза распачне кампанію "ПеРАКможам", мэта якой паказаць, што рак — не прысуд, і сабраць як можна больш пазітыўных прыкладаў перамогі над гэтай хваробай.

*Ідэя праекта "Жыццё пасля раку" належыць журналістцы Радыё Свабода **Ганне Соусь**. Яна ж і ўкладальніца кнігі.*



— Ганна, чаму ты вырашыла звярнуцца да гэтай тэмы?

— Жыццё перад тварам смерці. У адрозненне ад пісьменнікаў журналістам нячаста даводзіцца распрацоўваць гэтую тэму... У маі 2013 года ў перадачы "Свабода без гальштукаў" на тэму "Як гаварыць пра рак?" старшыня рады Беларускай арганізацыі працоўных жанчын Ірына Жыхар расказала, як яе запрасілі паўдзельнічаць у перадачы тэлеканала АНТ, прысвечанай анкалогіі, і рэдактары прызналіся, што яна аказалася адзінай, хто пагадзіўся публічна расказаць пра сваю хваробу. Я тады падумала: а чаму б не паспрабаваць змяніць сітуацыю? У амерыканскую газету New York Times некалькі тысяч чалавек даслалі свае фота і гісторыі жыцця пасля раку для праекта Your Life After Cancer ("Ваша жыццё пасля раку"). У Беларусі каля 250 тысяч чалавек маюць анкалагічны дыягназ. *"95% людзей утойваюць тое, што яны хварэюць на рак. Але калі хто памрэ, пра гэта ведае паўгорада. А тое, што ён лячыўся 10 гадоў, не лічыцца. З тысячы хворых на рак шчытападобнай залозы летась памерла сем чалавек. У нас маса пацыентаў, якія вылечыліся"*, — распавядаў некалі галоўны ўрач Мінскага анкадыспансера Уладзімір Каранік. Няўжо ў Беларусі так мала людзей, якія вылечыліся ад раку і якія могуць расказаць пра гэта, падзяліцца каштоўным досведам? Гэта быў выклік, які нельга было не прыняць.

— І наколькі складана было знайсці такіх людзей, пераканаць іх падзяліцца сваімі гісторыямі?

— Напачатку я паглядзела, як адлюстроўваецца тэма анкалагічных захворванняў у беларускіх медыях. Сітуацыя выглядала, на маю думку, досыць песімістычна. Статыстыка да розных дат, кожны трэці некралог звязаны з анкалогіяй, рэдкія інтэрв'ю з анколагамі і шмат інтэрпрэтацый датычнасці чарнобыльскага складніка да Беларусі. Хаця, як кажуць аўтарытэтныя беларускія анколагі, колькасць анкалагічных захворванняў цяпер у Беларусі прыкладна такая ж, як у еўрапейскіх краінах. Рак у пэўнай ступені — цывілізацыйная хвароба, звязаная сярод іншага і з павелічэннем працягласці жыцця чалавека. У Беларусі традыцыйна людзі ўтойваюць, што яны маюць анкалагічныя хваробы, і дыягназ "рак" успрымаецца многімі як прысуд. Мэтай гэтага праекта было змяніць гэты стэрэатып і расказаць пра людзей, якія перамаглі хваробу і лічаць, што гэтае выпрабаванне змяніла і ўдасканаліла іх жыццё.

Напачатку многія паглядзелі на такую ідэю скептычна. І найперш — з пункту гледжання выканання. Меркавалася, што калі зможам пераканаць расказаць пра сябе хаця б пяць-шэсць чалавек, то гэта будзе вялікім поспехам. Аказалася таксама, што цяжка гаварыць на гэтую тэму не толькі хворым, але і здаровым. У тым ліку — прафесійным журналістам. Некаторыя лічылі некарэктным гаварыць з анкалагічнымі хворымі пра рак, нібыта са смяротнікамі: "Не этычна..." Некаторыя баяліся сурочыць: "Не трэба чапаць гэтую тэму, гэтых людзей, гэтую хваробу, каб чаго не выйшла..." Некаторыя проста не хацелі павялічваць боль: "Навошта бярэдзіць незагойную рану, калі ўсё роўна не дапаможам?.."

Памыліліся ўсе. У выніку аказалася, што з верасня 2013 года па люты 2014-га не пяць, а 22 чалавекі падзяліліся сваімі гісторыямі жыцця пасля раку. Кожны тыдзень на сайце і ў эфіры з'яўлялася новая гісторыя. Змяніць традыцыю было, канешне, не так проста. Я шукала герояў для "Жыцця пасля раку" паўсюль, звярталася да людзей праз "Фэйсбук", вяла доўгую перапіску з патэнцыйнымі героямі, і шмат хто адмаўляўся гаварыць альбо прасіў пачакаць. На другі-трэці месяц стала лягчэй. Адны героі праекта рэкамендавалі іншых, вялікая частка гісторый — гэта ўдзельнікі груп падтрымкі анкапацыентаў з Мінска, Смаргоні, Клічава і Бабруйска.

Сярод герояў "Жыцця пасля раку" — музыкант, банкір, клоўн, палітычны актывіст, тэатральны крытык, настаўніца англійскай мовы, святар, пенсіянер... Гэта людзі розных узростаў, інтарэсаў, перакананняў, сацыяльных статусаў. Нашы карэспандэнты Алесь Асіпцоў, Алесь Дашчынскі, Аляксандра Дынько, Аляксей Знаткевіч, Ігар Карней і Іна Студзінская ўмелі слухаць і запісваць гісторыі герояў "Жыцця пасля раку". У кнізе сабраны гісторыі 22 чалавек. Гэтыя людзі падзяліліся рэцэптам перамогі над ракам. І гэта толькі пачатак. Бо такіх людзей у Беларусі значна больш.

— Ганна, а якая была рэакцыя на гэты праект з боку ўрачоў? Яны ведалі пра вашу ініцыятыву? Падтрымалі яе?

— Загадчык аддзела арганізацыі супрацьракавай барацьбы Рэспубліканскага навукова-практычнага цэнтра анкалогіі і медыцынскай радыялогіі Павел Маісееў быў адным з першых, хто прачытаў гэтыя гісторыі і напісаў пасляслоўе да кнігі: *"Яшчэ дзесяць, нават пяць гадоў таму такое проста нельга было ўявіць, каб людзі ў нашай краіне публічна, не хаваючыся, распавядалі пра сваю хваробу, пра "чуму XXI стагоддзя" — рак".* Павел Маісееў адзначыў пазітыўны эфект ад такіх публікацый: *"Людзі пачынаюць цікавіцца праблемай ракавых захворванняў, пазнаюць нешта новае для сябе, кажучы медыцынскай мовай, павышаюць сваю "анкалагічную пісьменнасць". Тут абсалютна дарэчы прынцып: "Хто інфармаваны — той узброены!"*

...Кожнага з нас можа напаткаць анкалагічная хвароба. Ніхто не застрахаваны. Як мы будзем яе ўспрымаць? Як прысуд, як трагедыю, як канец жыцця? Альбо як выпрабаванне, як магчымасць пераасэнсавання, іншай расстаноўкі жыццёвых прыярытэтаў і каштоўнасцяў? Героі праекта "Жыццё пасля раку" шчыра расказалі нам свае гісторыі і падзяліліся сваім вопытам. Галоўны вынік праекта "Жыццё пасля раку" на Радыё Свабода — рэальныя галасы надзеі, жывая сіла салідарнасці і сапраўдная практыка перамогі.

Вольга ГРЫНЯВІЦКАЯ.



ГУЧНАЯ СПРАВА

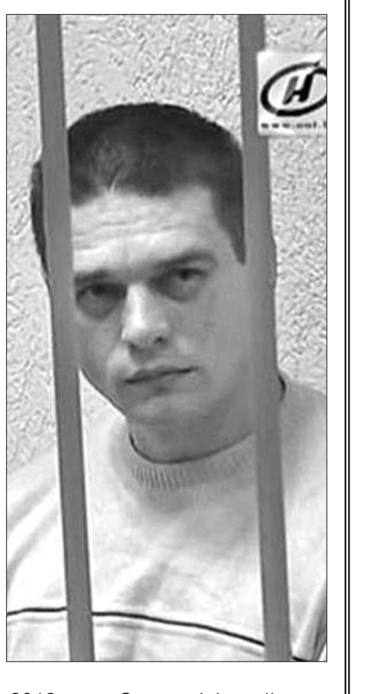
Што скажа Феміда?

*У Мінскім абласным судзе працягваюцца слуханні па справе былога генеральнага дырэктара ААТ "Барысаўдрэў" **Уладзіміра Мальцава***

Нагадаем, што былы генеральны дырэктар абвінавачваецца па ч.3 арт.424 Крымінальнага кодэкса Беларусі — злоўжыванні службовымі паўнамоцтвамі ў ходзе выканання дзяржпраграмы па мадэрнізацыі прадпрыемства, якое прывяло да цяжкіх наступстваў у выглядзе нанясення ўрону ў асабліва буйным памеры. Сярод наступстваў дзеянняў гендырэктара пракуратура выставіла зрыў тэрмінаў рэалізацыі дзяржаўнай праграмы па мадэрнізацыі.

Абвінавачанне, па сутнасці, складаецца з двух эпізодаў. Першы тычыцца закупу і мантажу для прадпрыемства двух паравых катлоў вытворчасці турэцкай фірмы. Мальцаў нібыта забяспечыў гэтай фірме перамогу ў тэндары на пастаўку катлоў, хоць былі іншыя пастаўшчыкі. Потым, паводле меркавання следства, туркі несвоечасова прадставілі дакументацыю, спазніліся з пастаўкай катлоў, не мелі дазволу на мантаж абсталявання. А Мальцаў, як вынікае з абвінавачання, іх прыкрываў дзеля "кар'ерных меркаванняў", "дзейнічаў насуперак эканамічнай мэтазгоднасці". У выніку былі сарваны тэрміны мадэрнізацыі "Барысаўдрэва", якія прызначыў урад і асабіста Аляксандр Лукашэнка, а прадпрыемства панесла страты больш як на 16 мільярдаў рублёў.

Прыкладна такая ж фабула і ў другім эпізодзе — з лініяй для сушкі запалкавай саломкі, толькі тут ужо фігуруе шведская фірма.



Сёння ж на судзе тыя сведкі, якія мелі дачыненне да закупкі кацельнага абсталявання, заяўляюць, што не сумняваюцца ў законнасці правядзення конкурсу. Многія не пацвярджаюць і пазіцыю абвінавачання, што экс-кіраўнік "Барысаўдрэва" злоўжываў службовым становішчам. А былы намеснік генеральнага дырэктара па вытворчасці Жук наогул заявіў, што Мальцаву *"трэба помнік паставіць за тое, што ён узваліў на сябе такі цяжар".*

Дарэчы, сведкамі па справе, як паведамляюць naviny.by, праходзяць і высокія службовыя асобы, якія курыравалі мадэрнізацыю. Кажуць, што сярод іх першы намеснік прэм'ер-міністра **Уладзімір Сямашка** і былы старшыня Мінскага аблвыканкама **Барыс Батура**.

І яшчэ адзін цікавы момант адносна таго, што работы на мантаж абсталявання было даверана праводзіць турэцкай фірме.

"У вытворчым ланцужку асоб, адказных за гэтае рашэнне, Уладзімір Мальцаў не быў галоўным, — пішуць naviny.by. — *Гэтаму ёсць дакументальнае пацвярджэнне. Цяжка сказаць, ці маецца гэты дакумент у матэрыялах крымінальнай справы Мальцава, але відавочна, што ён там не залішні. 29 красавіка 2013 года Савет міністраў прымае пастанову №324 "Аб унясенні змяненняў у пастанову Савета Міністраў Рэспублікі Беларусь ад 4 мая 2012 г. №413". Дакумент унікальны і прысвечаны выключна выхаду з тупіковай сітуацыі, якая склалася на "Барысаўдрэве". Пастановай урада турэцкая кампанія Bersey прызнаецца (чытай — прызначаецца) падраднай арганізацыяй. Дакумент падпісаў кіраўнік урада Міхаіл Мясніковіч. А калі ўдзел замежнай кампаніі ў мантажы абсталявання быў узгоднены і прыняты на такім высокім узроўні, то ў чым тады вінаваты Мальцаў?.."*

Адным словам, у гэтай справе пытанняў пакуль больш, чым адказаў. Апошняе слова павінен сказаць суд...

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

Национальный правовой Интернет-портал Республики Беларусь, 03.05.2013, 5/37200

ПОСТАНОВЛЕНИЕ СОВЕТА МИНИСТРОВ РЕСПУБЛИКИ БЕЛАРУСЬ
29 апреля 2013 г. № 324

О внесении изменения в постановление Совета Министров Республики Беларусь от 4 мая 2012 г. № 413

Совет Министров Республики Беларусь ПОСТАНОВЛЯЕТ:

1. В приложении к постановлению Совета Министров Республики Беларусь от 4 мая 2012 г. № 413 «Об определении перечня объектов, включенных в Государственную программу строительства энергоисточников на местных видах топлива в 2010–2015 годах, генеральная проектная организация, генеральная подрядная организация, субподрядные проектные, строительные и иные организации на строительство которых определяются без проведения подрядных торгов» (Национальный реестр правовых актов Республики Беларусь, 2012 г., № 53, 5/35654; № 68, 5/35825; Национальный правовой Интернет-портал Республики Беларусь, 05.04.2013, 5/37086) позицию

«Открытое акционерное общество «Борисовдрев» (г. Борисов)	минское областное коммунальное унитарное предприятие «Институт «Борисовпроект» (г. Борисов)	открытое акционерное общество «Строительный трест № 21» (г. Борисов)	открытое акционерное общество «Центроэнергомонтаж» (г. Минск), открытое акционерное общество «Трест Белпромналадка» (г. Минск)»

заменить позицией

«Открытое акционерное общество «Борисовдрев» (г. Борисов)	минское областное коммунальное унитарное предприятие «Институт «Борисовпроект» (г. Борисов)	открытое акционерное общество «Строительный трест № 21» (г. Борисов)	открытое акционерное общество «Центроэнергомонтаж» (г. Минск), открытое акционерное общество «Трест Белпромналадка» (г. Минск), компания «Bersey» (Турецкая Республика)».

2. Настоящее постановление вступает в силу со дня его официального опубликования.

Премьер-министр Республики Беларусь **М.Мясникович**

З ПЕРШЫХ ВУСНАЎ

Алена МАЛЬЦАВА: *«Яны не ўлічылі, наколькі муж сумленны чалавек»*

Жонка экс-дырэктара "Барысаўдрэва" Алена Мальцава распавяла пра мужа, суд і тое, як у іх шукалі золата і брыльянты.

Сям'я Мальцавых жыве ў Барысаве ў двухпавярховым катэджы, які абшыты сайдынгам. Гаспадыня тлумачыць, што муж спраектаваў і пабудаваў дом практычна адзін. Сам зрабіў зруб, сам яго прывёз... Памочнікаў запрашалі рэдка. Засяліліся яны сюды задоўга да гісторыі з "Барысаўдрэвам", а да гэтага сем гадоў жылі ў інтэрнаце.

На ўчастку ля дома няма акуратна пастрыжанага газона і жывой агароджы з туі. Сабачая будка, лазня, альтанка, грады з трускалкамі і плот, які пакасіўся, — ландшафтных дызайнераў сюды яўна не запрашалі.

Каля дома — старэнькі аўтамабіль "Вольва". У сям'і дзве машыны, апошнюю — "Опель" — часткова ўзялі ў крэдыт. Уся маёмасць арыштавана і перададзена **Алене МАЛЬЦАВАЙ** на захоўванне.

— Я сказала б, што муж наогул паталагічна сумленны чалавек, — прыводзіць словы жанчыны tut.by. — *Ну вы ж бачыце, як мы жывём. У мяне два агароды, на якіх саджаю бульбу, буракі, — усё, як у звычайнай сям'і. Ён ведаў, што хабар не бярэ, людзей агарод мне капаць не запрашае, таму ніякіх апасенняў у яго не было. Усё, што мы куплялі на заводзе, напрыклад дошкі для альтанкі, праводзілі праз краму, я захавала ўсе квітанцыі...*

...Калі яго арыштоўвалі, "пад шумок", я не ведаю, як гэта інакш назваць, мяне абавязалі аплаціць шмат штрафаў за мужа. Пры гэтым, калі я яму расказваю, за што плачу, ён тлумачыць мне, што ўсе дакументы ў яго павінны быць у парадку. Ён зараней збіраў усе копіі, але Следчы камітэт іх забраў, таму я не магу праверыць, за што плачу...

...Пасля таго, што здарылася, нават плакаць не магу. Калі плачаш, значыцца, ідзе працэс расслаблення. У нашай сітуацыі, акрамя мяне, яму дапамагчы няма каму. Калі не я, то адбудзецца нешта страшнае, ён проста апусціць рукі — і ўсё...



...На судзе адразу бачна, хто гаворыць праўду, а хто — не. Тыя, хто хоча абвінаваціць мужа, блытаюцца ў паказаннях, і ў іх нічога не атрымліваецца. Асабліва нас з мужам здзівіла абвінавачанне ў "эгаістычным паразіціраванні службовымі паўнамоцтвамі" — гэта поўная бязглуздзіца! Я веру ў тое, што знойдуцца сапраўдныя вінаватыя, калі яны існуюць. Яны хацелі знайсці вінаватага, але не ўлічылі, наколькі сумленны мой муж і наколькі добра да яго ставяцца іншыя людзі. Яшчэ яны думалі, што знойдуць тут нейкае золата ці брыльянты, але не знайшлі...

АФЕРА

19 человек на 30 «квадратах»

Госконтроль выявил в Гомеле необычную жилищную аферу и теперь инициирует изменения в законодательстве, чтобы подобное не повторилось.

Необычную жилищную аферу раскрыли в Центральном районе Гомеля сотрудники Комитета госконтроля. Суть ее состояла в том, что 17 человек "выкупили" долю собственности в признанном непригодным для жилья частном доме площадью всего 31,8 кв.м, чтобы иметь возможность получить льготные кредиты на строительство нормального жилья.

Вскрылась афера после того, как в этом доме произошел пожар. Тогда выяснилось, что в нем зарегистрировано 19 человек, а у 17 из них есть в собственности доля в доме в размере от 20 кв. сантиметров до 7,95 кв. метра. Свои доли собственности они получили по договорам купли-продажи или дарения в 2010—2013 годах.

При этом, естественно, никто из зарегистрированных и собственников в нем не проживал и не собирался его восстанавливать или возделывать участок.

За это время все "собственники" встали на учет нуждающихся в улучшении жилищных условий, а некоторые успели даже получить льготные кредиты и субсидии на внеочередное строительство жилья.

Правовую оценку действиям вышеупомянутых граждан даст прокуратура, а в КГК называют данные сделки купли-продажи мнимыми и не соответствующими законодательству.

В связи с этим Госконтроль инициирует внесение изменений в законодательство для борьбы с подобными мнимыми сделками.

МЕДДАВЕДКА

Пайшлі за грыбамі, знайшлі кляшча

*У верасні колькасць выпадкаў укусаў кляшчоў павялічылася на 56% у параўнанні з вераснем мінулага года, паведаміла энтамолаг Рэспубліканскага цэнтра гігіены, эпідэміялогіі і грамадскага здароўя **Святлана Яшкова.** Да ўрачоў звярнулася больш за 12 тысяч чалавек, сярод іх 2076 дзяцей.*

Паводле слоў энтамолагаў, рост колькасці тых, хто звярнуўся з укусамі кляшчоў, звязаны з цёплым надвор'ем і багатым грыбным сезонам, калі людзі актыўна наведваюць лес. Але спецыялісты папярэджваюць, што паразіты будуць актыўныя да першага снегу: у спячку кляшчы ўпадаюць толькі пры мінусавай тэмпературы і наяўнасці снежнага покрыва. Напрыклад, у лістападзе мінулага года ў Гродзенскай вобласці кляшчы пакусалі каля сотні чалавек. Былі выпадкі, калі паразіты выходзілі "на паляванне" нават у лютым.

СРАВНИМ!

В Беларуси цены растут в два раза быстрее, чем в России и Казахстане

В сентябре 2014 года по сравнению с августом цены на товары и услуги в странах Таможенного союза и ЕЭП выросли на 0,7%, сообщает Евразийская экономическая комиссия. Самый высокий уровень инфляции традиционно зафиксирован в Беларуси — 1,2%. В России товары и услуги за месяц подорожали на 0,7%, в Казахстане — на 0,5%.

За год (май 2014 года к маю 2013 года) цены и тарифы в ТС и ЕЭП выросли на 8,6%. Россия продемонстрировала 8-процентный рост цен. В Казахстане жизнь подорожала на 7,6%. В Беларуси инфляция разогналась до 20,1%: услуги увеличились в цене на 34,5%, продовольствие — на 22,9%, непродовольственные товары — на 8,3%.

Индексы потребительских цен на товары и услуги в сентябре 2014 года
(в % к сентябрю 2013 г.)

	Все товары и услуги	В том числе:		
		продовольственные товары	непродовольственные товары	платные услуги
Беларусь	120,1	122,9	108,3	134,5
Казахстан	107,4	107,4	108,4	106,5
Россия	108,0	111,4	105,5	106,9
ТС и ЕЭП	108,6	111,6	105,9	108,4

ДЭМАКРАТЫЯ ПА-БЕЛАРУСКУ

Як Міхаіл Мяхедка праўду шукае...

Спроба мінчаніна Міхаіла Мяхедкі трапіць на прыём да старшыні Вярхоўнага суда на гэтым тыдні скончылася затрыманнем і штрафам.

Гісторыя Міхаіла Мяхедкі не ўнікальная. Калі коратка, выглядае яна так.

Калі дом спадара Міхаіла прызначылі пад знос, улады прапанавалі яму на выбар — кампенсацыю альбо кватэру. Мужчына выбраў кампенсацыю. Але яму ўсё роўна далі паўтара пакоя ў шматпавярховіку. З гэтага і пачаліся гады безвыніковых судовых разбіральніцтваў і паходаў па інстанцыях...

Прайшоўшы самыя розныя суды і, як ён лічыць, не знайшоўшы справядлівасці, Міхаіл Мяхедка вырашыў дабівацца праверкі Канстытуцыйным судом практыкі прымянення судамі заканадаўства аб прадастаўленні кампенсацыі пры канфіскацыі зямельных участкаў і зносе жылых памяшканняў, якія належаць грамадзянам па праве долевай уласнасці, на адпаведнасць Канстытуцыі Рэспублікі Беларусь. Пайшоў з гэтым пытаннем на асабісты прыём да старшыні Канстытуцыйнага суда Пятра Міклашэвіча. Той уважліва выслухаў. І параіў звяртацца да кіраўніка дзяржавы як да аднаго з суб'ектаў, упаўнаважаных даручаць Канстытуцыйнаму суду праверку правапрымяняльнай практыкі судоў. Маўляў, самі мы не можам...

З падказкі старшыні галоўнага суда краіны Міхаіл Мяхедка пачаў пісаць лісты Аляксандру Лукашэнку. Вось толькі ў адказ атрымліваў адны адпіскі. І мужчына вырашыў, што ягоныя лісты да кіраўніка дзяржавы не трапляюць, таму ніхто і не звяртае ўвагі на такую важную праблему, якая тычыцца тысяч і тысяч людзей. Што рабіць? Дабіцца асабістай сустрэчы з Аляксандрам Лукашэнкам, каб перадаць яму свой зварот, як кажуць, з рук у рукі!

Скончылася гэтая спроба ў вельмі сумным месцы.



Вось як апісвае падзеі сам герой гісторыі.

— 6 жніўня я падышоў да першага пад'езда Адміністрацыі прэзідэнта, які знаходзіцца побач з Аляксандраўскім скверам, і, прадставіўшыся, папрасіў супрацоўніка Службы бяспекі паклікаць старшага. Выйшаў маёр, якому я патлумачыў, што жадаю перадаць зварот да прэзідэнта і што гэта цалкам законнае маё права. Ён адказаў, што не можа нічога ад мяне ўзяць і што прэзідэнта ўвогуле няма. Стаяць жа каля пад'езда забаронена. Тады я заявіў, што пачакаю яго тут, побач, на тратуары, дзе ходзяць людзі, — я ж гэтым нічога не парушаю. Альбо прапанаваў: запрасіце да мяне службовую асобу, якая ўпаўнаважана інфармаваць прэзідэнта.

У адказ Мяхедку адвялі ў бліжэйшае аддзяленне міліцыі. Там спадара Міхаіла выслухалі, патлумачылі, што Аляксандр Лукашэнка знаходзіцца ў іншай рэзідэнцыі, і адпусцілі. Мяхедка зноў пайшоў на Карла Маркса, 38. І вось цяпер спроба перадаць зварот скончылася накіраваннем у Цэнтр псіхічнага здароўя "Навінкі".

Але адтуль яго адпусцілі на другі ж дзень: цалкам адэкватны чалавек, у паводзінах якога нічога падазронага ўрачы не заўважылі.

"Я хацеў бы ўзяць партрэт прэзідэнта, прыйсці да будынка Вярхоўнага суда, адкуль я нядаўна атрымаў чарговую адпіску, і стаць там на прыступках", — прызнаваўся пасля гэтых падзей Міхаіл Мяхедка. І вось у панядзелак, 13 кастрычніка, Мяхедка паспрабаваў патрапіць на прыём да старшыні Вярхоўнага суда. Быў затрыманы супрацоўнікамі аховы ў памяшканні суда і дастаўлены ў суд Ленінскага раёна Мінска. Яго звінавацілі ва ўдзеле ў несанкцыянаваным масавым мерапрыемстве (арт 23.34 КаАП РБ) і пакаралі штрафам у памеры 15 базавых велічынь...

Дык дзе і як шукаць праўду ў нашай дзяржаве?

Ігар МАРОЗАЎ.

ПРАВЫ ЧАЛАВЕКА

Максім ВІНЯРСКІ: «І нярэдка даведваешся пра абвінавачанне толькі ў судзе, у якім абсалютна нічога не дакажаш»

Праваабаронцы занепакоены праблемай прэвентыўных затрыманняў у краіне і не выключаюць, што іх можа стаць яшчэ больш падчас чарговай прэзідэнцкай кампаніі.

На прэс-канферэнцыі, якая была прысвечана гэтай надзённай тэме, праваабаронца **Валянцін Стэфановіч** адзначыў, што прэвентыўныя затрыманні палітычна актыўных грамадзян пачаліся ў Беларусі яшчэ ў 2006 годзе, напярэдадні тагачасных прэзідэнцкіх выбараў.

"Тады было затрымана 236 чалавек, — распавёў ён. — *Наступная хваля такіх затрыманняў адзначалася ў 2012 годзе перад прыездам у Мінск расійскіх кіраўнікоў Уладзіміра Пуціна і Дзмітрыя Мядзведзева. А сёлета перад хакейным першынством "пад раздачу" трапілі не толькі палітычныя актывісты, але і спартыўныя фанаты, асацыяльныя элементы, асобы без сталага месца жыхарства ды іншыя катэгорыі грамадзян, якія ўлады палічылі ненадзейнымі".*

Юрыст **Павел Сапелка** дадае, што з юрыдычнага пункту гледжання такія затрыманні з'яўляюцца незаконнымі, ён спадзяецца, што ўлады прыслухаюцца да праблемы.

"У заканадаўстве дакладна прапісаны выпадкі, у якіх асоба можа быць пазбаўлена волі, — распавядае эксперт. — *У прыватнасці, адзначаецца, што без здзяйснення адміністрацыйнага правапарушэння могуць быць затрыманы толькі людзі без пэўнага месца жыхарства, каб высветліць іх асобу і пашпартызаваць іх, а таксама асобы з псіхічнымі захворваннямі для перадачы іх у органы аховы здароўя. Усе астатнія затрыманні могуць мець месца толькі ў тым выпадку, калі асоба ўжо здзейсніла грамадска-небяспечнае дзеянне. Што тычыцца адміністрацыйных правапарушэнняў, то чалавека, паводле заканадаўства, могуць затрымаць толькі пасля здзяйснення правапарушэння, але ніяк не па нейкім падазрэнні. Тым не менш у Беларусі такія выпадкі маюць месца, і колькасць іх расце".*

На сустрэчы прысутнічаў і актывіст **Максім Вінярскі**, якога неаднойчы адпраўлялі "на суткі" напярэдадні нейкіх значных падзей у краіне.

"Пасля 2006 года я фактычна не жыву па месцы сваёй рэгістрацыі, — расказаў ён журналістам. — *Перад любым мерапрыемствам туды прыходзяць міліцыянеры з мясцовага РУУС, каб адправіць мяне за краты. Раяць маці самой сказаць, дзе я знаходжуся. У выніку — знаходзяць, адпраўляюць у ізалятар... І пасля затрымання чалавек практычна цалкам выключаны з прававога поля. Можна шмат пісаць у метадычках, якія правы ты маеш у міліцэйскім пастарунку, але рэалізаваць іх у рэальнасці проста немагчыма. Могуць асудзіць за хуліганства, могуць за непадпарадкаванне работнікам міліцыі. І нярэдка даведваешся пра абвінавачанне толькі ў судзе, у якім абсалютна нічога не дакажаш. Ёсць сведчанні міліцыянераў, а больш суддзяў нічога і не цікавіць. Такім чынам, калі цябе захочуць ізаляваць на пэўны час, то для ўлады гэта не складае ніякіх праблем".*

Валянцін Стэфановіч канстатаваў, што апошнім часам актывістаў абвінавачваюць не толькі ў быццам бы нецэнзурнай лаянцы ці спраўленні натуральнай патрэбы ў грамадскім месцы, як гэта было ў папярэднія гады, але і ў знаходжанні ў грамадскім месцы ў стане алкагольнага ап'янення. Праваабаронца не выключае, што падчас прэзідэнцкай кампаніі прэвентыўных затрыманняў стане яшчэ больш.

"Такая вось у нас дэмакратыя на фоне некаторага пацяплення з Захадам", — з сумам дадаў ён.

Алесь СВЯТЛАНІЧ.

ТЫМ ЧАСАМ

Беларускія і замежныя праваабаронцы распачалі кампанію ў падтрымку Паўла Вінаградава, які зараз знаходзіцца ў Цэнтры ізаляцыі правапарушальнікаў пад 15-суткавым адміністрацыйным арыштам.

Было зафіксавана 16 выпадкаў затрымання маладзёжнага актывіста пасля яго вызвалення ў 2011 годзе з калоніі. 15 з іх скончыліся адміністрацыйнымі арыштамі тэрмінамі ад 5 да 25 сутак, што сумарна складае 165 сутак — фактычна 5 з паловай месяцаў. З іх на бягучы год, уключна з цяперашнім арыштам, выпала 65 сутак зняволення.

Каб далучыцца да кампаніі, можна:

*— зрабіць пост з тэгам **#freeVinagradau**, сфатаграфавацца з партрэтам Паўла Вінаградава (для друку яго можна спампаваць на сайце spring96.org) і выкласці яго ў сацыяльных сетках, а таксама выказаць сваё меркаванне наконт гэтай праблемы;*

*— запісаць відэа ў падтрымку Паўла і выкласці яго ў сацсеткі з тэгам **#freeVinagradau**;*

— даслаць актывісту паштоўку салідарнасці ў Цэнтр ізаляцыі правапарушальнікаў: 220089 г.Мінск, 1-ы завулак Акрэсціна, 36.

З-ЗА КРАТАЎ

Андрэй Бандарэнка разлічвае на перагляд справы

Праваабаронцу **Андрэя Бандарэнку** пачалі зноў наведваць следчыя.

Бацька Андрэя Валерый Бандарэнка сказаў "Народнай Волі", што сын рэгулярна піша і ў апошнім лісце паведаміў пра гэтыя візіты. Андрэй напісаў бацьку, што адмаўляецца ад усялякіх размоў, пакуль не адбудзецца суд па ягонай касацыйнай скарзе, прызначаны на 21 кастрычніка.

Паводле слоў бацькі, Андрэй атрымлівае ўсе перадачы, на здароўе не скардзіцца. Што да ўмоў утрымання, то ён знаходзіцца ў камеры з яшчэ двума арыштаванымі. Зразумела, спадзяецца на змяненне прыгавору.

Нагадаем: 11 красавіка Андрэя Бандарэнку затрымалі і змясцілі ў следчы ізалятар. 12 жніўня яго абвінавацілі ў злосным хуліганстве і пакаралі зняволеннем на чатыры гады. З-за амністыі тэрмін пакарання скараціўся да трох гадоў.

Любоў ЛУНЁВА.

ЗНАЁМЦЕСЯ

Ізаляцыі канец?

***Агнешка Казлоўска-Раевіч** узначаліла рабочую групу па справах Беларусі ў Парламенцкай асамблеі Еўранэст.*

У сваім выступленні пасля прызначэння еўрадэпутат адзначыла, што будзе імкнуцца працягваць супрацоўніцтва з краінамі на ўсход ад Еўрасаюза. Еўропа павінна выпрацаваць новыя стратэгіі супрацоўніцтва ў гэтым рэгіёне, паколькі там адбываюцца вельмі дынамічныя змены, адзначыла Казлоўска-Раевіч. Еўрадэпутат таксама сказала, што стратэгія поўнай ізаляцыі ў дачыненні да Беларусі не прынесла вынікаў, што яна вычарпана.



У Парламенцкай асамблеі Еўранэст, у межах якой працуе рабочая група па справах Беларусі, цяпер 110 дэпутатаў: 60 — гэта еўрадэпутаты і па 10 прадстаўнікоў парламентаў з краін Усходняга партнёрства апрача Беларусі, паколькі парламенцкія выбары не былі прызнаны міжнароднай супольнасцю.

У рабочай групе па справах Беларусі месца дэпутатаў занялі прадстаўнікі грамадзянскай супольнасці і палітычнай апазіцыі.

АКЦЫІ

Ці дазволяць?

Кансерватыўна-Хрысціянская Партыя — БНФ падала заяўкі ў Мінгарвыканкам і Мінаблвыканкам на правядзенне 2 лістапада традыцыйных шэсця і мітынгу, прысвечаных ушанаванню памяці продкаў — "Дзяды".

ЧУЛІ?

Малочныя рэкі пацяклі з Літвы

Для Беларусі гэта можа стаць залатой жылай, лічаць літоўскія спецыялісты.

Паколькі Расія забараніла імпарт сельскагаспадарчых і харчовых прадуктаў, літоўскія малочнікі пачалі экспартаваць сваю прадукцыю ў Беларусь, аднак тэмпы экспарту тармозяцца затрымкамі ў разліках, паведаміла газета Lietuvos zinios.

"Тысячы тон малака былі вывезены за якія тры тыдні. Гэты працэс пачаўся ў сярэдзіне верасня", — паведаміў газеце віцэ-старшыня Літоўскай сельскагаспадарчай палаты і пайшчык кааператыва Pienas LT Бронюс Маркаўскас.

Паводле яго слоў, тэмпы малочнага экспарту ў Рэспубліку Беларусь пакуль павольныя, бо тармозяцца разлікі, аднак гэта досыць звычайная практыка на беларускім рынку. Гаворачы аб дзейнасці кааператыва Pienas LT, Маркаўскас адзначыў, што ў Беларусі ідзе пошук партнёраў, якія могуць пастэрызаваць малако.

"Пакуль мы шукаем партнёраў, якія маглі б пастэрызаваць малако. Таму вядзём перамовы з перапрацоўшчыкамі. (...) Пасля ўвозу малака з Літвы, Польшчы беларусы могуць вырабляць прадукты і экспартаваць іх у Расію. Гэта для іх можа быць залатая жыла", — сказаў Маркаўскас.

Сяргей Дарафееў будзе выкрываць Расію

Былы вядучы беларускага канала АНТ Сяргей Дарафееў стаў вядучым новай інфармацыйнай праграмы "Настоящее время", якую могуць глядзець жыхары Грузіі, Эстоніі, Латвіі, Літвы, Малдовы і Украіны.



Праграма "Настоящее время" — супольны праект Радыё Свабодная Еўропа/Радыё Свабода і Голас Амерыкі. Яна, сцвярджаюць аўтары, створана ў процівагу афіцыйнай прапагандзе расійскіх каналаў, якія транслююцца ў суседнія з Расіяй дзяржавы — Грузію, Эстонію, Латвію, Літву, Малдову і Украіну. Новая праграма — гэта штодзённы 30-хвілінны выпуск навін, інтэрв'ю, рэпартажаў і палітычнай сатыры. "Настоящее время" — цалкам рускамоўная праграма, што невыпадкова: яна разлічана на рускамоўную аўдыторыю гэтых краін і будзе трансліравацца ў эфіры прыватных тэлеканалаў. У дадатак да тэлевізійнай аўдыторыі праграма будзе даступная гледачам на YouTube, інтэрнэтных парталах навін і ў сацыяльных сетках.

Стартавала праграма ў сераду. І на экранах шматтысячная аўдыторыя ўбачыла Сяргея Дарафеева — былога вядучага беларускага канала АНТ, які апошнім часам жыў і працаваў ва Украіне. Зараз журналіст жыве ў Празе.

Вольга ГРЫНЯВІЦКАЯ.

СТАЛІЦА

Снежныя гурбы будуць растоплівацъ

Снежных палігонаў вакол Мінска стане менш. Але не гэтай зімой, а наступнай

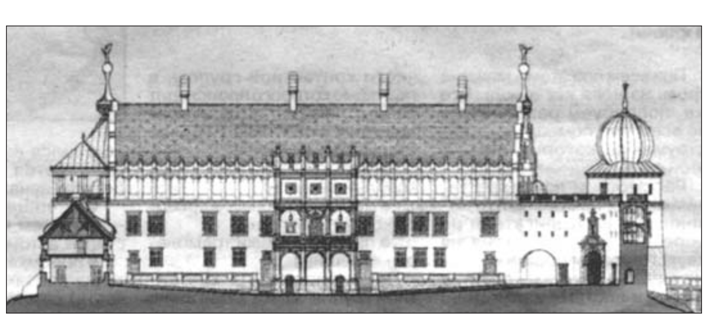
На базе каналізацыйных калектараў "Мінскводаканала" плануецца стварыць спецыяльныя шахты, куды стануць скідаць снег. Там ён будзе растоплівацца, а талая вада ачышчацца. Адкрыццё першай такой шахты чакаецца ў наступным годзе да зімовага сезона 2015—2016 гадоў.

Стварэць шахты для растаплівання снегу плануецца на базе калектараў, размешчаных далёка ад жылых і адміністрацыйных будынкаў. Пакуль у сталіцы вызначаны тры пляцоўкі, дзе можна размясціць такі комплекс.

РЭКАНСТРУКЦЫЯ

Старому замку вернуць аблічча часоў Стэфана Баторыя

З 1 верасня ў Гродне зноў пачаліся работы над праектам рэканструкцыі Старога замка.



Аднаўленчыя работы пасля некаторага перапынку пачаліся ў 2007 годзе, але з-за недахопу сродкаў пра замак на час забылі. І вось зараз ужо паступілі першыя сродкі на працяг работ па праектаванні першай чаргі рэканструкцыі гістарычнага аб'екта — амаль 2 мільярды рублёў. Паводле некаторай інфармацыі, гэты праект павінен быць закончаны ў жніўні наступнага года.

Каб замак выглядаў такім, якім ён быў у часы Стэфана Баторыя (1580-я гады), па ўсім перыметры Замкавай гары неабходна ўзвесці сцены, вежы і каменныя пабудовы. Двор вызваляць ад пабудоў мінулага стагоддзя, дзе сёння знаходзяцца майстэрні і складскія памяшканні музея. Узровень XII стагоддзя, дзе знаходзіцца Ніжняя царква, будзе абсталяваны пад спецыяльны павільён. На царкву можна будзе глядзець зверху з двара праз шкло альбо спускацца ўніз. Цяперашняя пляцоўка для агляду захаваецца, але падымецца вышэй, да ўзроўню галерэі, так што від на горад і Нёман будзе яшчэ больш захапляльным.

Паводле слоў дырэктара Гродзенскага дзяржаўнага гісторыка-археалагічнага музея **Юрыя Кітуркі**, пры бесперапынным фінансаванні ў неабходных аб'ёмах усе работы па аднаўленні каралеўскага замка можна закончыць праз пяць гадоў.

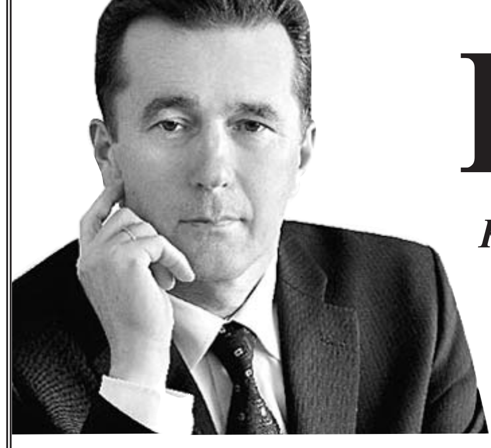
Алесь СВЯТЛАНІЧ.

НУ І НУ!

П'яныя студэнты пашкодзілі 10 машын

У Гродне ў ноч з 12 на 13 кастрычніка былі пашкоджаны 10 аўтамашын: у прыпаркаваных каля жылых дамоў аўтамабілях аказаліся разбітыя люстэркі, шкло, рашоткі радыятараў. Супрацоўнікамі крымінальнага вышуку былі ўстаноўлены вінаватыя ў здарэнні. Імі аказаліся трое маладых людзей 18—19 гадоў, студэнты вышэйшых навучальных устаноў. Усе трое раней несудзімыя. Высветлілася, што хлопцы разбівалі аўтамабілі ў стане алкагольнага ап'янення.

КОМПЕТЕНТНЫЙ СОБЕСЕДНИК



Почему мы не богаты?

Кандидат в президенты на выборах 2010 года Виктор Терещенко тогда предупреждал, что в стране уже "назрела третья деноминация национальных денег за время одного правителя". Терещенко прогнозировал, что предстоит глубокая девальвация рубля, предлагал программу по выводу Беларуси из экономического кризиса, а Александр Лукашенко обещал наработки Терещенко учесть. Что изменилось в экономике за прошедшие четыре года? Востребован ли "план Терещенко"? На вопросы "Народной Воли" отвечает Виктор ТЕРЕЩЕНКО.

— Виктор Иванович, закончился третий квартал. Как оцениваете нынешнюю ситуацию в экономике?

— Вначале хочу отметить, что в Беларуси спад производства после распада СССР был остановлен в 1995 году. С 1996-го и до настоящего времени страна имела рост экономических показателей. В 2003 году был превышен уровень ВВП 1990 года в сопоставимых ценах. Последующие годы производство ВВП в стране все время возрастало. Расчеты показывают, что к июлю 2014 г. ВВП Беларуси превысил ВВП 1990 года в сопоставимых ценах чуть ли не в 2 раза (195%). Но вот парадокс: при том, что численность населения Беларуси с 1990-го по 2014-й уменьшилась на 7%, на продукты питания жители Беларуси по-прежнему тратят почти половину семейных бюджетов, а на среднюю зарплату и пенсию продуктов можно купить даже меньше, чем в 1990 году.

Причина — в невероятной скорости обесценения нашего рубля. На день принятия в 1990 году декларации о суверенитете официальный курс рубля был равен 0,59 рубля за доллар США. С тех пор в стране прошли две деноминации (в 1994 г. — в 10 раз, в 2000 г. — в 1000 раз), и тем не менее сегодня курс рубля уже 10.650 за доллар. Это кажется невероятным, но за период с 1990 года белорусский рубль снизил свою стоимость, например, к доллару США более чем в 180 миллионов раз!!!

Правда, и доллар за это время обесценился более чем в три раза. Поэтому цены у нас растут невероятно.

Для наглядности давайте посчитаем, насколько с 1990 года возросла в Беларуси, например, цена спичек.

В 1990 году цена коробки спичек (60 штук в коробке) была равна **1 (одной) копейке**. Сегодня коробок спичек содержит в среднем 38 штук и стоит в магазинах Беларуси 250 рублей. С учетом двух деноминаций белорусской валюты (в 10 раз и в 1000 раз), получается, что цена спичек в коробке с 1990 года возросла почти... в 395 миллионов раз.

Вследствие постоянного обесценения национальных денег экономика страны стала работать как накопитель иностранной валюты. Взамен экспортируемых товаров, работ, услуг к нам в огромной массе поступают лишь символы иностранных валют, наличных и безналичных, которые накапливаются населением, организациями, банками и Нацбанком страны.

Судите сами. На 1 августа 2014 года объем белорусских денег в обращении составил всего лишь 40,1 процента от общего объема денежных средств, обращающихся в национальной денежной системе.

58,9 процента от всей денежной массы в стране и 62 процента от общего объема депозитов в банковской системе это депозиты физических и юридических лиц в иностранной валюте (на 11,7 миллиарда долларов).

Официальные резервы и другие активы Республики Беларусь в иностранной валюте составили 7,13 миллиарда долларов. Более половины (51,1%) всех активов белорусских банков тоже содержались в иностранной валюте — на сумму 21,7 миллиарда долларов.

Кроме того, не менее чем 8 миллиардов долларов наличной валюты находится на руках у населения и используется в нерегламентированном обращении.

Но ведь иностранная валюта тоже обесценивается. И от того, что в Беларуси огромные средства обращаются, накапливаются и обесцениваются в иностранных валютах, мы несем огромные потери.

Необеспеченность обязательств Нацбанка по балансу на 1 января 2014 г. (по сути, убыток государства от национальной денежной системы) составила минус 30,3 триллиона рублей, или почти треть (29,1%) от всей стоимости активов Нацбанка.

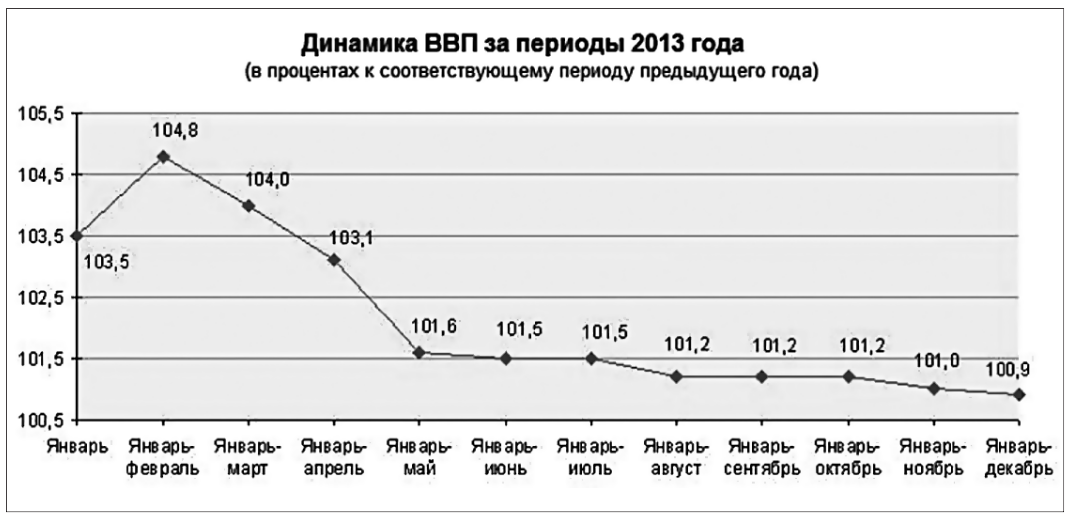
Неблагоприятная динамика проявилась и по национальному хозяйству в целом. Экономика страны серьезно отстает от заданий "Программы социально-экономического развития Республики Беларусь на 2011—2015 годы", утвержденной указом президента от 11 апреля 2011 г. №136. За 2013 год ВВП страны возрос лишь на 0,9% при утвержденном вначале прогнозе +8,5%.

В нынешнем году положение в промышленности и сельском хозяйстве мало изменилось, а по показателям экспорта, запасов готовой продукции, рентабельности продаж, инвестиций в основной капитал, динамики цен, количества убыточных организаций, размеру убытков и многим другим — еще и ухудшилось по сравнению с 2013 годом.

Сравнение покупательной способности зарплат и пенсий в Беларуси в 1990 г. и в мае 2014 г.

Продукты повседневного спроса	1990 г., среднемес. зарплата работников – 269 руб., средний размер месячной пенсии – 106,6 руб.			2014 г., в марте: средняя зарплата работников – 5 753,1 тыс. руб., средняя пенсия – 2 322,2 тыс. руб.			Покупательная способность в 2014 году к покупательной способности в 1990 году	
	Цена в среднем в рублях за ед.	Можно было купить в 1990г.		Цена в среднем в рублях в мае 2014г.	Можно было купить в мае 2014			
		На зарплату	На пенсию		На зарплату	На пенсию	Зарплат	Пенсий
1	2	3	4	5	6	7	8	9
Хлеб, 1 бух. 0,85 кг	0,16	1681	666	9500	606	244	0,36	0,37
Молоко, литр	0,24	1121	444	7400	777	314	0,69	0,71
Говядина, кг	2	135	53	78200	74	30	0,54	0,56
Свинина, кг	1,8	149	59	84300	68	28	0,46	0,47
Картофель, кг	0,15	1793	711	6800	846	342	0,47	0,48
Спички, 1 коробок *	0,01	26900	10660	250	23012	9289	0,54	0,55
Водка 0,5 л	10	27	11	58350	99	40	3,65	3,62
Вино пл.-яг., 18 град., 0,5 л	1,27	212	84	19560	294	119	1,39	1,41
Сигареты «Астра», пачка	0,2	1345	533	4400	1308	528	0,97	0,99

*С учетом количества спичек в коробке: в 1990 г. - 60 шт., в 2014 г. – в среднем 38 шт.



Сравнение учетных ставок нацбанков и схем финансирования национальных производителей

	Учетная ставка (ставка рефинансирования)	Схема финансирования производителей
Япония	0,00% с октября 2010 г.	в основном по инвестиционным схемам
США	от 0 до 0,25% с декабря 2008 г.	в основном по инвестиционным схемам
Еврозона	от 0,25 до 0,15% с ноября 2013 г.	в основном по инвестиционным схемам
Великобритания	0,5% с марта 2009 г.	в основном по инвестиционным схемам
Россия	8,25% с сентября 2012 г.	частично по инвестиционным схемам
Казахстан	5,5% с августа 2012 г.	частично по инвестиционным схемам
Республика Беларусь	**от 45 до 21% с декабря 2011 г. по н.вр.**	**в основном лишь по кредитным схемам**

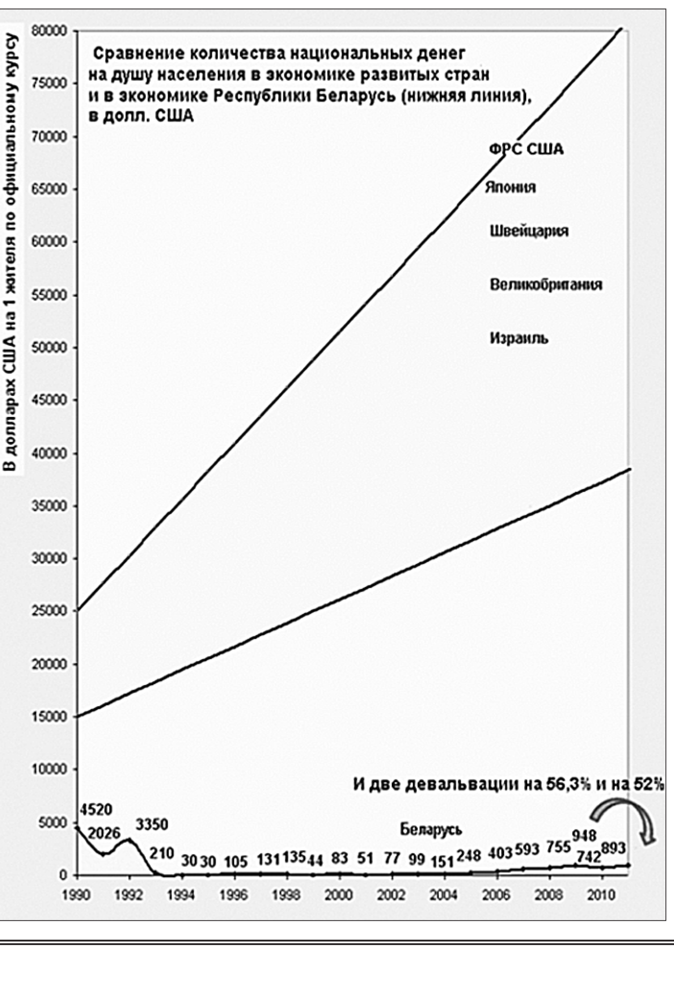
— Вы акцентируете внимание на финансовой системе... В этом видите главную проблему?

— Прежде чем что-то предпринять, нужно понять причины, по которым Беларусь, имея выгодное геополитическое положение и не меньшие природные ресурсы, чем страны ЕС, проигрывает им, а также Китаю и даже членам Таможенного союза по конкурентоспособности производителей. На мой взгляд, причин, которые реально создают эту проблему в Беларуси, всего лишь три.

Первая причина — это условия финансирования национальной экономики. Коэффициент монетизации экономики Японии и США национальными деньгами в настоящее время превышает 300%, Великобритании — 150%, Еврозоны — 100%. В России аналогичный показатель около 50%, в Беларуси — примерно 12%.

Еще ярче видна эта проблема при анализе соотношения количества национальных денег в экономике ведущих стран к численности их населения. Если вы опубликуете этот график, то не увидеть на нем разницу, не увидеть масштабы нашего отставания невозможно.

Сравнение количества национальных денег на душу населения в экономике ведущих стран и Беларуси



Основной метод финансирования предприятий в нашей стране — кредитование. При этом стоимость кредитов в Беларуси (все из-за того же недостатка денежных средств в экономике) оказывается значительно выше, чем в развитых странах, а также чем в России и Казахстане. В Японии, например, ставка 0%, в США — 0—0,25%, в Еврозоне — 0,25—0,15%... А у нас — 45—21%.

Да дело даже не только в ставках по кредитам. Сама схема такого кредитования удорожает продукцию, делает предприятия неконкурентоспособными. В развитых странах уже давно доминирует принципиально иная схема финансирования производств: без использования банковских кредитов, путем создания акционерных обществ, привлекающих деньги в обмен на акции. При инвестиционной схеме финансирования у производителей не возникает не только процентного долга по кредитам, но и вообще долга перед кем-либо. Соответственно, значительно снижаются финансовые затраты в производстве, конкурентоспособность продукции при этом резко повышается.

И потому, несмотря на мировой финансово-экономический кризис, публичные акционерные компании по всему миру в прошлом году впервые в истории выплатили своим акционерам более 1 триллиона долларов дивидендов. Это на 40% выше показателя 2009 года. В среднем ежегодный прирост выплат составил 9,4%. Кстати, самый большой объем выплат акционерам произвели китайские компании. За 2009—2013 гг. в США этот показатель вырос на 49 %.

А вот в Беларуси акционирование госпредприятий раньше велось за чеки, сейчас — за деньги. Но деньги инвесторов, уплачиваемые за акции, поступают в бюджет. А предприятия от таких форм акционирования как не получали, так и не получают ничего, кроме дополнительно возникающих обязательств по выплатам дивидендов акционерам. И, как и раньше, развиваться могут только на кредитных схемах.

Вторая причина — налоговые условия.

Налоги в Беларуси включаются в затраты производства и в цену продукции, на Западе налоги уплачиваются с прибыли.

К тому же налоговая нагрузка в Беларуси оказывается более высокой, чем даже в странах-партнерах по ЕАЭС (в Беларуси — 38%, в России — 33%, в Казахстане — 25% ВВП). Сложнее в Беларуси и налоговое администрирование: по рейтингу Всемирного банка Беларусь на 133-м месте из 189 стран, Россия — на 56-м, Казахстан — на 18-м. При этом налоговое администрирование порой больше влияет на рост издержек и цену продукции, чем налоговая ставка.

Третья причина — условия для инвесторов и мотиваций работникам.

Не "мотивация ГУЛАГом", не страх жестоких наказаний за невыполнение доведенных заданий и за убытки вследствие коммерческих рисков, а личный интерес людей рождает творчество в труде и успехи в предпринимательстве. Персонал успешных предприятий в развитых странах участвует в конечных результатах производства, в собственности на имущество и в контроле деятельности администрации предприятий. Зарабатывать акции, а также покупать акции предприятий работникам в развитых странах выгоднее, чем хранить дома или на банковских счетах любую валюту. В Беларуси же этот механизм мотивации к труду и развитию производства блокирован налоговой системой и практически не используется.

В итоге мы выходим на то, что для перелома стагнации и достижения экономического подъема в стране правительству и Национальному банку Беларуси необходимо обеспечить системное решение семи взаимосвязанных задач.

1.Стабилизировать национальную валюту и обеспечить выгодность ее для населения как средства накопления сбережений по сравнению с любой иностранной валютой, обращающейся в данное время в стране. Для этого необходимо наделить Нацбанк страны таким национальным капиталом, который позволит Нацбанку, не прибегая к зарубежным займам и не омертвляя народные средства, гарантировать стабильность национальных денег, ранее уже выпущенных в обращение. Задача эта может быть эффективно решена за счет наделения Нацбанка ценными бумагами, имеющими высокий уровень рыночной ликвидности (в том числе и путем реструктуризации нынешних долгов по кредитам Нацбанка).

2.Преобразовать Нацбанк РБ из кредитора национальной экономики в национального инвестора, отвечающего за свой баланс и выпускающего национальные деньги в обращение, в основном обменом на акции эффективных, надежно гарантированных и ответственно застрахованных бизнес-проектов.

3.Оптимизировать налоги по критерию максимального содействия конкурентоспособности национальных производителей на внутреннем и внешних рынках.

4.Создать условия для хозрасчетного участия менеджмента и всех работников предприятий в прибыли и в развитии производства.

5.Активизировать развитие фондового рынка и создание мотиваций для населения к покупке акций национальных предприятий.

6.Льготировать страхование предпринимательских экспортных рисков.

7.Гарантировать в законодательстве защищенность руководителей предприятий от произвола внесудебных преследований.

Эту концепцию я предлагал еще в 2010 году. В последующие годы я пять раз обращался с этими предложениями (представлял в разных вариантах) в Администрацию президента, просил заслушать детальный доклад разработчиков концепции по обоснованию каждого из ее элементов. Но какого-либо ответа по существу вносимых предложений до сих пор не получил.

— Может, причина в том, что старые кадры не умеют и не хотят думать по-новому? Как вы считаете, не следовало бы уже отправить на отдых некоторых патриархов белорусского правительства?

— Я считаю, что в данной ситуации не людей нужно менять в правительстве, а нужно принять новую концепцию оптимальной организации общественных производственных отношений в государстве, способную резко повысить конкурентоспособность белорусской экономики. (Суть этой концепции я кратко изложил.) Сделать это в условиях существующей в Беларуси жесткой системы феодально-директивного управления страной и ее экономикой может только глава государства. Сделает он это — тогда и правительство окажется героем Беларуси в деле подъема экономики.

— То, что проблемы в экономике серьезные, уже не скрывают ни глава государства, ни глава правительства. Известно, что сейчас в Беларуси обсуждается некий концептуальный документ — стратегия экономического развития "План 2030". Что скажете об этой концепции?

— Из того, что сообщалось о нем в СМИ, я не услышал совершенно ничего, что было бы в ней направлено на решение какой-либо из семи названных мною задач. Стратегия предусматривает, что до 2020 года будут создаваться необходимые условия и проводиться некие "возможные уже в этом периоде экономические преобразования", а затем с 2020-го по 2030 год будет строиться уже некая "новая экономика". По бессистемности и обтекаемости тезисов все это пока напоминает "стратегию" известной горбачевской перестройки, когда меры не содержат какой-либо новой системы, а лишь расшатывают ту систему, на которой сегодня стоит экономика. Например, одним из первых для внедрения принципиальных новшеств в стратегии предполагается переход на индикативное планирование. И это в то время, когда сегодня в нашей стране все держится именно на жестком директивном прогнозно-плановом напряге всех и вся и на еще более жестком спросе с исполнителей за выполнение доведенных заданий.

Думаю, что у президента Беларуси хватит мудрости "подсказать" разработчикам стратегии, как ее нужно поправить. Здесь возможны лишь два варианта. Либо Александр Лукашенко останется верен своей системе личного феодально-директивного управления страной, и тогда мы получим только усиление всеобщего напряжения в экономике. Или же он заметит и применит ту систему связанных мер, которую я здесь изложил. Я очень надеюсь на последнее...

Беседовала Ирина МАЛЬЦЕВА.

Влияние налогов на конкурентоспособность продукции



ХОЧУ СКАЗАТЬ

Почему я не буду праздновать очередную годовщину Октябрьской революции...

Результат глубоких раздумий

Что побудило меня написать этот материал? Сама жизнь!

Ни у меня, ни у моих родителей личных конфликтов с Советской властью не было, из семьи никто не был репрессирован.

Во время войны я вступил в партию, впоследствии стал даже политработником. Войну закончил комсоргом гвардейского стрелкового полка. Так что написанное мною — результат не личной обиды на власть, а глубокого анализа, сравнения жизни людей в разных странах, глубокого изучения истории нашей страны.

Кроме этого, моя долгая жизнь (я родился в 1922 году) дала мне возможность сравнивать различные периоды жизни страны, помогла понять, что Советская власть, возникшая в результате победы Октябрьской революции, не являлась лучшей формой власти, что она не обеспечивала спокойную, обеспеченную материально жизнь большинства населения. И это привело ее к гибели.

Все беды от большевиков

Принято считать, что у истории нет сослагательного наклонения "что было бы, если бы". Я полагаю, что так говорят те, кому невыгодно анализировать наше прошлое, нашу историю.

Мне лично не нужно гадать, что было бы, если бы... Я из достоверных источников знаю, как жили народы России до 1917 года, из личного опыта знаю, как жил Советский Союз, также знаю, что стало с народами СССР и других социалистических стран после августа 1991 года. Знаю, какие изменения произошли в мире, как жили и живут люди, избавившиеся от социализма советского типа.

И все же почему я считаю Октябрьский переворот 1917 года отрицательным явлением?

В августе 1914 года минская губернская газета "Копейка" писала, что настроение солдат, едущих на фронт через Минск, бодрое, боевое. Большевики вели в армии серьезную агитационную работу, особенно в 1916—1917 годах. В те годы в ходу были лозунги наподобие "Долой войну, штыки в землю!".

И большевики в этом деле преуспели: к 1917 году основная масса солдат не хотела воевать, армия была деморализована, солдаты рвались домой, к семьям, к земле.

В марте 1918 года по настоянию Ленина был заключен позорный для России Брестский мир, по итогам которого (как и других послевоенных мирных договоров) Советская Россия потеряла Прибалтику, западные области Украины и Белоруссии, часть Буковины.

Были прекращены, разорваны дружеские отношения со странами Антанты, что привело к появлению оккупационных войск на территории России, к враждебному капиталистическому окружению.

Время показало ошибочность политики Ленина, который настаивал на срочном заключении Брестского мира. Уже в ноябре 1918 года (через семь месяцев) Германия капитулировала перед Антантой.

Если бы к этому времени Россия была в состоянии войны с Германией, то она была бы среди стран-победительниц Первой мировой войны, она не потеряла бы территории, получила бы от Германии денежные и другие ценности в виде контрибуции. К тому же следует учитывать, что участие России в войне против Германии на протяжении всего 1918 года ускорило бы ее поражение.

Россия, если бы не было революции, не была бы исключена из мирового сообщества, она была бы на равных с Англией, Францией, другими странами Антанты, она участвовала бы в послевоенных мирных переговорах.

В результате установления социалистического режима на территории бывшей России она оказалась во враждебном капиталистическом окружении, что очень усложнило жизнь страны, это определило всю внутреннюю и внешнюю политику Советского Союза на все последующие годы, вплоть до 1991 года.

Уже в феврале 1918 года Ленин озвучил лозунг "Превратим войну империалистическую в войну гражданскую". И это привело большевистский режим в противостояние со всеми внутренними его противниками — членами царской семьи, российской буржуазией, царскими чиновниками, церковными служителями, генералами, офицерами, частью солдат царской армии, сотрудниками полиции, жандармерии, со многими деятелями науки, литературы, искусства...

В ходе гражданской войны было разрушено все народное хозяйство страны — промышленность, транспорт, сельское хозяйство. В 1914 году в России был собран рекордный урожай зерна, а в 1919—1920 годах в стране царили голод, недостаток продуктов питания, прежде всего хлеба, который изымался у крестьян по продразверстке специальными продотрядами.

В результате революции и гражданской войны из России эмигрировали миллионы лучших ее граждан — ученых, писателей, артистов, государственных деятелей, бывших землевладельцев, которые обеспечивали производство сельхозпродукции, владельцев фабрик и заводов, что в дальнейшем сказалось на жизни народа и в целом всей страны.

Была подорвана боеспособность российской армии — много воинов погибло в ходе гражданской войны, воюя кто за белых, кто за красных, а более двух миллионов солдат и офицеров ушли кто на запад, кто на восток — в Китай.

Впоследствии эта армия растворилась среди местного населения многих стран: кто стал таксистом, кто рикшей, кто швейцаром в ресторане, а некоторые, особенно из офицеров, вступили в различные антисоветские организации и вели борьбу против Советской власти долгие годы.

В результате революции возникла ВЧК — карательный орган победившего пролетариата. Результаты ее деятельности — уничтожение миллионов так называемых врагов Советской власти — представителей буржуазных слоев населения, дворянства, владельцев различных торговых и промышленных предприятий, землевладельцев, офицеров царской армии, расстрел членов царской семьи, в том числе и детей.

Новая власть большевиков развернула гонения на церковь — вспомним о том, что говорил Ленин о священнослужителях, о необходимости расстрела "попов". О религии вспомнил Сталин только в начале Великой Отечественной войны.

На счету Советской власти насильственная коллективизация, в ходе которой был изменен весь облик сельскохозяйственной России. Имеются данные, что во время коллективизации в Советском Союзе погибло столько крестьян, сколько погибло российских воинов на полях Первой мировой войны.

Все это привело к голоду 1930-х годов, в ходе которого погибло, по разным источникам, от 5 до 7 миллионов человек. Дефицит продовольственных и промышленных товаров бытового назначения просуществовал в России (Советском Союзе) до конца 80-х годов прошлого века.

О том, что коллективизация была ошибочным мероприятием, говорит и тот факт, что в 90-х годах прошлого века, после распада Советского Союза, колхозы были или распущены, или преобразованы в предприятия иной формы.

В результате репрессий 1930-х годов все республики, входящие в Советский Союз, лишились миллионов лучших своих граждан — государственных деятелей, ученых, пистателей, артистов, работников разведки, дипломатов, военнослужащих.

Особенно чувствительны были репрессии для Красной Армии. По подсчетам генерала Тодоровского, известного военного теоретика, из пяти маршалов Советского Союза были расстреляны три, из пяти командиров 1-го ранга расстреляны три, из десяти командиров 2-го ранга расстреляны все десять, из 57 комкоров расстреляны 50, из 186 комдивов расстреляны 154, из 16 армейских комиссаров 1-го и 2-го рангов расстреляны все, из 28 комиссаров расстреляны 25, из 68 дивизионных комиссаров расстреляны 58, из 456 полковников расстрелян 401 (см. книгу Н.Яковлева "Жуков", с.59).

Кроме того, под репрессии попали сотни работников разведывательных органов, министерства (наркомата) иностранных дел, руководителей крупных предприятий и научных учреждений, многие писатели и поэты.

Известно, что в беседе с Константином Симоновым "даже такой взвешенный в своих суждениях военачальник, как маршал А.М.Василевский, говорил: "Без 37-го года, возможно, не было бы войны 1941 года" (М.А.Гораев, "Константин Симонов как военный писатель", с.108).

Хотя многое из того, что указано выше, не имеет непосредственного отношения к революции, к Ленину, но, не будь революции, Сталин не был бы у власти, не было бы коллективизации, не было бы репрессий, не было бы воинствующего атеизма, когда верующего человека считали врагом народа.

Можно с большой долей уверенности предположить: будь Россия не коммунистической, не большевистской, а обыкновенной буржуазно-демократической страной, дружащей со странами Запада, не способствовавшей приходу в Германии к власти Гитлера, 1930—1940-е годы в Европе были бы спокойными, мирными, не погибли бы в те годы миллионы жителей России, Польши, Германии, Англии и других стран Европы.

Последующие события конца XX века в Советском Союзе, который распался и тем избавился от коммунизма и социализма, подтверждают все те выводы, которые я привел выше: все республики, составляющие Советский Союз, стали не социалистическими государствами, со своими особенностями, со своими положительными и отрицательными качествами.

Но мне могут возразить: мол, народ в 1917 году поддерживал Ленина, большевиков, и поэтому революция победила. Да, это так.

Почему народ поддерживал Ленина, большевиков в 1917 году?

Потому что Ленин обманул народ. Он бросил в народные массы три лозунга.

Первый из них — "Мир — народам!". Народ действительно устал от Первой мировой войны, которая продолжалась уже три года — с августа 1914 года. Поэтому и агитация, которую вели большевики против войны, легла на благодатную почву. Все — и армия, и народ — были против войны.

Но уже в 1918 году, через четыре месяца после октябрьского переворота, Ленин изменил этот лозунг и призвал: "Превратим войну империалистическую в войну гражданскую". И гражданская война в России разгорелась с невиданной силой.

Второй лозунг Ленина — "Земля — крестьянам!" — также был на первых порах подхвачен народом, крестьянами России. Большинство жителей России тогда жили, работали и питались плодами земли, крестьянского труда. Поэтому вопрос, кому принадлежит земля, был в России сверхактуальным.

Но и здесь таился обман. Крестьяне получили наделы земли, часть из них, наиболее работящие и способные, создали свои хозяйства, но в конце 1920-х годов началась сталинская коллективизация, наиболее зажиточных крестьян назвали "кулаками". У них отобрали все имущество, раскулачили и выселили в Сибирь, в тайгу, без средств к существованию большинство из них и членов их семей погибло!

А тех крестьян, кто остался в деревне, согнали в колхозы, которые до последних дней своего существования — до начала 90-х годов XX века — не могли обеспечить бесперебойное снабжение населения страны сельхозпродуктами, а промышленность — сырьем (вспомните тотальный дефицит продуктов в 1950—1980-х годах прошлого века).

Третий лозунг Ленина — "Фабрики и заводы — рабочим!" — никогда не был осуществлен. Все промышленные предприятия, банки, торговля были национализированы, их владельцы или успели уехать, эмигрировать, или были репрессированы. А на предприятия пришли "красные" директора. Как в кинофильме "Юность Максима" — руководить банком пришел совершенно неопытный человек.

Так что из всего того, что обещал Ленин и его соратники, было выполнено только одно — в стране был установлен 8-часовой рабочий день.

А Сталин под видом выполнения заветов Ленина и строительства социализма в стране еще более обострил обстановку. Также поступали и последующие коммунистически настроенные руководители страны — Хрущев, Брежнев, что и привело к краху социализма в СССР и в других странах Европы.

Не подтвердились и прогнозы Ленина о том, что пролетариат, трудящиеся всего мира поддержат Октябрьскую революцию в России. Этого не произошло, хотя в Германии такая попытка была.

Не подтвердились и прогнозы Сталина о том, что страны Европы после освобождения от фашизма частями Красной Армии пойдут по социалистическому пути.

Как только распался Советский Союз, как только был свергнут социализм в России, все социалистические страны Европы — ГДР, Польша, Чехословакия, Болгария, Венгрия, Румыния, Югославия — отказались от социалистического образа жизни. И это не были козни или выбор одного человека — руководителя страны, это проявилась мудрость народов, нежизнеспособность социалистическо-коммунистического строя.

Коммунисты остались у власти только в Китае и в Северной Корее. Но что касается первых, то это уже не те коммунисты, которых можно было бы назвать коммунистами-ленинцами. А как правят коммунисты Северной Кореи — не приведи Господь, страна голодает, люди не видят просвета...

Вот почему я повторяю: очередную годовщину Октябрьской революции я праздновать не буду.

Лев Самсонович АНЦЕЛИОВИЧ,
инвалид войны, награжден семью орденами и 35 медалями, почетный гражданин городов Кременная Луганской области, Каушаны (Молдова), Березнеговатского района Николаевской области Украины, председатель Совета ветеранов 61-й гвардейской Славянской Краснознаменной стрелковой дивизии.

З ПІСЬМА

Якая ўлада, такія і чыноўнікі

Здзівіў мяне зварот у дэмакратычную газету М.Гіруця, былога першага сакратара ваўкавыскага райкама партыі, былога першага намесніка старшыні аблвыканкама.

Звярнуўся ён з заклікам да чыноўнікаў лепш ставіцца да сваіх абавязкаў, паважаць простых людзей. Але ж чыноўнікі вядуць сябе так, як вядзе вышэйшая ўлада. Сказалі, як лічыць галасы на выбарах, — так і лічаць. Ніякай ініцыятывы, ні кроку ні ўлева, ні ўправа, бо будзеш звольнены.

Так што, Мечыслаў Іванавіч, зменіцца ўлада — зменяцца ў лепшы бок і чыноўнікі, суддзі. Гэты час, я веру, хутка надыдзе.

Аляксей БУЦЬКО.

Гродна.

ПРОДОЛЖЕНИЕ ТЕМЫ

Забота о людях окупается сторицей

Уважаемая редакция "Народной Воли"!

Прочитал статью М.И.Гирутя в №74 от 23 сентября 2014 года. Целиком и полностью согласен и одобряю его заботу о людях, специалистах и руководителях. Его размышления могу подтвердить на примерах из собственной жизни.

Работал я 15 лет в Ошмянах в объединении "Сельхозтехника".

Основной задачей коллектива предприятия было повышение производительности труда, рост уровня механизации сельскохозяйственного производства. Обеспечить это можно было благодаря слаженной работе руководителей всех подразделений и рабочих. Специалисты-руководители всех производств всегда чувствовали меру ответственности не только за показатели производства, но и за заботу о людях.

Всегда поощрялась инициатива снизу. Важнейшие проблемы решались с учетом мнения рабочих. Постоянно укреплялась и модернизировалась производственная база, внедрялись новые механизмы для облегчения и комфорта рабочих мест.

Лучшие из лучших удостаивались "Доски почета". На общих собраниях коллектива торжественно отмечали 10-, 20-летие и т.д. непрерывной работы на предприятии. Все это давало положительный результат.

У нас была своя строительная бригада, выполнявшая много полезных работ для коллектива рабочих: примерно за десять лет было построено более 100 квартир, детский сад. Ежегодно повышалась заработная плата. Люди были уверены: лучше поработаешь — больше получишь.

Большое внимание уделялось благоустройству предприятия и поселка Буденовка, где оно было расположено.

Руководство предприятия досконально знало, что волнует людей, и предпринимало меры для решения проблем. На проявляемую заботу люди реагировали прозводительным трудом на благо своего предприятия. Коллектив работал дружно, слаженно. За это в соревнованиях с другими получал переходящее Красное Знамя области, республики и даже один раз союзное Красное Знамя.

Александр Иванович ПАВЛОВСКИЙ,
депутат Верховного Совета Республики Беларусь 12-го созыва, заслуженный работник сельского хозяйства Республики Беларусь.

Гродно.

ПА ВАШАЙ ПРОСЬБЕ

Ці не звярнуцца да ліста класіка?

Нарэшце Аляксандр Лукашэнка сказаў некалькі слоў у абарону беларускай мовы. Але праблему не вырашыш павелічэннем на адну гадзіну ў тыдзень колькасці ўрокаў па родным слове ў школе. Ці не звярнуцца да перадсмяротнага ліста Якуба Коласа ў Бюро ЦК КП Беларусі, у якім ён выклаў шэраг прапаноў па вырашэнні моўнай праблемы?

Добрую справу зрабіла б "Народная Воля", калі б пазнаёміла чытачоў з тым фрагментам ліста, у якім утрымліваюцца канкрэтныя прапановы класіка беларускай літаратуры...

Яўген МАРОЗАЎ, выкладчык гімназіі.
Мінск.

Якуб Колас (25 мая 1956 г.):

"...Становішча мовы ў рэспубліцы патрабуе паляпшэння. Я не думаю аб нейкіх адміністрацыйных загадах, смешна было бы беларусізаваць беларускую рэспубліку. Усю справу можа вырашыць добры прыклад. Лягчэйшым за ўсё іншае мне здаецца такі шлях. У нас праводзіцца шмат рэспубліканскіх нарад, урачыстасцяў, святкаванняў. На іх выступаюць з дакладамі адказныя работнікі, якія ведаюць беларускую мову. Вось няхай бы гэтыя даклады рабіліся па-беларуску. Гэта задавала б тон і паказала павагу да мовы з боку кіраўніцтва рэспублікі. Добры прыклад пяройдзе ў вобласць, а затым і ў раён. А то ж сапраўды нецікава атрымліваецца, што сакратары райкамаў і старшыні выканкамаў гавораць з народам не на яго мове. Мне думаецца, што такім шляхам можна дасягнуць большага кантакту і ўзаемаразумення.

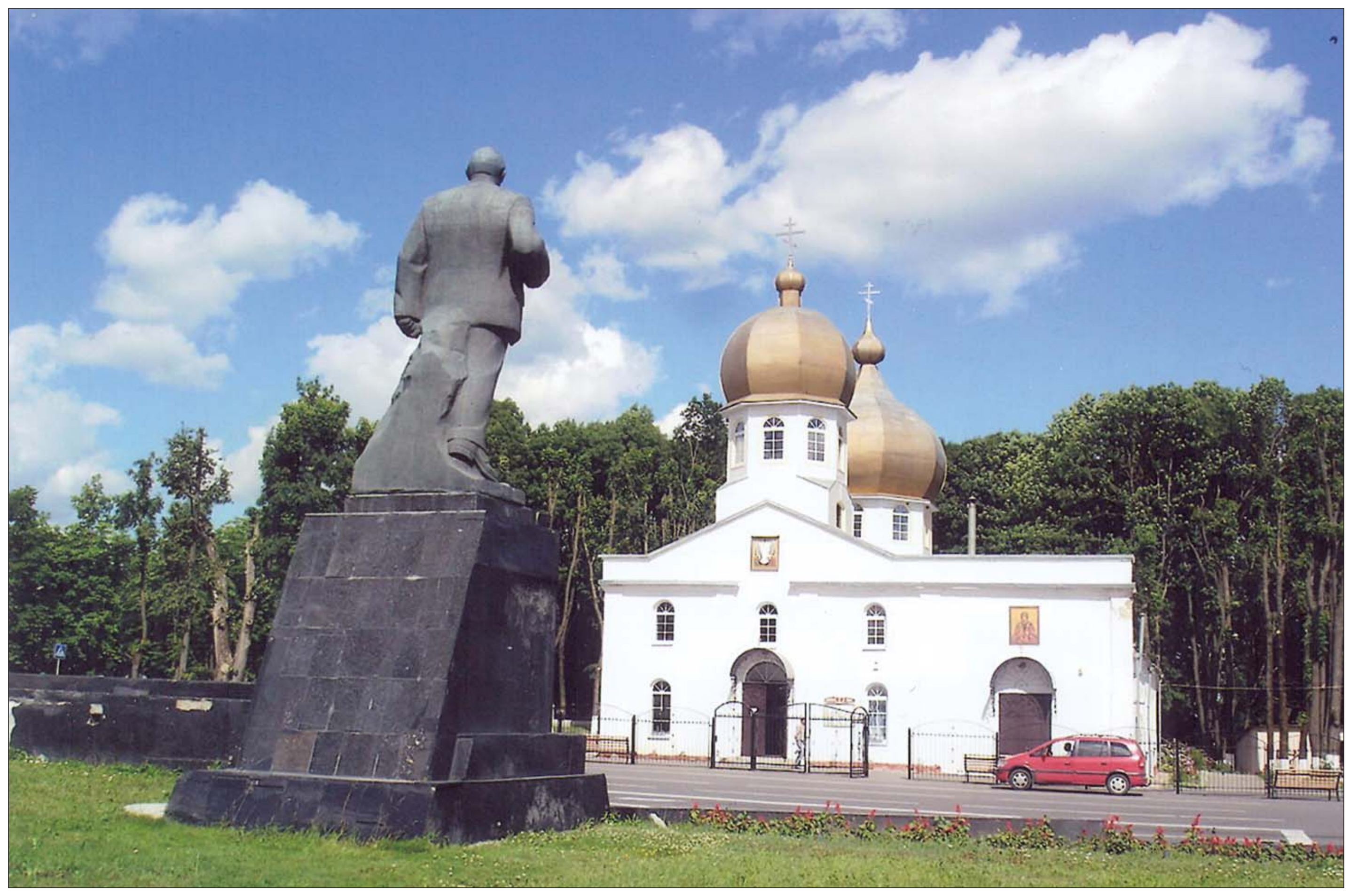
Другое. Такія ўстановы, як Міністэрства культуры, Міністэрства асветы могуць і павінны весці сваю работу па-беларуску. Калі беларускаю моваю загавораць міністры і іх шматлікія намеснікі, пачнуць праводзіць на гэтай мове пасяджэнні, пісаць, дык можна мець пэўнасць, што справа пойдзе на лад.

Само сабой зразумела, што ніякай цяжкасці не складзе і карыстанне мовай у творчых арганізацыях мастакоў, кампазітараў, у тэатрах. Укараненне мовы ў Акадэміі зробіць уплыў на ўкараненне яе ў навучальных установах. Выкладанне самой мовы і асноўных прадметаў на ёй справа не цяжкая. Кадры ёсць, падручнікі ёсць — трэба толькі паваротлівасць міністэрства. Вядома, што колькасць беларускіх школ павінна быць павялічана і ўмовы ў іх павінны быць добрымі..."

Ад рэдакцыі

Ці ж не слушныя прапановы? Болей за паўстагоддзя мінула, калі Якуб Колас пісаў гэтыя радкі, а яны актуальныя і сёння. І добра было б, калі б прапановы Вялікага Беларуса знайшлі водгук у сённяшніх улад, чыноўнікаў ды шырокай грамадскасці. Беларусь без роднай мовы — не Беларусь, а калонія чужой краіны.

ФОТАФАКТ



Дзве веры. Цэнтральная плошча горада Крычава — плошча Леніна.

Валерый БЫСАЎ.

ЧЫТАЧЫ РАЯЦЬ...

Як зрабіць у хатніх умовах згушчанае малако

Вам спатрэбіцца 200 г малака (пажадана якаснага, хоць атрымаецца нават з абястлушчанага), 200 г цукровай пудры, 20 г сметанковага масла.

Змяшаць малако з цукровай пудрай і маслам у каструльцы. На маленькім агні, пастаянна памешваючы, давесці да кіпення. Масла і цукровая пудра павінны растварыцца.

Як толькі ўсё пачне кіпець, зрабіць сярэдні агонь і варыць дзесяць хвілін. Мяшаць пастаянна, каб малако не "пабегла".

Выключыць пліту. Згушчанка ёсць! Не пужайцеся, што не густая. Як астыне, будзе тое, што трэба!

Астудзіць можна, паставіўшы ў іншую ёмкасць з халоднай вадой, памешваючы.

Калі згушчанку варыць больш чым дзесяць хвілін, то яна атрымаецца гусцейшай.

З такой колькасці прадуктаў атрымаецца каля 250 г сапраўднай смакаты. Можна выкарыстоўваць для крэмаў, есці з блінамі, проста з хлебам і батонам.

Ніна МІХАЙЛАВА.

ВАС ЦІКАВІЦЬ...

Ідзе новы вірус грыпу?

Пачула па радыё, што гэтай зімой у Беларусь прыйдзе нейкі новы вірус грыпу. Няўжо зноў чакаць якога-небудзь "свінога" альбо "птушынага" грыпу? Наколькі гэта небяспечна?

А.Рымашэўская, Мінская вобл.

Сапраўды, у гэтым эпідсезоне чакаецца цыркуляцыя двух новых варыянтаў віруса грыпу, з якімі мы яшчэ не сутыкаліся, паведаміла загадчыца эпідэміялагічнага аддзялення Мінскага гарадскога цэнтра гігіены і эпідэміялогіі **Ірына Глінская.**

Аднак, паводле слоў спецыяліста, процістаяць вірусу можна. *"У сувязі з гэтым састаў вакцын змяніўся. Таму ў бягучым годзе асабліва мэтазгодна сфарміраваць абарону супраць захворвання з дапамогай прышчэпкі",* — сказала Ірына Глінская.

Загадчыца эпідэміялагічнага аддзялення адзначыла, што ў першую чаргу вакцынаваць трэба дзяцей, нагадаўшы, што больш за 90 працэнтаў шпіталізаваных з-за грыпу і вострых рэспіраторных інфекцый — непаўналетнія. Засцерагчы сябе супраць грыпу спецыялісты таксама рэкамендуюць працуючаму насельніцтву. *"Мы не першы год атрымліваем доказ, што вакцынацыя супраць грыпу на прадпрыемствах у 3—5 разоў зніжае захворванне сярод работнікаў",* — сказала Ірына Глінская.

За кошт рэспубліканскага і мясцовага бюджэтаў у Мінску прышчэпліваюць вакцынай кітайскай вытворчасці "Флюваксін". Яна выкарыстоўваецца ў краіне на працягу чатырох гадоў і даказала сваю эфектыўнасць і бяспеку. Прышчэпку супраць захворвання на платнай аснове можна зрабіць і іншымі вакцынамі, дазволенымі да прымянення ў Беларусі, у тым ліку "Грыпол плюс" (Расія), "Ваксігрып" (Францыя), "Флюарыкс" (Бельгія), "Інфлювак" (Нідэрланды). Кошт платнай прышчэпкі вар'іруецца ад 65 тыс. да 150 тыс рублёў.

ПЫТАННЕ—АДКАЗ

Украінскія дзеці пайшлі ў беларускія школы

Учора Аляксандр Лукашэнка заявіў, што прыме ўсіх украінцаў, якія прыедуць у Беларусь. Цікава, а колькі ўжо грамадзян Украіны жыве ў Беларусі?

Святлана ГАРКУН, Мінск.

Афіцыйная лічба — больш за 25 тысяч грамадзян Украіны прыехалі ў нашу краіну, уцякаючы ад вайны. Найбольш уцекачоў прыехала ў Гомельскую вобласць: са студзеня 2014-га рэгіён прыняў 9368 чалавек. І працягваюць ехаць. Толькі за адзін тыдзень кастрычніка ў Гомельскую вобласць прыехалі 215 жыхароў Данецкай і Луганскай абласцей Украіны.

Па дапамогу ў працаўладкаванні, паведамляе прэс-служба беларускага ўрада, на Гомельшчыне звярнуўся 871 чалавек (у тым ліку з 03.10 па 10.10 — 49 чалавек). За гэты час працаўладкавана 490 украінцаў. Ва ўстановы адукацыі звярнуліся і прыняты 392 школьнікі і 162 дзіцяці дашкольнага ўзросту. Ва ўстановы аховы здароўя для праходжання медыцынскіх аглядаў пры прыёме на працу з 25 ліпеня звярнуліся 1277 чалавек, у тым ліку з Данецкай і Луганскай абласцей 905 чалавек. Медагляд для перасяленцаў праводзіцца бясплатна.

Усе гэтыя дадзеныя па Гомельскай вобласці днямі былі перададзены ва ўрад і затым абнародаваны.

У бліжэйшы час ва ўрадзе будуць заслуханы справаздачы іншых рэгіёнаў па пытанні знаходжання грамадзян Украіны на тэрыторыі Рэспублікі Беларусь. Тады з'явіцца і больш канкрэтная лічба аб колькасці ўкраінцаў, якія знайшлі часовы прытулак у нашай краіне.

Народная Воля http://www.nv-online.info 17 КАСТРЫЧНІКА 2014 г.

ЗНАКОМЬТЕСЬ!

Жан Тироль — нобелевский лауреат

Один из самых влиятельных ученых нашего времени французский экономист Жан Тироль из университета Тулузы стал лауреатом Нобелевской премии по экономике за 2014 год. Так высоко оценены его работы по анализу рыночного регулирования.



В заявлении Нобелевского комитета говорится, что работы Тироля позволили значительно улучшить регулирование отраслей, в которых доминируют несколько крупных компаний.

"Если такие рынки не будут регулироваться, это приведет к социально нежелательным результатам — необоснованному росту цен на продукцию крупных компаний или сохранению на рынке нерентабельных компаний, которые выживают, блокируя выход на рынок продукции конкурентов. Жан Тироль создал общую основу для разработки мер регулирования различных отраслей экономики — от телекоммуникационной до банковской. Опираясь на его разработки, правительства могут поощрять крупные компании, помогая им стать более эффективными, и в то же время предотвратить вред, который те могли бы причинить конкурентам или потребителям", — говорится в сообщении Нобелевского комитета.

Жан Тироль также известен своими работами в области макроэкономического анализа — он создал математические модели таких понятий, как репутация, качество и честная конкуренция.

61-летний Жан Тироль занимается изучением отраслевых рынков, теорией игр, теорией стимулов в поставках и регулировании. Он опубликовал более ста научных статей по экономике и шесть книг.

Он является лауреатом премий различных университетов и экономических организаций, в частности он получил золотую медаль Национального центра научных исследований Франции в 2007 году и награжден премией Европейской экономической ассоциации в 1993 году.

Антон ДРАБОВИЧ.

СЛЫШАЛИ?

Более 800 миллионов людей в мире страдают от голода

И хотя общее число голодающих в развивающихся странах с 1990 года снизилось более чем на треть, в 16 государствах ситуация остается "очень серьезной" или "чрезвычайно серьезной", говорится в публикации немецкой организации "Помощь голодающим в мире". Согласно документу, большинство из стран с населением, страдающим от голода, находится в Африке. Кроме того, два миллиарда людей в мире испытывают недостаток питательных микроэлементов — так называемый "скрытый голод".

Конфликты, подобные тем, которые в настоящее время происходят в Сирии, Ираке и Южном Судане, ведут к вспышкам голода в этих странах. В частности, в Ираке с 1990 года число людей, страдающих от недоедания, выросло более чем в два раза.

РЭГІСТРАТУРА

Пяць нігерыйцаў у Беларусі шпіталізавалі

Эбола дабралася і да Еўропы. Днямі прыйшло паведамленне, што першы магчымы выпадак з'яўлення віруса Эбола быў зафіксаваны ў суседняй Польшчы ў горадзе Лодзь. Мужчына, які прыбыў з Германіі, быў шпіталізаваны з сімптомамі ліхаманкі. У гэты ж дзень з самой Германіі прыйшло яшчэ больш пужлівае паведамленне: у Лейпцыгу ад ліхаманкі памёр высокапастаўлены супрацоўнік ААН. У нямецкую клініку ён быў дастаўлены некалькі дзён таму з Ліберыі, і ўвесь гэты час медыкі ацэньвалі яго стан як цяжкі.

У Беларусі робіцца ўсё для таго, каб не дапусціць пранікнення віруса Эбола на тэрыторыю краіны, паведаміў журналістам галоўны дзяржаўны санітарны ўрач **Ігар Гаеўскі**. У першую чаргу ўсе сілы сканцэнтраваны на мяжы і ў аэрапорце.

Спецыяліст адзначыў, што дактары-інфекцыяністы ёсць па ўсёй Беларусі, і практычна ў любым раённым цэнтры ёсць інфекцыйная бальніца, аддзяленне альбо боксы для такіх хворых. На адлегласць 25—30 кіламетраў заразнага хворага можа падвезці спецыяльна абсталяваная брыгада "хуткай дапамогі". Тэхнічная аснашчанасць, паводле слоў Гаеўскага, дастатковая, але прапрацоўваецца пытанне аб набыцці больш сучаснага абсталявання.

Паводле слоў Гаеўскага, самая вялікая небяспека — гэта студэнты з Нігерыі, якія навучаюцца ў ВНУ Беларусі.

Пасля прыбыцця ў нашу краіну усё яны 21 дзень (інкубацыйны перыяд захворвання) назіраюцца спецыялістамі. Акрамя таго, у групе рызыкі — тыя, хто прыбыў з іншых краін Афрыкі.

За некалькі месяцаў толькі 5 чалавек у Нацыянальным аэрапорце і адзін у Віцебску — студэнты, якія прыбылі з Нігерыі, — "канфіскоўваліся" каранціннай службай, бо ў іх была зафіксавана павышаная тэмпература цела. Пасля гэтага людзей адразу ізалявалі і шпіталізавалі. Аналізы на вірус Эбола былі адмоўныя.

НА ЗАМЕТКУ

Что важно знать про вирус Эбола

Лихорадка Эбола — редкое, но крайне опасное заболевание с уровнем смертности от 25% до 90%. Жертвами последней эпидемии, начавшейся в марте 2014 года, стали уже более 3400 человек. Всемирная организация здравоохранения признала эту эпидемию угрозой международного значения.

Передача заболевания

Лихорадкой Эбола можно заразиться при тесном контакте (при нарушении кожного покрова или через слизистую оболочку), вирус переносится с кровью, выделениями или другими жидкостями организма инфицированных людей.

Инкубационный период

Продолжается от 2 до 21 дня. Заболевание начинается с сильной головной боли, болей в горле, в мышцах и общей слабости.

Симптомы и развитие болезни

Затем следуют рвота, диарея, сыпь, нарушение функций почек и печени и в некоторых случаях как внутренние, так и внешние кровотечения. Лабораторные тесты выявляют низкие уровни белых кровяных телец и тромбоцитов наряду с повышенным содержанием ферментов печени.

Профилактика

В отсутствие эффективного лечения и вакцин для людей важно повышение информированности в отношении факторов риска и использование индивидуальных мер защиты. С животными необходимо обращаться в перчатках и другой защитной одежде. Мясо перед употреблением в пищу необходимо подвергать тщательной тепловой обработке.

Необходимо избегать тесного физического контакта с людьми, инфицированными вирусом Эбола. При уходе за больными необходимо надевать перчатки и средства индивидуальной защиты. После посещения больных родственников в больницах необходимо тщательно мыть руки.

Лечение

Надежных методов лечения или эффективной вакцины от лихорадки Эбола в настоящее время не существует. Несмотря на несколько случаев излечения, инъекция экспериментального препарата Zmapp (разработанного в США) не помогла спасти испанского пастора, ставшего первым европейцем, погибшим от этого заболевания.

В настоящее время проводятся клинические испытания нескольких вакцин, хотя ни одна из них пока не прошла процесс сертификации.

Страны, затронутые эпидемией

Вспышка, которая продолжается с марта 2014 года, затронула в основном Гвинею, Либерию, Сьерра-Леоне и в меньшей степени Сенегал и Нигерию.

СПЕЦЫЯЛЬНЫ РЭПАРТАЖ

Звычайны дзень у Чарнігаве

Гэты горад — адзін з тых, чыё мінулае нібыта выглядае больш цікавым за сучаснасць. Адзін з цэнтраў Кіеўскай Русі (упершыню згадваецца ў 907 годзе), сапернік старажытнага Полацка (чарнігаўскія дружыны князя Святаслава, унука Рагнеды, удзельнічалі ў крывавай бітве на Нямізе), цяпер гэты 291-тысячны горад задаволіўся статусам абласнога цэнтра. Але яго паўсядзённае жыццё, магчыма, куды больш красамоўна сведчыць пра сітуацыю ва Украіне, чым рэаліі сталічнага Кіева або заўсёды патрыятычнага Львова.



Туды — з грашыма, назад — з прадуктамі

Трапіць у Чарнігаў проста. Набыць квіток на аўтобус з Гомеля коштам 51 тысячу (калі купляць на мінскім вакзале, будзе даражэй на 10 тысяч) і пераадолець 120 км за чатыры гадзіны (з улікам беларускай і ўкраінскай мяжы). Дарэчы, на апошняй адчуваеш перавагу свайго грамадзянства. Дэкларацыю на тое, каб трапіць ва Украіну, цяпер запаўняюць толькі асобы з расійскім пашпартам. Праўда, на ўвесь аўтобус такі чалавек быў усяго адзін. Але на яго дагляд пайшла большасць часу, адведзенага на памежны кантроль.

Туды пасажыры беларускага аўтобуса вязуць не тавары на продаж, а грошы. Мясцовыя жыхары тлумачаць, што цяпер эканоміка іх краіны знаходзіцца прыкладна ў той жа сітуацыі, што і беларуская ў 2011 годзе. Афіцыйны курс мясцовай валюты да долара складае 11—12 грыўняў, а вось на "чорным" рынку курс дасягае 15. Да таго ж замежную валюту можна набыць, толькі маючы ўкраінскі пашпарт. Таму беларусам у Чарнігаве даводзіцца шукаць іншых беларусаў ці валютчыкаў. І ў выніку вярнуцца дадому з беларускімі грашыма, бо ў нас курсы куплі і продажу грыўняў адрозніваюцца паміж сабой ледзь не ў два-чатыры разы (адпаведна за 200 рублёў можна здаць у банк, за 500 ці нават 800 — купіць).

З Чарнігава нашы землякі вязуць пераважна прадукты, якія ўсё ж танней за беларускія. Валізкі беларускіх пенсіянерак, з якімі давялося ехаць разам, забітыя ўпакоўкамі з... аўсянкай. Калі ў беларускім "Еўраопце" 1 кг аўсяных камячкоў "Экстра" можна набыць за 5,6 тысячы, дык у Чарнігаве — амаль у два разы танней. Прычым калі кіроўца просіць бабуль выйсці з аўтобуса падчас праходжання мытні, то чуе ў адказ: "Не хвалюйцеся, нас тут усе ведаюць!" І сапраўды: украінскі мытнік толькі ўсміхаецца ім і больш не звяртае ніякай увагі.

«Як добра ў вас у Беларусі!»

Украіна — рэгіён, дзе беларускі ўзровень жыцця многія ацэньваюць вышэй, чым ва ўласнай краіне. Дагэтуль рэпліку "Як добра ў вас у Беларусі!" мне даводзілася чуць толькі два разы: у размовах з рускамоўнымі жыхарамі краін Балтыі, а таксама ў Расіі (ад людзей сталага ўзросту, якія адчуваюць настальгію па савецкіх часах). У Чарнігаве лёгкую зайздрасць да нашага жыцця выказала не пенсіянерка, а маладая і стыльна апранутая Святлана, з якой разгаварыўся ў маршрутцы. На развітанне я спытаў, ці была яна ў Беларусі. "На выхадных ездзілі з дачкой у Гомель, гулялі па парку", — адказвае яна, маючы на ўвазе палацава-паркавы ансамбль Румянцавых—Паскевічаў.

"Ох, не жылі вы ў Беларусі..." — разважаў я, выходзячы з маршруткі, за якую заплаціў 2,5 грыўні (каля 2 тысяч беларускіх рублёў). У Мінску тая ж паслуга каштуе ў пяць разоў болей!

Логіку Святланы я зразумеў пазней, калі завітаў у чарнігаўскі Гарадскі парк культуры і адпачынку. Там некаторыя беларускія рэаліі сапраўды ўспрымаюцца зусім па-іншаму. Калі замежнікі хваляць чысціню мінскіх вуліц, часам узнікае раздражненне: маўляў, няўжо яны не заўважаюць, што для падтрымкі такой чысціні на вуліцах існуе цэлая армія дворнікаў? Няўжо за нешта іншае нас нельга пахваліць? Да чысціні пакрысе пачынаеш прызвычайвацца. А потым у тым жа чарнігаўскім парку адчуваеш сапраўдны шок. Так, сцежкі, засыпаныя лісцем, цалкам адпавядаюць рамантычнаму восеньскаму настрою. Але зусім не натхняе агульная занядбанасць (напрыклад, ля ўвахода ў парк наведвальнікаў сустракае фантан, адкуль не прыбіраюць смецце; большасць сцежак з выбоінамі, апошні раз былі заасфальтаваныя Бог ведае калі).

Асабліва ў парку бянтэжаць атракцыёны. У параўнанні з імі мінскія аналагі выглядаюць лідарамі тэхнічнага прагрэсу. Калі падыходзіў да кола агляду (каб паглядзець на Чарнігаў з вышыні птушынага палёту), здзівіўся: чаму на ім зусім няма дзяцей? Прычына стала зразумелай вельмі хутка: апошні рамонт рабіўся ці не два дзесяцігоддзі таму. Не дзіўна, што карыстацца атракцыёнам мала хто рызыкуе. Ды і я, сеўшы ў кабінку, ужо праз дзесяць секунд пачаў марыць аб тым, каб хутчэй вярнуцца на зямлю. Зразумела, чаму гомельскі парк здаецца некаму такім прывабным.



Турызм або асабістае жыццё?

Іншая крайнасць назіраецца ў гістарычным цэнтры горада — на тэрыторыі Дзяцінца (або вала). Апошні размешчаны на тэрыторыі Цэнтральнага парку культуры і адпачынку імя Міхаіла Кацюбінскага, вядомага ўкраінскага пісьменніка. Помнікі, што знаходзяцца ў парку, уваходзяць у Нацыянальны архітэктурна-гістарычны запаведнік "Чарнігаў старажытны". Сумная іронія ў тым, што агульная атмасфера сапраўды нагадвае запаведнік: у адрозненне ад таго ж гарадскога парку тут пануе чысціня, але адначасова не назіраецца ніякага турыстычнага жыцця.

Між тым Чарнігаў ведаў свае залатыя часы, калі з'яўляўся цэнтрам самастойнага княства. У горадзе засталося ажно пяць помнікаў старажытнага дойлідства (ва ўсёй Украіне іх 15). Прычым сярод іх самы стары помнік — Спаса-Прэабражэнскі сабор (1033), дзе, дарэчы, пахаваны князь Ігар, герой "Слова пра паход Ігаравы" і оперы Барадзіна. Акрамя таго, Чарнігаў паўтара стагоддзя ўваходзіў у склад Вялікага Княства Літоўскага. Пазней 37 гадоў знаходзіўся ў Рэчы Паспалітай (прычым атрымаў ад Жыгімонта Вазы Магдэбургскае права). Але стаўленне да такой багатай спадчыны ў мясцовых жыхароў досыць абыякавае. "Калі ў цэнтры Львова запытацца, калі быў заснаваны горад, дапамогуць нават таксісты, — абураецца мясцовая журналістка Марыя. — На такое ж пытанне ў Чарнігаве адказваюць адзінкі. Між тым Львоў маладзейшы за Чарнігаў на тры з паловай стагоддзі".

Удзень па алеях шпацыруюць толькі адзінокія мясцовыя жыхары. Сапраўднае жыццё Дзяцінца пачынаецца ўвечары. Яго апаноўвае цемра, якую марна спрабуюць парушыць рэдкія цьмяныя ліхтары. Такой сітуацыяй карыстаюцца закаханыя парачкі, якія хаваюцца літаральна пад кожным дрэвам. Якія ўжо тут турыстычныя вандроўкі і кубачкі кавы ў шматлікіх кавярнях? Якое начное гарадское жыццё? Галоўнае для турыста — не перашкодзіць асабістаму шчасцю чарнігаўскай моладзі!

Прычын такой сітуацыі некалькі. Гістарычны цэнтр Чарнігава знаходзіцца фактычна на ўскраіне горада. За ракой Дзясной, якая з аднаго боку амывае Дзяцінец, горада ўжо няма. Мясцовыя жыхары кажуць, што ў некаторыя раёны маршруткі перастаюць хадзіць пасля 10 гадзін вечара. Калі няма ўласнай машыны, вяртацца на ўскраіны трэба загадзя. Таму вечарам горад звычайна пусты, а пасядзець у цэнтры можна хіба ў некалькіх кавярнях на праспекце Міра. Акрамя таго, у горадзе адсутнічае якая-небудзь сур'ёзная турыстычная інфраструктура. Адзінае выключэнне — стэнды з фотаздымкамі — як выглядаў Чарнігаў 100 гадоў таму. Праўда, мясцовыя жыхары даўно пагляздзелі, што хацелі.

Палітычная агітацыя — у дзіцячым парку

Пра будучыя парламенцкія выбары нагадваюць перадвыбарныя плакаты, якімі літаральна заклеены цэнтр, шматлікія бігборды, а таксама агітацыйныя намёты, расстаўленыя па горадзе. Часцей за ўсё сустракаецца рэклама "Блока Пятра Парашэнкі", а таксама партыі "Бацькаўшчына" Юліі Цімашэнка. Праўда, здзівіла адно палітычнае "ноу-хау". Праз радыёкропкі гарадскога парку ўкраінцаў пераконваюць прагаласаваць за тую або іншую партыю. Рубрыка так і называецца: "Палітычная рэклама". Калі я зайшоў у парк, мінакоў агітавалі за партыю дзеючага прэзідэнта.

Цяжка сказаць, ці мае гэта эфект. Пры мне чарнігаўцы не звярталі на рэкламу асаблівай увагі: прынамсі, ніхто не спыняўся, каб паслухаць рэкламу, і не падыходзіў да намётаў. Хутчэй за ўсё, украінцы проста стаміліся ад палітыкі. Асабліва, калі ў Данбасе ідзе вайна. Дарэчы, сустрэў у горадзе ўсяго тры адгалоскі ўсходніх падзей.

Першы — афіша пра выступленне абласной філармоніі. Грошы, якія атрымаюць салісты, яны плануюць ахвяраваць на правядзенне антытэрарыстычнай аперацыі. Другі — ваенна-майданаўская песня "Воины свету" з рэпертуару беларускага гурта "Ляпіс Трубяцкі", што гучала на ўвесь начны парк імя Кацюбінскага ў выкананні кампаніі маладзёнаў.

А трэці, ускосны адгалосак усходніх падзей, — стужкі колераў украінскага сцяга сустракаюцца паўсюль. Іх столькі, колькі патрэбна, каб натуральна засведчыць украінскі патрыятызм. Магчыма, менавіта ён дазволіць жыхарам Чарнігава, стомленым і ад атмасферы вайны на ўсходзе краіны, і ад хаосу папярэдніх гадоў прэзідэнцтва Януковіча вытрымаць і дачакацца лепшага жыцця.

Дзяніс МАРЦІНОВІЧ.

Мінск—Чарнігаў.



ЭВРИКА!

Бионические глаза

Корреспондент BBC Future побеседовала с женщиной, которой вернули зрение при помощи сверхсовременного оптического протеза.

Фрэн Фултон 66 лет, последние десять лет она была полностью слепа. Но пару месяцев назад ее жизнь изменилась.

Фултон страдает от пигментного ретинита: при этом заболевании светочувствительные клетки сетчатки постепенно отмирают. Она теряла зрение постепенно, в течение нескольких лет, а последние 10 лет совсем ничего не видела. В конце июля ей имплантировали систему под названием "Аргус-2". Оснащенные камерами очки подключены к электродам, вживленным в ее глазные яблоки, и через них в мозг поступает визуальная информация. С помощью этого устройства она вновь может видеть. Какие же ощущения она при этом испытывает?

"Когда они меня "включили", у меня захватило дух, — говорит Фултон. — *Я была ошеломлена и потрясена, мое сердце забилось так быстро, что я даже положила руку на грудь — боялась, что оно выскочит!"*

Видеокамеры постоянно совершенствуются, наши знания о зрении углубляются — а вместе с этим оттачиваются технологии восстановления зрения у слепых. Устройства, подобные "Аргусу-2", работают вместо незрячих глаз. Они не могут сравниться со здоровыми глазами и их пока мало (в США эти системы носят всего шесть человек), но специалисты надеются, что со временем такие устройства смогут помочь все большему количеству незрячих людей.

ПАДЗЕЯ

Калі бусел прылятае да гнязда

Не чакала, што да фільма "Белыя Росы. Вяртанне" будзе такая ўвага, такі ажыятаж. Разумела, што яго будуць ларніраваць крытыкі: так бы мовіць, разглядаць з перабольшанай увагай, нават скепсісам. Для гэтага ёсць аб'ектыўныя прычыны: Аляксей Дудараў, светлай памяці Ігар Дабралюбаў, іх першыя "Белыя Росы"... А цяпер вось "другая спроба" (хоць Аляксей Ануфрыевіч і папярэджвае, што прамой сувязі з першай кінастужкай няма). Але каб масавы глядач так прагна "накінуўся"... Аказваецца, галодны наш глядач на сваё, адчувае патрэбнасць у нацыянальным кіно.

У кінатэатры "Кастрычнік" яблыку не было дзе ўпасці. Дзясяткі журналістаў засталіся стаяць у праходах. Крэслы — а іх, паводле афіцыйных дадзеных, у "Кастрычніку" 1340 — усе былі занятыя. Ну, добра, 40—50, няхай сабе 100 — запрошаныя госці, а астатнія? Зразумела, што купілі квіткі самі. Прычым ужо за тры дні да прэм'еры заставаліся толькі бакавыя месцы, а ў дзень "ікс", у панядзелак 13 кастрычніка, людзі пыталіся пра лішні білецік ужо каля метро.

*Якія першыя ўражанні? Фільм атрымаўся. Меладраматычная гісторыя пра тое, як павінна быць паміж людзьмі на зямлі. Як будаваць жыццё, каб над тваім домам сяліўся бусел. Рэжысёр **Аляксандра Бутор** і аператар **Алег Гірэль** на аснове кінааповесці **Аляксея Дударава** стварылі стужку, поўную любові, святла, надзеі, веры. У Мінску з учарашняга дня фільм у пракаце. У Гомелі, Магілёве, Гродне, Вільнюсе і Маскве чакаюцца яго прэм'ерныя паказы. Як кажуць, у добры шлях!*



Аляксандра Бутор, Юозас Будрайціс і Павел Харланчук.

Александра БУТОР:

«Это я с виду такая малышка. А на площадке — капитан»

— У меня "детский" вопрос: сколько дней вы с оператором ждали, пока аист приземлится в гнездо?

— О, об этом меня еще никто не спрашивал. Нам повезло, аиста мы сняли за 5 минут. Нашли его гнездо в соседней деревне, не на нашем хуторе. Наши художники ежедневно ездили туда смотреть, дома ли птица, то есть несколько дней изучали ее "расписание". В общем, караулили. И подкараулили в самый последний день! Иначе не знаю, как бы вывернулись. Рисовали бы, что ли?

— Очень удачный образ...

— В фильме он вырастает в объемную метафору. Это не просто удачный кадр: красивая птичка летает. Это образ дома, Родины, семейного гнезда.

— А где вы нашли натуру — этот очень красивый хутор? В каком районе?

— В Гродненской области на Сорочанских озерах. Настоящий хутор из трех домов. Мы его долго искали, потому что все, что в радиусе ста километров от Минска, так или иначе покрыто коттеджной застройкой. А требовался чистый уголок. Нашли за 250 километров от столицы. Дом настоящий, не декорации, в нем живет молодая семья, у них трое детей. Существуют в полном единении с природой: купаются по утрам в озере, ловят рыбу, продают ее. Вся жизнь связана с лесом и водой.



Николай Караченцов в фильме "Белые Росы".

— Александра, вы научились прислушиваться к чужому мнению? А если проще, вам никто не мешал "добрыми советами" во время съемок?

— Дебют дебютом, но я занимаюсь этой профессией уже много лет. В 1998 году я первый раз поступила в Академию искусств — на режиссуру телевидения. Потом много лет отработала на ОНТ и опять поступила в Академию — на режиссуру кино, к Александру Ефремову. Это к тому, что я не новичок на площадке. Нет, ее я знаю и люблю! Мне там очень комфортно. Мне интересно мнение людей, но не скажу, что оно сильно на меня влияет. Потому что я абсолютно точно знаю, что я делаю, за что берусь и что хочу получить. И вообще, знаю, куда иду. Мне кажется, мне доверяют артисты. Даже Будрайтис, даже Манаев. Это я с виду такая малышка. А вообще, на площадке — капитан.

— Наш любимый Виктор Манаев был в кадре в ударе: в образе Петра Демьяновича он показал, кажется, совершенно все, что умеет. Может быть, даже излишне.

— Может быть. Виктора Сергеевича всегда много. Мне кажется, вообще роль совпала с ним в жизни. Он любит юмор. И при этом всегда немного грустный.

— А артистами Сергеем Жбанковым и Павлом Харланчуком, сыгравшими главных героев, вы довольны?

— Ну что я?.. Вот зритель... Мальчишек после премьеры публика взяла в такое плотное кольцо, они еле выбрались. Все хотели с ними сфотографироваться. Жены к ним подойти долго не могли.

— Вот, оказывается, как люди соскучились по своим, белорусским, не голливудским звездам... Знаете, а Юозас Будрайтис все-таки слишком аристократичен для белорусского мужика-хуторянина.

— А мне его балтийское спокойствие как раз было на руку. Чтобы как столп, чтобы как символ мудрости и силы.

— Что ж, в конце концов, от гродненского хутора до Литвы рукой подать... Может быть, там, на нашей границе, и такие типажи имеются.

— Так Будрайтис через границу к нам пешком на съемки ходил! А когда ездил летом на пробы на следующую нашу картину "Сладкое прощание Веры", то машинисты поезда его узнавали и даже дали однажды "порулить". Он сам вел состав! А потом шутил, что приехал на собственном поезде.

— Что значит слава... Скажите, пожалуйста, во сколько обошелся фильм казне?

— В принципе, бюджет стандартного полного метра — около миллиона долларов. Наш фильм стоил 800 тысяч. Директор "Беларусьфильма" Олег Игоревич Сильванович очень поддерживал меня на этом проекте, даже старался прикрыть собою: предупредил, что вначале будет много придирок, грязи (назовем вещи своими именами). Поэтому он вначале прятал, оберегал меня от журналистов, не пускал их на площадку. И когда сдавали фильм худсовету, сказал с улыбкой: "Слушай только меня!" В общем, у нас с директором сложились хорошие отношения свободных творческих людей.

— Результат неплохой, и вас, и директора можно поздравить. Публика довольна. Я увидела на премьере, что зритель очень соскучился по белорусскому кино и белорусским героям!

— Я поняла это еще на фестивале "Зов Полесья" на Гомельщине. Мы летом привезли туда картину (фильм был готов уже весной, ждал минской премьеры на полке) и показали ее в маленьком зальчике на сто человек. Его так тепло принимали, так душой реагировали! Как, оказывается, нужно свое, отечественное кино, в котором у героев наши имена, и чтобы говорили они иногда на "трасянцы".

— Как очень сочный и очень узнаваемый председатель сельсовета...

— Этого персонажа придумала я, его у Дударева не было. Так же, как и персонажа Андрея Мерзликина — Ивана. Мы с Алексеем Ануфриевичем договорились, что я буду править сценарий, добавлять туда, что мне нужно. Он очень терпеливо к этому отнесся. Стойко держался. В результате мы, можно сказать, просто полюбили друг друга. Дударев — потрясающий человек.

— А как вы, Александра, будете защищаться от критики? Она ведь неизбежна...

— Пускай... Критики, надеюсь, стрелять в меня не будут. А говорить, писать — пускай. Я видела главное — людей в зале, их зрительские слезы... Мне этого достаточно, чтобы понять, что я на правильном пути. У меня вся комната в цветах после премьеры — это же не заказные букеты, люди несли их от сердца.

— Какой самый важный творческий опыт, по-вашему, был у вас до "Белых Рос-2"?

— Я бы назвала это опытом съемочной площадки: у меня было два больших проекта на ОНТ, где я работала с огромной группой артистов и массовки в 200 человек, — "Павлинка NEW" и "Батлейка". После них мне уже не страшно ничего.

— А что нового о своем характере вы узнали на съемках "Белых Рос"?

— Наверное, что я могу оказывать сильное влияние на людей. Услышала столько теплых слов от артистов!.. Думала, что после съемок разойдутся и забудут, но мы все вместе до сих пор, все стали друзьями: и Андрей Мерзликин, и Юозас Будрайтис, и наши мальчики Сергей Жбанков и Павел Харланчук. Уже сто раз были друг у друга в гостях. Фильм про семью сделал нас всех одной семьей. Артисты стали мне как родные. Любой их них это подтвердит.

Вярнуцца да «Белых Рос» Аляксея Дударава падштурхнуў дваровы шчанюк

— Аляксей Ануфрыевіч, як адзначылі прэм'еру фільма?

— Адзначылі з сябрамі і блізкімі. Гудзяжу не было. "Жаўцізны" публіцы не падкіну.

— А вось спытаю ваша меркаванне аб з'яўленні акцёра Мікалая Карачанцава ў зале. Гэта хіба не аддае жоўтым?

— Не... Я падышоў, паціснуў яму руку. Калі я даведаўся, што рэжысёр Аляксандра Бутор зняла Карачанцава ў фільме, прыйшоў на прагляд, нібы з жабай на сэрцы. Але паглядзеў... Ну што ж... Гэта шчыра, гэта не гульня ў вялікадушнасць з артыстам, які трапіў у бяду.

— А ў цэлым якія ўражанні ад фільма па гарачых слядах?

— Я глядач сапсаваны. Калі літаратар стварае п'есу, сцэнарый, ён ужо здымае сваё ўнутранае кіно. І перазняць яго не зможа ніхто, нават самы вялікі талент, усё роўна нешта парушыцца. Рэжысёр Аляксандра Бутор расказала сваю гісторыю. Галоўнае — з сэрцам, з душой, з добрым поглядам на людзей, на перспектыву. Яшчэ раз скажу: новы фільм ні ў якім выпадку нельга лічыць працягам "Белых Рос". Што працягваць? Мы жывём нават не ў іншай краіне, мы жывём на іншай планеце!

— Можа быць, вы паспрачаецеся, але ў фільме "Белыя Росы. Вяртанне" я адчула сувязь з вашай п'есай "Вечар".

— Магу сказаць наступнае: толькі цяпер я зразумеў, што такое "Вечар", які я напісаў, калі мне было 30 гадоў. Справа не ў тым, добрыя ці дрэнныя дзеці, а ў тым, што рана ці позна любы чалавек застаецца адзін. І ад гэтага яго не ўратуе ніхто і ніколі. Гэта і трагедыя, і крыж...



Са старых "Белых Рос" у новым фільме сыгралі толькі два акцёры: Ірына Ягорава-Каўрыга і Мікалай Карачанцаў.

— Мяне вельмі кранула метафара з буслом, які вяртаецца ў гняздо. Хоць, прызнаем, гэта ўжо штамп. Наш нацыянальны штамп. Тым не менш ад гэтага ён не перастае кранаць сэрца. Чаму?

— А калі б у рэжысёра Аляксандры Бутор не было б бусла — чысціні, веры — унутры, гэты эпізод не гучаў бы так гарманічна і чыста ў карціне, мы бы моршчыліся, як ад скрыгату: навошта?.. А так — бусел сапраўды прылятае!

— І верыш, і плачаш...

— Хоць людзі жывуць не па-боску... Пакуль што. Але жаданне веры, жаданне надзеі, любові — яны ніколі не пройдуць, запатрабаванасць будзе ва ўсіх. Адзін святар на пропаведзі сказаў: у храме на людзей паглядзіш — ну як святыя. Выйшлі з храма — усё з пачатку.

— Фільм пабудаваў дом-храм... У ім героі лепш, чым яны ў жыцці. Нават адмоўны герой Бодзя, чый вобраз таленавіта стварыў Павел Харланчук, выклікае сімпатыю. Харланчуку, раптам заўважыла, наогул цікава глядзець у твар. Наша новая зорка?

— Таму што ў акцёра ёсць другі, трэці, чацвёрты план. Справа ў тым, што гэты адмоўны персанаж у канцы што робіць? Ён плача. А калі чалавек заплакаў... Ён не вачыма плача, ён плача душой. Павел Харланчук мне вельмі падабаецца. Усюды падабаецца, дзе яго ні бачыў. Сапраўды, унутры ў яго багата.

— А каму, Аляксей Ануфрыевіч, першаму ўсё ж такі прыйшла ідэя вярнуцца да тэмы "Белых Рос"?

— На 20-годдзі фільма "Белыя Росы" адзін рэжысёр паказаў дакументальны фільм, дзе ён зняў вуліцу Белыя Росы, якая ёсць у Гродне, пагаварыў там з сімтым. І зняў нейкага шчанюка. А потым пытаецца: "Пазнаў? Гэта нашчадак Валета!" (*Валет — пёс сям'і Ходасаў у "Белых Росах". —* **А.М.**). Я гавару: "З глузду з'ехаў!" А ён: "Дакажы, што гэты пёс — не нашчадак! А, па-другое, якая табе розніца? А людзям прыемна". Ну і гэта было як штуршок. Час прайшоў, жыццё прайшло, захацелася зазірнуць: а што здарылася з сям'ёй Ходасаў?

— Усё ў вашых руках: што прыдумалі, то і здарылася.

— Хм, героі, як толькі яны пачынаюць жыць у табе, жывуць па сваіх законах, па сваіх правілах. Далей яны табе дыктуюць, а не ты ім. Бывае, што і да слёз.

— Мне здаецца, "Белыя Росы. Вяртанне" таксама стане народнай стужкай, як і першы фільм.

— Дай Бог, але вырашаць будзем не мы, аўтары. І не чыноўнікі, журналісты, рэкламісты, крытыкі. Вырашаць будзе толькі глядач.

— Крытыкі ўжо назвалі фільм казкай для дарослых.

— "Не будете как дети, не войдете в Царствие Небесное".

— У вас ёсць прычыны крыўдзіцца на лёс?

— За ўсё трэба дзякаваць Богу. А калі дзякуеш, якія ж крыўды?

— Да вас падыходзіў на прэм'еры з віншаваннямі хто-небудзь з высокіх гасцей?

— Ну, міністр культуры са сцэны ўсё мне сказаў. А астатніх я і не бачыў. А хто быў?

— Надзея Ермакова, Уладзімір Макей...

— Я арыентуюся на гледача. А ён кіно прыняў, я гэта адчуў. Крытыкі? Я зараз проста не хачу цытаваць, што гаварылі пра "Белыя Росы" Ігара Дабралюбава 30 гадоў таму.

— А што? Не, цяпер ужо ўспамінайце! Іменавалі "клюквой"?

— Кічам! Маўляў, лепш глядзець правалы Феліні, чым наш беларускі кіч. Кіч не кіч, а саграваe. Цяплом і верай. Людзі кіно рабілі душой.

— Хачу пацікавіцца як даўні сябар: ці хопіць ганарара на машыну? Ці толькі на машынку?

— Так. З першых "Белых Рос" я купіў у 1984 годзе аўтамабіль "Волга". І зараз таксама хопіць на машыну.

Алена МАЛОЧКА.

ДА ВЕДАМА!

Нацыянальны банк будзе адчынены для ўсіх

У суботу 18 кастрычніка ў рамках агульнадзяржаўнай кампаніі па павышэнні фінансавай адукаванасці насельніцтва Нацыянальны банк краіны праводзіць Дзень адчыненых дзвярэй (уваход у будынак цэнтральнага апарата Нацбанка ў Мінску па праспекце Незалежнасці, 20).

Прэс-сакратар Нацбанка **Аляксандр Цімашэнка** паабяцаў, што ў гэты дзень любы жадаючы зможа даведацца, як "нараджаюцца", "жывуць" і "паміраюць" грошы, як адрозніць падробленыя грошы ад сапраўдных, што могуць банкаўскія плацежныя карткі, як працуе "банк на канапе". Можна будзе ўбачыць кабінет старшыні праўлення Нацбанка і залу пасяджэнняў, даведацца, што знаходзіцца ў кабіне інкасатарскага аўтамабіля, прымераць бронекамізэльку.

ЗНАЙ НАШИХ!

Возраст не помеха

Ирина Мойсейчик завоевала корону третьей вице-мисс на Всемирном конкурсе красоты Princess Of The Globe, проходившем в турецком городе Бодрум в конце сентября. По правилам, теперь красавица имеет право участвовать в конкурсе "Мисс мира — 2014", однако вопрос о ее участии в популярном конкурсе решит отборочная комиссия.



Корона третьей вице-мисс стала неожиданностью для красавицы, ведь Ирина уже около десяти лет не участвует в фотосъемках и конкурсах красоты.

— Модельный бизнес оставила в 18 лет. До того были мелкие фотосъемки, которые приносили мне больше удовольствия, чем денег. А в конкурсах красоты участвовала совсем юной, — призналась Ирина журналистам. Это был конкурс "Мисс Беларусь".

— Я была тогда совсем зеленая, и адаптироваться к строгим взглядам жюри было сложно. Репетиции проходили с утра до ночи под жестким прицелом камер. Вдобавок в то время я была стеснительной. Зато сейчас отлично чувствую себя на сцене, — улыбается девушка.

Участвовать во Всемирном конкурсе Princess Of The Globe Ирину приглашали еще два года назад. Но все время препятствовали обстоятельства. В этот раз звонок-приглашение совпал с отпуском, поэтому Ирина согласилась не раздумывая.

Корона одной из победительниц дает право представлять свою страну на Всемирном конкурсе красоты "Мисс мира — 2014", который будет проходить в Малайзии. Однако по правилам участницы не должны быть старше 24 лет. Ирине сейчас 27. Но знаменитый конкурс часто отступает от жестких регламентов: были случаи, когда красавицы были старше заявленного возраста.

Несмотря на победу в Турции, Ирина не хочет связывать свою жизнь с модельным бизнесом. Сейчас она работает начальником отдела импорта в одной столичной инжиниринговой компании и строит карьеру. Кстати, у девушки два высших образования. Секретом красоты считает любовь к спорту, который для нее лучшее лекарство. В расписании красавицы занятия танцами (перепробовала фламенко, боди-балет, женскую пластику) и конный спорт. Много читает: последняя прочитанная книга — "Красное и черное" Стендаля. На вопрос, свободно ли сердце, собеседница загадочно ответила:

— Полусвободно. Сердце полностью занято, когда девушка замужем. А я пока нахожусь в поиске, ведь решение о замужестве очень серьезное, избранника надо выбирать раз на всю жизнь.

КАДРЫ

Старшыня Следчага камітэта Беларусі зоймецца яшчэ і валейболам

На гэтым тыдні старшыня Следчага камітэта Валянцін Шаеў абраны старшынёй Беларускай федэрацыі валейбола.



На справаздачна-выбарнай канферэнцыі федэрацыі за кандыдатуру **Шаева** дэлегаты выказаліся аднагалосна, паведамляе прэс-служба БФВ.

Раней гэтай грамадскай арганізацыяй 15 гадоў кіравалі былы старшыня Мінаблвыканкама **Барыс Батура**. На канферэнцыі было вырашана абраць яго ганаровым старшынёй.

Як бачым, зараз у многіх федэрацыях ідзе працэс абнаўлення кіраўніцтва. Не так даўно лёгкаатлетычную "гаспадарку" краіны ўзначаліў у мінулым вядомы спартсмен, а цяпер дэпутат Палаты прадстаўнікоў Нацыянальнага сходу **Вадзім Дзевятоўскі.** Адбылася змена ў Беларускай федэрацыі валейбола, а 22 кастрычніка чакаецца, што Федэрацыю хакея ўзначаліць экс-старшыня Дзяржпагранкамітэта **Ігар Рачкоўскі.**

Алесь СІВЫ.

КУЛУАРЫ

З пачынам!

Старшыня Савета міністраў **Міхаіл Мясніковіч** прадэманстраваў веданне беларускай мовы. Адбылося гэта ў сераду падчас удзелу старшыні ўрада ў калегіі Міністэрства культуры.

Прамаўляў Мясніковіч упэўнена, не спатыкаючыся і нават захоўваючы асаблівасці спецыфічна беларускага вымаўлення гукаў. Атрымалася, на думку многіх, нават лепш, чым па-руску. Дзіўна, чаму раней ён так баяўся выступаць па-беларуску — нарадзіўся ж у Нясвіжскім раёне, дзе менавіта на матчынай мове і гаварылі, і гавораць.

Нагадаем, што ў гэтым годзе не толькі Мясніковіча можна павіншаваць з беларускамоўным дэбютам. На ўрачыстым сходзе на Дзень Незалежнасці нечакана і сам Аляксандр Лукашэнка вялікую частку прамовы зачытаў па-беларуску. Дыпламаты, якія прысутнічалі на гэтым мерапрыемстве, потым расказвалі, што адразу адчулі нешта незвычайнае. Кажуць, Лукашэнка перад выступленнем быў вельмі сур'ёзны, заўважна хваляваўся. Але калі зала ўзарвалася апладысментамі, пачуўшы з яго вуснаў беларускую гаворку, ягоны настрой змяніўся.

Дарэчы, прэм'ер-міністр з беларускай прамовай справіўся не горш, чым кіраўнік дзяржавы. Галоўнае — практыка.

ДАРЭЧЫ

Згодна з артыкулам 4 Закона аб мовах, ведаць беларускую мову павінны ўсе дзяржаўныя чыноўнікі.

Артыкул 4 гэтага закона гучыць так: "Кіраўнікі, іншыя работнікі дзяржаўных органаў і іншых арганізацый павінны валодаць беларускай і рускай мовамі ў аб'ёме, неабходным для выканання імі сваіх службовых абавязкаў".

Ірына МАЛЬЦАВА.

ПОНЕДЕЛЬНИК, 20 ОКТЯБРЯ

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 “Доброе утро, Беларусь!”.
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.25 “Новости”.
07.05, 08.05 “Новости экономики”.
07.10, 08.10, 19.40, 00.05 “Зона Х”.
09.10 “Главный эфир”.
10.05 “Клуб редакторов”.
10.50 “Звездная жизнь”.
11.00, **13.00, 16.00** “90 секунд”.
12.10 “Формула любви”. Худ.фильм.
13.45, 15.50 “Солнечное затмение”. Худ.фильм.
15.15, 18.40 “Новости региона”.
17.30 “Белорусское времечко”.
19.20 “Арена”.
20.00 “Форум”.
21.00 “Панорама”.
21.45 “След”. Сериал.
23.45 “Актуальное интервью”.
00.40 “День спорта”.
00.55 “Однажды в Мексике”. Худ.фильм.

Беларусь 2

07.00 “Утро”.
09.00, 10.05, 21.30 “Тэлебарометр”.
09.05, 16.40 “Сашка”. Сериал.
10.40 “Старик Хоттабыч”. Худ.фильм.
12.05 “Умник”. Сериал.
13.50 “Мария Верн: тень из прошлого”. Сериал.
15.35 “Comedy Баттл. Без границ”.
17.50, 23.55 “Тридцатилетние”. Сериал.
18.50 “Универ”. Сериал.
20.55 “Реальный мир”.
21.25 “КЕНО”.
21.35 “Виртуозы”. Сериал.
22.45 “Кулинар-2”. Сериал.
23.50 “Хочу в телевизор!”.
00.45 “Хали-гали”.

Беларусь 3

07.20 “Дабраранак”.
07.50 “Хачу ўсё ведаць!”.
08.00, 12.35, 18.50, 23.40 “Калейдаскоп”.
08.15, 22.05 “Дыяблог. P.S.”.
08.45 “Энцыклапедыя разводаў”. Маст.фільм.
10.10 “Па сакрэце ўсяму свету”. Маст.фільм.
12.10 “Старыя казкі”.
12.55 “Справа Артамонавых”. Маст.фільм.
14.30 “Камертон”.
14.55 “За цьмянай даллю лошыцкіх алей”.
15.05 “У цішы празрыстай цуд сустрэць магчыма”.
15.20 “Загадкі дзеда Кандрата”. Дак.фільм.
15.50 “Крыж міласэрнасці”. Серыял.
17.10 “Няскончаная п’еса для механічнага піяніна”. Маст.фільм.
19.10 “Ацэола”. Маст.фільм.
20.45 “Калыханка”.
21.10 “Сто песень для Беларусі”.
22.30 “Размаўляем па-беларуску”.
23.00 “Подых струн”.

Беларусь 5

07.40 Баскетбол. Единая лига ВТБ. “Байзонс” (Финляндия) — “Цмокі-Мінск” (Беларусь).
09.15 Гандбол. Лига чемпионов. “БГК им.Мешкова” (Беларусь) — ПСЖ (Франция).
10.45 Хоккей. Чемпионат Беларуси. “Гомель”—”Химик-СКА” (Новополоцк).
12.35 Футбол. Чемпионат Англии. “Сток Сити”—”Суонси”.
14.30 Теннис. Турнир ВТА. Итоговый турнир.
18.25 Хоккей.
20.50 Футбол. Чемпионат Англии. Обзор тура.
21.55 Футбол. Чемпионат Англии. “Вест Бромвич”—”Манчестер Юнайтед”.
23.55 “Время футбола”.

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 “Наши новости”.
06.05 “Наше утро”.
09.05 “Контуры”.
10.00 “Жить здорово!”.
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00 “Новости спорта”.
11.10 “Фазенда”.
11.50 “Модный приговор”.
13.10 “Мужское/Женское”.
14.10 “Наедине со всеми”.
15.10, 16.15 “Время покажет”.
16.50 “Давай поженимся!”.
18.20 “Обратный отсчет”.
19.00 “Жди меня”.
20.00 “Время”.
21.05 “Дело принципа”.
22.15 “Легенды Live”.
23.00 “Вечерний Ургант”.
23.40 “Война красавиц”. Худ.фильм.
01.15 “Ночные новости”.

РТР-Беларусь

07.00 “Утро России”.
10.00 “Картина мира”.
10.55 “Погода на неделю”.
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 “Вести”.
11.30 “Прямой эфир”.
12.55 “Особый случай”.
13.50, 16.50, 19.50, 23.40 “Новости — Беларусь”.
14.30 “О самом главном”.
15.40 “Похищение Европы”.
16.40 “Космонавтика”.
17.15 “Моя планета”.
17.50 “Сердце звезды”. Сериал.
18.50 “Пока станица спит”. Сериал.
20.50 “Каменская”. Сериал.
21.50, 23.50 “Королева бандитов-2”. Сериал.

НТВ-Беларусь

06.00 “НТВ утром”.
08.05 “До суда”.
09.05, 10.20 “Возвращение Мухтара”. Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 “Сегодня”.
11.30, 17.30 “Обзор. Чрезвычайное происшествие”.
11.55 “Суд присяжных”.
13.20 “Суд присяжных. Окончательный вердикт”.
14.30 “Прокурорская проверка”.
15.30 “Едим дома”.
16.35 “Ржавчина”. Сериал.
18.00 “Говорим и показываем”.
20.00 “Карпов. Сезон третий”. Сериал.
22.00 “Анатомия дня”.
23.00 “Возвращение”. Худ.фильм.
00.40 “Проснемся вместе?”. Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 “24 часа”.
06.10, 17.20 “Минщина”.
06.20, 07.45 “Утро. Студия хорошего настроения”.
07.40, 20.10, 22.55 “СТВ-спорт”.
08.30 “Неделя”.
09.45 “Большой завтрак”.
10.40, 17.30 “Званый ужин”.
11.40 “Семейные драмы”.
12.35 “Не ври мне!”. Сериал.
13.50 “Большой город”.
14.30 “Звездный ринг. Битва хитов”.
15.40 “Другая страна”.
16.20 “Наше дело”.
16.50 “Следаки”. Сериал.
18.30 “Странное дело”.
20.00 “Столичные подробности”.
20.15 “Поющие города”. Дневник.
20.20 “Бесстрашная гиена-2”. Худ.фильм.
22.10 “Смотреть всем!”.
23.00 “Неделя спорта”.
23.30 “Военная тайна”.

Мир

05.00 “180 минут”.
07.45, 23.40 “Беларусь сегодня”.
08.10, 00.05 “Чужие письма”. Худ.фильм.
09.50 “Заказ”. Худ.фильм.
11.10 “В мире еды”.
12.00, 15.00, 18.00 “Новости”.
12.20 “Отблески”. Сериал.
14.05, 01.45 “Тайные знаки”.
15.20 “Слово за слово”.
16.10 “Сделка”. Сериал.
18.20, 02.10 “Хиромант-2”. Сериал.
21.00 “Эта женщина ко мне”. Худ.фильм.
22.45 “Новости культуры”.
23.30 “Новости. Главная тема”.

Польскі спадарожнікавы канал

07.00, 11.25 “ПраСвет”.
07.35, 18.45, 01.00 “Форум”.
08.20, 12.00 “Два на два”.
08.50, 13.00 “Зона “Свабоды”.
09.30, 16.30 “Mad Men. Утрапёныя-2”. Серыял.
10.15, 15.20 “Жанчыны Гітлера”. Дак.фільм.
11.15, 16.15 “Гісторыя пад знакам “Пагоні”.
12.35 “Эксперт”.
13.40, 23.05 “Праклятце нефрытавага скарпіёна”. Маст.фільм.
17.20 “Час гонару”. Серыял.
18.10 “Над Нёмнам”.
18.30, 19.30, 20.00, 20.30 “Навіны”.
18.40, 20.10 “Агляд медыяў”.
19.35 “Свет”.
19.50 “Агляд падзей культуры”.
20.15, 20.35 “Гарачы каментарый”.
20.50 “Dэвайс”.
21.00, 02.15 “Аб’ектыў”.
21.25 “Размова”.
21.50, 04.10 “Асабісты капітал”.
22.15, 04.30 “Рэмарка”.
22.40 “Рэвалюцыя-анлайн”. Рэпартаж.
00.45, 01.45, 02.40 “Інфармацыйна-публіцыстычны блок”.

ШТО? ДЗЕ? КАЛІ?

20—26 кастрычніка

Тэатры

МІНСК

Нацыянальны акадэмічны тэатр Янкі Купалы
22, 23, 24 — ***Міжнародны форум тэатральнага мастацтва “ТЕАРТ 2014”.*** “Тата”.
25, 26 — “Ноч на Каляды”.
Рэспубліканскі тэатр беларускай драматургіі
21 — “Ліфт”.
22 — “Нязваны госць”.
23 — “Фінт-Круазэ”.
24 — “Адель”.
25 — “Два чароўныя парасоны” — 12.00. “Адамавы жарты” — 19.00.
26 — “Бегчы з Эльсінора, альбо Гамлет навыварат”.
Нацыянальны акадэмічны Вялікі тэатр оперы і балета
21 — “Пиковая дама”.
22, 23 — “Анюта”.
24 — “Травиата”.
25 — “Аида”.
Беларускі дзяржаўны акадэмічны музычны тэатр
21 — “Голубая камея”.
22 — “Подлинная история поручика Ржевского”.
23 — “Ассоль”.
24 — “Юнона” и “Авось”.
25 — “Красная Шапочка. Поколение NEXT” — 11.30. “Стакан воды” — 19.00.
26 — “Айболит” — 11.30. “PETROFF-БАЛ”. Юбілейная вечарына галоўнага хормайстра ***Святланы Пятровай*** — 19.00.
Нацыянальны акадэмічны драматычны тэатр імя М.Горкага
21 — “Проделки Ханумы”.
22 — “Горе от ума”.
23 — “Viva commedia!”.
24 — “Дядюшкин сон”.
25 — “Пойманный сетью”.
26 — “Волшебные кольца Альманзора” — 12.00. “Пигмалион” — 19.00.
Беларускі дзяржаўны маладзёжны тэатр
21 — “Бардо”.
22 — “Бесприданница”.
24 — “Козий остров”.
25 — “Любовь студента”.
26 — “Василиса Прекрасная” — 11.30. “Тойбеле и ее демон” — 19.00.
Сучасны мастацкі тэатр
23 — “Американская комедия”.
24 — “Фигаро.tut”.
25 — “Комедия о скупердяе”.
26 — “Айболит и Бармалей”.
Беларускі дзяржаўны тэатр лялек
22, 23, 26 — “Малыш и Карлсон, который живет на крыше”.
24 — “Тартюф”.
25 — “Кот в сапогах”.
Драматычны тэатр Беларускай Арміі
24, 24 — “Собака на сене”.
Беларускі паэтычны тэатр аднаго акцёра “Зьніч”
20 — “Палескія рабінзоны” — 15.00. “Прыпадаю да нябёс” — 19.00.
Беларускі рэспубліканскі тэатр юнага гледача
22 — “Ліса і вінаград”.
23, 24 — “Аднакласнікі”.
25 — “Сакрэт сапраўднага сяброўства”.
26 — “Тры парсючкі”.

ВІЦЕБСК

Нацыянальны акадэмічны драматычны тэатр імя Якуба Коласа
24 — “Дом Бернарды Альбы”.
25 — “Рамеа і Джульета”.
26 — “Кошкі-Мышкі”.

ГОМЕЛЬ

Гомельскі абласны драматычны тэатр
23 — “Горько!”.
24 — “Убей меня, голубчик!..”.
25 — “Любовь под вязами”.
26 — “Театр”.

ГРОДНА

Гродзенскі абласны драматычны тэатр
26 — “Карлик Нос” — 14.00. “Вероника решает умереть” — 19.00.

МАГІЛЁЎ

Магілёўскі абласны драматычны тэатр
23 — “Гроза”.
24 — “Фрекен Жюли”.
25 — “Мужчина к празднику”.
26 — “Свидание в предместье”.

БРЭСТ

Брэсцкі акадэмічны тэатр драмы
22 — “Беспорядок класса люкс, или Пляски с мертвецом”.
23 — “Гроза”.
24 — “Наш городок”.
25 — “Двое”.
26 — “Малыш и Карлсон, который живет на крыше”.

ВТОРНИК, 21 ОКТЯБРЯ

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 “Доброе утро, Беларусь!”.
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.50 “Новости”.
07.05, 08.05 “Новости экономики”.
07.10, 08.10, 19.40, 00.15 “Зона Х”.
09.10, 21.45 “След”. Сериал.
11.00, 13.00, 16.00 “90 секунд”.
11.05, 20.00 “Долгий путь домой”. Сериал.
12.10, 16.35 “Семейные мелодрамы-2”.
13.05 “День в большом городе”.
14.00 “Такая обычная жизнь”. Сериал.
15.15, 18.40 “Новости региона”.
15.25, 01.25 “Маша в законе!-2”. Сериал.
17.30 “Белорусское времечко”.
19.20, 00.35 “Сфера интересов”.
21.00 “Панорама”.
23.40 “Вечер трудного дня”.
01.10 “День спорта”.

Беларусь 2

07.00 “Утро”.
09.00, 00.20 “Тэлебарометр”.
09.05, 16.40 “Сашка”. Сериал.
10.10 “Кипяток”.
10.30 “Кулинар-2”. Сериал.
11.35 “Виртуозы”. Сериал.
12.45 “Икра”.
13.20, 18.50 “Универ”. Сериал.
15.35 “Comedy Woman”.
16.35 “Хочу в телевизор!”.
17.50 “Тридцатилетние”. Сериал.
20.55 “Реальный мир”.
21.25 “КЕНО”.
21.30, 23.45 “Время футбола”. Превью.
21.40 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. БАТЭ (Борисов) — “Шахтер” (Донецк). Прямая трансляция.
00.40 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. Обзор игрового дня.

Беларусь 3

07.20 “Дабраранак”.
07.50 “Хачу ўсё ведаць!”.
08.00, 13.40, 19.05, 00.30 “Калейдаскоп”.
08.15 “Няскончаная п’еса для механічнага піяніна”. Маст.фільм.
09.50, 17.10, 22.20 “Дыяблог”.
10.20 “Братушка”. Маст.фільм.
11.35 “Легенды кіно”.
11.55 “Яна абараняе Радзіму”. Маст.фільм.
13.15, 00.05 “Святло далёкай зоркі”.
13.55 “Славянскі базар-2009”. Канцэрт ансамбля “Харошкі”.
14.50 “Размаўляем па-беларуску”.
15.20 “Творцы”.
15.50 “Крыж міласэрнасці”. Серыял.
17.40 “Паручнік Кіжэ”. Маст.фільм.
19.25 “Ганна на шыі”. Маст.фільм.
20.45 “Калыханка”.
21.10, 22.45 “Мёртвыя душы”. Серыял.

Беларусь 5

07.00 “PRO спорт”. Новости.
08.00 Футбол. Чемпионат Англии. Обзор тура.
08.55 Футбол. Чемпионат Англии. “Вест Бромвич”—”Манчестер Юнайтед”.
10.45 Хоккей.
12.35 “Время футбола”.
13.20 Автоспорт.
14.30 Теннис.
18.30 “Спорт-кадр”.
18.55 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. ЦСКА (Россия) — “Манчестер Сити” (Англия).
21.00 Гандбол.
21.35 Футбол. Лига чемпионов УЕФА.
23.55 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. БАТЭ (Борисов) — “Шахтер” (Донецк).

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 “Наши новости”.
06.05 “Наше утро”.
09.05 “Жить здорово!”.
10.25 “Контрольная закупка”.
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00 “Новости спорта”.
11.10 “Фазенда”.
11.50 “Модный приговор”.
13.10 “Мужское/Женское”.
14.10 “Наедине со всеми”.
15.10, 16.15 “Время покажет”.
16.50 “Давай поженимся!”.
18.20 “Зайцев + 1”. Сериал.
18.50 “Пусть говорят”.
20.00 “Время”.
21.05 “Дом с лилиями”. Сериал.
23.10 “В ожидании любви”. Худ.фильм.
01.05 “Ночные новости.

РТР-Беларусь

07.00 “Утро России”.
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 “Вести”.
11.30 “Прямой эфир”.
12.50 “Особый случай”.
13.50, 16.50, 19.50, 23.40 “Новости — Беларусь”.
14.30 “О самом главном”.
15.40 “Кузькина мать. Итоги”.
16.40 “Факты”.
17.15 “Моя планета”.
17.50 “Сердце звезды”. Сериал.
18.50 “Пока станица спит”. Сериал.
20.50 “Каменская”. Сериал.
21.50, 23.50 “Королева бандитов-2”. Сериал.

НТВ-Беларусь

06.00 “НТВ утром”.
08.10 “До суда”.
09.10, 10.20 “Возвращение Мухтара”. Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 “Сегодня”.
11.30, 17.30 “Обзор. Чрезвычайное происшествие”.
11.55 “Суд присяжных”.
13.20 “Суд присяжных. Окончательный вердикт”.
14.30 “Прокурорская проверка”.
15.30 “Дело вкуса”.
16.35 “Ржавчина”. Сериал.
18.00 “Говорим и показываем”.
20.00 “Карпов. Сезон третий”. Сериал.
22.00 “Анатомия дня”.
23.00 “Братаны”. Сериал.
00.45 “Проснемся вместе?”. Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 “24 часа”.
06.10, 17.20 “Минщина”.
06.20, 07.45 “Утро. Студия хорошего настроения”.
07.40, 20.10, 22.55 “СТВ-спорт”.
09.00, 13.50, 20.15 “Поющие города”. Дневник.
09.05 “Неделя спорта”.
09.35 “Такова судьба”.
10.40, 17.30 “Званый ужин”.
11.35 “Семейные драмы”.
12.35 “Не ври мне!”. Сериал.
13.55 “Поющие города”. Кастинг-шоу”. Гродненская область.
15.35 “Тотальная распродажа”.
16.50 “Следаки”. Сериал.
18.30 “Четыре свадьбы”.
20.00 “Столичные подробности”.
20.20 “Бархатные ручки”. Худ.ф.
22.20 “Смотреть всем!”.
23.00 “Умнее не придумаешь”.
00.00 “Автопанорама”.
00.20 “Боец. Рождение легенды”. Сериал.

Мир

05.00 “180 минут”.
07.45, 23.40 “Общий интерес”.
08.10, 00.05 “Просто Саша”. Худ.ф.
09.20 “Эта женщина ко мне”. Худ.фильм.
11.10 “В мире красоты”.
12.00, 15.00, 18.00 “Новости”.
12.20 “Отблески”. Сериал.
14.05, 01.25 “Тайные знаки”.
15.20, 22.40 “Слово за слово”.
16.10 “Сделка”. Сериал.
18.20, 02.15 “Хиромант-2”. Сериал.
21.00 “Стерва”. Худ.фильм.
23.30 “Новости. Главная тема”.
04.05 “По поводу. Тайны сокровищ”.

Польскі спадарожнікавы канал

07.00, 08.00, 08.55, 12.45, 13.50, 14.45, 23.50, 00.45, 01.40 “Інфармацыйна-публіцыстычны блок”.
07.15, 13.05 “Форум”.
08.30, 14.20, 21.00, 01.15 “Аб’ектыў”.
10.25, 16.15 “Асабісты капітал”.
10.45 “Рэмарка”.
11.10 “Усё, што люблю”. Маст.фільм.
16.40 “Эксперт”.
17.10 “Час гонару”. Серыял.
18.00 “Відзьмо-невідзьмо”.
18.30, 19.30, 20.00, 20.30 “Навіны”.
18.40, 20.10 “Агляд медыяў”.
18.45 “Каментарый эксперта”.
18.50 “Суб’ектыў”.
19.00, 00.20 “Рэпартэр”.
19.35 “Свет”.
19.50 “Агляд падзей культуры”.
20.15, 20.35 “Гарачы каментарый”.
20.50 “Сальда”.
21.25 “Размова”.
21.45, 03.00 “Два на два”.
22.15, 03.35 “Без рэтушы: “Карная псіхіятрыя”. Рэпартаж.
22.30 “Рэвалюцыя. Дэдлайн”. Рэпартаж.
22.55 “Жанчыны Гітлера”. Дак.фільм.

СРЕДА, 22 ОКТЯБРЯ

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 “Доброе утро, Беларусь!”.
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.40 “Новости”.
07.05, 08.05 “Новости экономики”.
07.10, 08.10, 19.40, 00.05 “Зона Х”.
08.50 Слово Митрополита Тадеуша Кондрусевича на день памяти Блаженного Папы Иоанна II.
09.10, 21.45 “След”. Сериал.
11.00, 13.00, 16.00 “90 секунд”.
11.05, 20.00 “Долгий путь домой”. Сериал.
12.10, 16.35 “Семейные мелодрамы-2”.
13.05 “День в большом городе”.
14.00 “Такая обычная жизнь”. Сериал.
15.15, 18.40 “Новости региона”.
15.25, 01.10 “Маша в законе!-2”. Сериал.
17.30 “Белорусское времечко”.
19.20, 00.20 “Сфера интересов”.
21.00 “Панорама”.
23.45 “Актуальное интервью”.
01.00 “День спорта”.

Беларусь 2

07.00 “Утро”.
09.00, 23.50 “Тэлебарометр”.
09.05, 16.35 “Сашка”. Сериал.
10.15 “Белорусская кухня”.
10.50 “Падение “Черного ястреба”. Худ.фильм.
13.25, 18.50 “Универ”. Сериал.
15.40 “Репортер”.
17.50, 01.00 “Тридцатилетние”. Сериал.
20.55 “Реальный мир”.
21.25 “Спортлото 5 из 36”.
21.30 “КЕНО”.
21.40 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. “Ливерпуль”—”Реал”. Прямая трансляция.
23.55 “Хочу в телевизор!”.
00.00 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. Обзор игрового дня.

Беларусь 3

07.20 “Дабраранак”.
07.50 “Хачу ўсё ведаць!”.
08.00, 13.05, 19.10, 00.35 “Калейдаскоп”.
08.15 “Ганна на шыі”. Маст.фільм.
09.35, 17.10, 22.25 “Дыяблог”.
10.05, 21.10, 22.50 “Мёртвыя душы”. Серыял.
12.35, 00.10 “Святло далёкай зоркі”.
13.15 “Музей кнігі Нацыянальнай бібліятэкі Рэспублікі Беларусь”. Дак.фільм.
13.50 “Наперад у мінулае”.
14.15 “Лёгкі хлеб”. Маст.фільм.
14.35 “Свая вышыня”.
15.05 “Свет прыроды”.
15.30 “Навукаманія”.
16.00 “Крыж міласэрнасці”. Серыял.
17.40 Канцэрт джазавага піяніста Вячаслава Ганеліна.
19.30 “Выстрал”. Маст.фільм.
20.45 “Калыханка”.

Беларусь 5

07.00 “PRO спорт”. Новости.
08.00 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. Обзор игрового дня.
09.05, 23.55 Футбол. Лига чемпионов УЕФА.
11.00, 19.35 Теннис. Турнир ВТА. Итоговый турнир.
13.00 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. ЦСКА (Россия) — “Манчестер Сити” (Англия).
14.45 “Козел про футбол”.
15.00 “Спорт-кадр”.
15.25 Гандбол.
15.55 Хоккей. КХЛ. “Трактор” (Челябинск) — “Динамо” (Минск).
18.10 Гандбол. SEHA-лига. “БГК им.Мешкова” (Беларусь) — “Войводина” (Сербия).
21.35 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. Онлайн игрового дня.

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 “Наши новости”.
06.05 “Наше утро”.
09.05 “Жить здорово!”.
10.25 “Контрольная закупка”.
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00 “Новости спорта”.
11.10 “Фазенда”.
11.50 “Модный приговор”.
13.10 “Мужское/Женское”.
14.10 “Наедине со всеми”.
15.10, 16.15 “Время покажет”.
16.50 “Давай поженимся!”.
18.20 “Зайцев + 1”. Сериал.
18.50 “Пусть говорят”.
20.00 “Время”.
21.05 “Дом с лилиями”. Сериал.
23.10 “Вечерний Ургант”.
23.50 “Золотая дверь”. Худ.фильм.
01.30 “Ночные новости”.

РТР-Беларусь

07.00 “Утро России”.
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 “Вести”.
11.30 “Прямой эфир”.
12.50 “Особый случай”.
13.50, 16.50, 19.50, 23.40 “Новости — Беларусь”.
14.30 “О самом главном”.
15.40 “Мир невыспавшихся людей”.
16.40 “Факты”.
17.15 “Вся Россия”.
17.50 “Сердце звезды”. Сериал.
18.50 “Пока станица спит”. Сериал.
20.50 “Каменская”. Сериал.
21.50, 23.50 “Королева бандитов-2”. Сериал.

НТВ-Беларусь

06.00 “НТВ утром”.
08.05 “До суда”.
09.05, 10.20 “Возвращение Мухтара”. Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 “Сегодня”.
11.30, 17.30 “Обзор. Чрезвычайное происшествие”.
11.55 “Суд присяжных”.
13.20 Суд присяжных. Окончательный вердикт”.
14.30 “Прокурорская проверка”.
15.30 “Дело вкуса”.
16.35 “Ржавчина”. Сериал.
18.00 “Говорим и показываем”.
20.00 “Карпов. Сезон третий”. Сериал.
22.00 “Анатомия дня”.
22.40 “Братаны”. Сериал.
00.20 “Проснемся вместе?”. Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 “24 часа”.
06.10, 17.20 “Минщина”.
06.20, 07.45 “Утро. Студия хорошего настроения”.
07.40, 20.10, 22.55 “СТВ-спорт”.
09.00, 13.50, 20.15 “Поющие города”. Дневник.
09.05 “Минск и минчане”.
09.35 “Центральный регион”.
10.05 “Автопанорама”.
10.40, 17.30 “Званый ужин”.
11.35 “Семейные драмы”.
12.35 “Не ври мне!”. Сериал.
13.55 “Бархатные ручки”. Худ.фильм.
15.45 “Тотальная распродажа”.
16.50 “Следаки”. Сериал.
18.30 “Четыре свадьбы”.
20.00 “Столичные подробности”.
20.20 “Грозовой перевал”. Худ.фильм.
22.20 “Смотреть всем!”.
23.00 “Секретные территории”.
00.00 “Добро пожаловаться”.
00.20 “Боец. Рождение легенды”. Сериал.

Мир

05.00 “180 минут”.
07.45, 23.40 “Сделано в СССР”.
08.10, 00.05 “Меня это не касается”. Худ.фильм.
09.30 “Стерва”. Худ.фильм.
11.10 “В мире еды”.
12.00, 15.00, 18.00 “Новости”.
12.20 “Отблески”. Сериал.
14.05, 01.45 “Тайные знаки”. Док.сериал.
15.20, 22.40 “Слово за слово”.
16.10 “Сделка”. Сериал.
18.20, 02.15 “Хиромант-2”. Сериал.
21.00 “Пять лет и один день”. Худ.фильм.
23.30 “Новости. Главная тема”.

Польскі спадарожнікавы канал

07.00, 07.50, 08.55, 12.30, 13.20, 14.10, 00.10, 01.10, 02.05 “Інфармацыйна-публіцыстычны блок”.
07.25, 12.55 “Рэпартэр”.
08.20, 13.45, 21.00, 01.40 “Аб’ектыў”.
10.10, 15.40 “Два на два”.
10.40, 16.10 “Без рэтушы: “Карная псіхіятрыя”. Рэпартаж.
10.55 “Ранча”. Серыял.
11.45, 17.20 “Над Нёмнам”.
12.00, 17.35 “Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча”.
16.25 “Архімандрыт”. Дак.фільм.
18.00 “Рэмарка”.
18.30, 19.30, 20.00, 20.30 “Навіны”.
18.40, 20.10 “Агляд медыяў”.
18.45 “Каментарый эксперта”.
18.50 “Стыль”.
18.55, 00.40 “Асабісты капітал”.
19.15, 01.00 “Гісторыя пад знакам “Пагоні”.
19.35 “Свет”.
19.50 “Агляд падзей культуры”.
20.15, 20.35 “Гарачы каментарый”.
20.50 “Сальда”.
21.25 “Размова”.
21.45, 03.25 “Маю права”.
22.05, 03.50 “54%”.
22.25 “Рэвалюцыя... Крымская пастка”. Рэпартаж.
23.00 “Лонданцы-2”. Серыял.
23.45 “Эксперт”.

ЧЕТВЕРГ, 23 ОКТЯБРЯ

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 “Доброе утро, Беларусь!”.
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 00.50 “Новости”.
07.05, 08.05 “Новости экономики”.
07.10, 08.10, 19.40, 00.15 “Зона Х”.
09.10, 21.45 “След”. Сериал.
11.00, 13.00, 16.00 “90 секунд”.
11.05, 20.00 “Долгий путь домой”. Сериал.
12.10, 16.35 “Семейные мелодрамы-2”.
13.05 “День в большом городе”.
14.00 “Такая обычная жизнь”. Сериал.
15.15, 18.40 “Новости региона”.
15.25, 01.25 “Маша в законе!-2”. Сериал.
17.30 “Белорусское времечко”.
19.20, 00.35 “Сфера интересов”.
21.00 “Панорама”.
23.40 “Вечер трудного дня”.
01.10 “День спорта”.

Беларусь 2

07.00 “Утро”.
09.00, 00.00 “Тэлебарометр”.
09.05, 16.40 “Сашка”. Сериал.
10.10 “Белорусская кухня”.
10.45 “Приключения принца Флоризеля”. Сериал.
12.40 “Кипяток”.
13.00 “Выше крыши”.
13.35, 18.45 “Универ”. Сериал.
15.45 “Перезагрузка”.
17.45, 00.05 “Такси”. Сериал.
19.55 Футбол. Лига Европы УЕФА. “Динамо” (Минск) — “Генгам”. Прямая трансляция.
21.55 “КЕНО”.
22.00 Футбол. Лига Европы УЕФА. ПСВ—”Панатинаикос”. Прямая трансляция.
00.40 “Хали-гали”.

Беларусь 3

07.20 “Дабраранак”.
07.50 “Хачу ўсё ведаць!”.
08.00, 13.10, 18.45, 23.30 “Калейдаскоп”.
08.15, 13.25, 18.55, 23.40 “Галасы з мінулага”.
08.20 “Выстрал”. Маст.фільм.
09.35, 22.35 “СССР — музыка пад забаронай”.
10.05, 21.10 “Мёртвыя душы”. Серыял.
12.45, 23.00 “Святло далёкай зоркі”.
13.30 “Гісторыя майго кахання”. Канцэрт заслужанай артысткі Рэспублікі Беларусь Іны Афанасьевай.
15.05 “Настальжы”.
15.35 “Наперад у мінулае”.
16.05 “Крыж міласэрнасці”. Серыял.
17.30 “Подых струн”.
18.10 “Халады ў пачатку вясны”. Маст.фільм.
19.05 “Капітанская дачка”. Маст.ф.
20.45 “Калыханка”.

Беларусь 5

06.30 “PRO спорт”. Новости.
07.30 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. Обзор игрового дня.
08.30, 14.30 Теннис. Турнир ВТА.
12.35 Хоккей. КХЛ. “Трактор” (Челябинск) — “Динамо” (Минск).
16.30 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. “Ливерпуль” (Англия) — “Реал” (Мадрид).
18.25 “Овертайм”.
18.50 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. Обзор игрового дня.
19.55, 22.00 Футбол. Лига Европы УЕФА.
00.00 Футбол. Лига Европы УЕФА. “Динамо” (Минск) — “Генгам” (Франция).

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 “Наши новости”.
06.05 “Наше утро”.
09.05 “Жить здорово!”.
10.25 “Контрольная закупка”.
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00 “Новости спорта”.
11.10 “Фазенда”.
11.50 “Модный приговор”.
13.10 “Мужское/Женское”.
14.10 “Наедине со всеми”.
15.10, 16.15 “Время покажет”.
16.50 “Давай поженимся!”.
18.20 “Зайцев + 1”. Сериал.
18.50 “Пусть говорят”.
20.00 “Время”.
21.05 “Дом с лилиями”. Сериал.
23.10 “Еда, дорога, рок-н-ролл”.
00.00 “На ночь глядя”.
01.00 “Ночные новости”.

РТР-Беларусь

07.00 “Утро России”.
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 “Вести”.
11.30 “Прямой эфир”.
12.50 “Особый случай”.
13.50, 16.50, 19.50, 23.40 “Новости — Беларусь”.
14.30 “О самом главном”.
15.40 “Шарль де Голль. Его Величество Президент”.
16.40 “Факты”.
17.15 “Моя планета”.
17.50 “Сердце звезды”. Сериал.
18.50 “Пока станица спит”. Сериал.
20.50 “Каменская”. Сериал.
21.50 “Королева бандитов-2”. Сериал.
23.50 “Поединок”.

НТВ-Беларусь

06.00 “НТВ утром”.
08.05 “До суда”.
09.05, 10.20 “Возвращение Мухтара”. Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 “Сегодня”.
11.30, 17.30 “Обзор. Чрезвычайное происшествие”.
11.55 “Суд присяжных”.
13.20 “Суд присяжных. Окончательный вердикт”.
14.30 “Прокурорская проверка”.
15.30 “Дело вкуса”.
16.35 “Ржавчина”. Сериал.
18.00 “Говорим и показываем”.
20.00 “Карпов. Сезон третий”. Сериал.
22.00 “Анатомия дня”.
23.00 “Братаны”. Сериал.
00.40 “Проснемся вместе?”. Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 “24 часа”.
06.10, 17.20 “Минщина”.
06.20, 07.45 “Утро. Студия хорошего настроения”.
07.40, 20.10, 22.55 “СТВ-спорт”.
09.00, 13.50, 20.15 “Поющие города”. Дневник.
09.05 “Приключения дилетанта”.
09.40 “Дальние родственники”.
10.05 “Добро пожаловаться”.
10.40, 17.30 “Званый ужин”.
11.35 “Семейные драмы”.
12.35 “Не ври мне!”. Сериал.
13.55 “Грозовой перевал”. Худ.ф.
15.50 “Тотальная распродажа”.
16.50 “Следаки”. Сериал.
18.30 “Четыре свадьбы”.
20.00 “Столичные подробности”.
20.20 “Солдат”. Худ.фильм.
22.10 “Смотреть всем!”.
23.00 “Анна Чапман и ее мужчины”.
00.00 “Автопанорама”.
00.20 “Боец. Рождение легенды”. Сериал.

Мир

05.00 “180 минут”.
07.45 “Диаспоры”.
08.10, 00.05 “Алло, Варшава”. Худ.фильм.
09.30 “Пять лет и один день”. Худ.фильм.
11.10, 01.30 “В мире красоты”. Док.сериал.
12.00, 15.00, 18.00 “Новости”.
12.20 “Отблески”. Сериал.
15.20, 22.35 “Слово за слово”.
16.10 “Сделка”. Сериал.
18.20, 02.20 “Хиромант-2”. Сериал.
21.00 “Слон и моська”. Худ.фильм.
23.30 “Новости. Главная тема”.
23.40 “Преступление и наказание”.

Польскі спадарожнікавы канал

07.00, 08.00, 08.50, 12.45, 13.45, 14.40, 00.15, 01.15, 02.05 “Інфармацыйна-публіцыстычны блок”.
07.25, 13.15 “Асабісты капітал”.
07.50, 11.40, 13.35, 17.15 “Гісторыя пад знакам “Пагоні”.
08.30, 14.15, 21.00, 01.45 “Аб’ектыў”.
10.15, 16.05 “Маю права”.
10.35 “54%”.
10.55, 17.30 “Лонданцы-2”. Серыял.
11.55 “Архімандрыт”. Дак.фільм.
16.25 “Ранча”. Серыял.
18.15 “Без рэтушы”: “Карная псіхіятрыя”. Рэпартаж.
18.30, 19.30, 20.00, 20.30 “Навіны”.
18.40, 20.10 “Агляд медыяў”.
18.45 “Каментарый эксперта”.
18.50 “Профіль пакалення”.
18.55, 00.45 “Два на два”.
19.35 “Свет”.
19.50 “Агляд падзей культуры”.
20.15, 20.35 “Гарачы каментарый”.
20.50 “Сальда”.
21.25 “Размова”.
21.45, 03.30 “Рэпартэр”.
22.10, 04.00 “Відзьмо-невідзьмо”.
22.40 “Рэвалюцыя. Слёзы Майдана”. Рэпартаж.
23.00 “Норд-Ост. Тэатр смерці”. Дак.фільм.

ПЯТНИЦА, 24 ОКТЯБРЯ

Беларусь 1

06.00, 07.20, 08.15 "Доброе утро, Беларусь!".
07.00, 08.00, 09.00, 12.00, 15.00, 19.00, 23.55 "Новости".
07.05, 08.05 "Новости экономики".
07.10, 08.10, 19.20 "Зона X".
09.10 "След". Сериал.
11.00, 13.00, 16.00 "90 секунд".
11.05, 19.55 "Долгий путь домой". Сериал.
12.10, 16.30 "Семейные мелодрамы-2".
13.05 "День в большом городе".
14.00 "Такая обычная жизнь". Сериал.
15.15, 18.40 "Новости региона".
15.25, 00.25 "Маша в законе!-2". Сериал.
17.20 "Terra incognita. Беларусь неизвестная".
17.55 "Наши".
18.10 "Большой репортаж".
21.00 "Панорама".
21.45 "Затрымай мяне".
23.20 "Беларусь в развитии".
00.10 "День спорта".

Беларусь 2

07.00 "Утро".
09.00, 21.20 "Тэлебарометр".
09.05, 16.45 "Сашка". Сериал.
10.15 "Копейка в копейку".
10.55 "Приключения принца Флоризеля". Сериал.
13.45 "Под грифом "Известные".
14.20 "Я хочу это увидеть!".
14.55 "Универ". Сериал.
16.05 "Вот это да!".
17.55 "Такси". Сериал.
18.55 "Сумерки. Сага. Рассвет: часть 1". Худ.фильм.
21.00 "На природе".
21.25 "КЕНО".
21.30 "Битва экстрасенсов".
23.05 "Репортер".
00.00 "Светлячки в саду". Худ.фильм.

Беларусь 3

07.20 "Дабраранак".
07.50 "Хачу ўсё ведаць!".
08.00, 12.10, 18.55, 23.05 "Калейдаскоп".
08.15 "Капітанская дачка". Маст.фільм.
09.55 "Навукаманія".
10.20 "Мёртвыя душы". Серыял.
11.50 "Персона".
12.30 "Аўтограф".
12.50 "Дванаццаць месяцаў". Мультфільм.
13.40, 14.00, 14.25, 14.50, 15.20 "Рэчавы доказ".
15.50 "Музей кнігі Нацыянальнай бібліятэкі Рэспублікі Беларусь".
16.15 "Квенцін Таранціна. Прафесійны кінахуліган".
16.55 "Выкрасці Бельмандо". Маст.фільм.
17.45 Беларускаму дзяржаўнаму ансамблю "Песняры" — 45! "Прысвячэнне майстру". Канцэрт.
19.15 "Капабланка". Маст.фільм.
20.45 "Калыханка".
21.00 "Смяротныя думкі". Маст.фільм.
22.35 "Камертон".

Беларусь 5

07.00 "PRO спорт". Новости.
08.00 "Овертайм".
08.30 Теннис. Турнир ВТА. Итоговый турнир.
12.35 Футбол. Лига Европы УЕФА. "Динамо" (Минск) — "Генгам" (Франция).
14.30 Теннис. Турнир ВТА.
16.25, 22.05 Хоккей. КХЛ. "Югра" (Ханты-Мансийск) — "Динамо" (Минск).
18.55 Хоккей. Чемпионат Беларуси. "Юность" (Минск) — "Неман" (Гродно).
21.10 Европейский покерный тур.
00.00 "Mix Fight. Новые горизонты".

ОНТ

06.00, 06.30, 07.00, 07.30, 08.00, 08.30, 09.00, 11.00, 13.00, 16.00, 18.00, 20.30 "Наши новости".
06.05 "Наше утро".
09.05 "Жить здорово!".
10.25 "Контрольная закупка".
11.05, 13.05, 16.10, 18.15, 21.00 "Новости спорта".
11.10 "Фазенда".
11.50 "Модный приговор".
13.10 "Мужское/Женское".
14.10 "Учиться жить".
14.40 "Время покажет".
16.15 "Вот я какой". Худ.фильм.
18.20 "Жди меня. Беларусь".
18.55 "Поле чудес".
20.00 "Время".
21.05 "Черное-белое".
22.10 "Голос".
00.15 "Вечерний Минск".
01.20 "Ночные новости".

РТР-Беларусь

07.00 "Утро России".
11.00, 14.00, 17.00, 20.00 "Вести".
11.30 "Прямой эфир".
12.50 "Особый случай".
13.50, 16.50, 19.50, 23.50 "Новости — Беларусь".
14.30 "О самом главном".
15.30 "Железный Шурик".
16.30 "Факты".
17.15 "Вся Россия".
17.50 "Сердце звезды". Сериал.
18.50 "Пока станица спит". Сериал.
21.00 "Каменская". Сериал.
22.00 "Королева бандитов-2". Сериал.
00.00 "Специальный корреспондент".

НТВ-Беларусь

06.00 "НТВ утром".
08.05 "До суда".
09.05, 10.20 "Возвращение Мухтара". Сериал.
10.00, 13.00, 16.00, 19.00 "Сегодня".
11.30, 17.25 "Обзор. Чрезвычайное происшествие".
11.55 "Суд присяжных".
13.20 "Суд присяжных. Окончательный вердикт".
14.30 "Прокурорская проверка".
15.30 "Дело вкуса".
16.35 "Очная ставка".
18.00 "Говорим и показываем".
19.50 "Телохранитель". Худ.фильм.
23.35 "Братаны". Сериал.

СТВ

06.00, 07.30, 10.30, 13.30, 16.30, 19.30, 22.30 "24 часа".
06.10, 17.20 "Минщина".
06.20, 07.45 "Утро. Студия хорошего настроения".
07.40, 20.10, 22.55 "СТВ-спорт".
09.00, 13.50, 20.15 "Поющие города".
09.05 "Здравствуйте, доктор!".
09.40 "Дальние родственники".
10.05 "Автопанорама".
10.40, 17.30 "Званый ужин".
11.35 "Семейные драмы".
12.35 "Не ври мне!". Сериал.
13.55 "Солдат". Худ.фильм.
15.40 "Тотальная распродажа".
16.50 "Следаки". Сериал.
18.35 "Такова судьба".
20.00 "Столичные подробности".
20.20 "Остин Пауэрс: Голдмембер". Худ.фильм.
22.00, 23.00 "На том же месте в тот же час".
23.50 "Большая игра".
00.35 "Ливан". Худ.фильм.

Мир

05.00 "180 минут".
07.45 "Добро пожаловать".
08.10 "Однажды двадцать лет спустя". Худ.фильм.
09.35 "Слон и моська". Худ.фильм.
11.10, 02.05 "В мире еды". Док.сериал.
12.00, 15.00, 18.00 "Новости".
12.20 "Отблески". Сериал.
15.20 "Преступление и наказание".
15.45 "Секретные материалы".
16.10 "Белый холст". Худ.фильм.
18.20 "Танцы марионеток". Сериал.
21.35 "Здравствуйте, я ваша тетя!". Худ.фильм.
23.20 "Еще не вместе".
23.55 "Женщина и мужчины". Худ.фильм.
02.55 "Приключения Македонской".
03.10 "Свинарка и пастух". Худ.фильм.

Польскі спадарожнікавы канал

07.00, 08.00, 08.50, 13.00, 14.20, 14.40, 01.20, 02.20, 03.10 "Інфармацыйна-публіцыстычны блок".
07.25, 13.00 "Два на два".
08.30, 14.00, 21.00, 02.50 "Аб'ектыў".
10.15, 15.50 "Рэпартэр".
10.45, 16.15 "Відзьмо-невідзьмо".
11.15, 16.45 "Норд-Ост. Тэатр смерці". Дак.фільм.
18.05 "54%".
18.30, 19.30, 20.00, 20.30 "Навіны".
18.40, 20.10 "Агляд медыяў".
18.45 "Каментарый эксперта".
19.55, 01.45 "Маю права".
19.20, 02.10 "Моўнік".
19.35 "Свет".
19.50 "Агляд падзей культуры".
20.15, 20.35 "Гарачы каментарый".
20.50 "Дэвайс".
21.25 "Размова".
21.45, 04.35 "ПраСвет".
22.20 "Закладнікі Данбаса". Рэпартаж.
22.50 "Я люблю дэмакратыю: Турцыя". Дак.фільм.
23.45 "Хітрыкі". Маст.фільм.

Вечер фортепианной музыки



24 октября — Большой зал Белорусской государственной филармонии. Сольный концерт народного артиста Беларуси профессора Игоря Оловникова. В программе — М.Глинка, М.Мусоргский, Ф.Шопен, Ф.Лист.

СУББОТА, 25 ОКТЯБРЯ

Беларусь 1

06.50 "Існасць".
07.15 "Любовь и немного перца". Худ.фильм.
09.00, 12.00, 15.00 "Новости".
09.10 "Клуб редакторов".
09.45, 23.35 "Сваты-6". Сериал.
10.55 "О еде!".
11.25 "Кулинарная дипломатия".
12.10 "Дача".
12.50 "Здоровье".
13.30 "БеларусьLIFE".
13.55 "Звездная жизнь".
15.15 "Новости региона".
15.30 "Беларусь в развитии".
16.00, 00.55 "Большая разница".
17.15 "Ветер в лицо". Худ.фильм.
21.00 "Панорама".
21.40 "Карусель". Худ.фильм.
00.45 "День спорта".

Беларусь 2

07.05 "На златом крыльце сидели". Худ.фильм.
08.25 "Клуб Винкс. Школа волшебниц". Мультсериал.
09.40 "Белорусская кухня".
10.20, 21.10 "Тэлебарометр".
10.25 "Копейка в копейку".
11.00, 21.30 "Универ. Новая общага". Сериал.
12.35 "Битва экстрасенсов".
14.10 "Вот это да!".
14.45 "Лучше не бывает". Худ.фильм.
17.15 "Comedy Woman".
18.20 "Икра".
19.15 "Ваше лото".
19.55 "Пятерочка".
20.05 "Под грифом "Известные".
20.40 "Кипяток".
21.00 "КЕНО".
21.15 "На природе".
23.05 "Бриллиантовый полицейский". Худ.фильм.
00.45 Футбол. Лига Европы УЕФА. Обзор тура.

Беларусь 3

08.00, 13.10, 16.30, 23.15 "Калейдаскоп".
08.20 "Капабланка". Маст.фільм.
09.50 "Камертон".
10.20 "Легенды кіно".
10.35 "Чорны замак Альшанскі". Маст.фільм.
12.40 "Размаўляем па-беларуску". Тэлевіктарына.
13.25 "Кар'ера Дзімы Горына". Маст.фільм.
15.05 "Тэкумзе". Маст.фільм.
16.45 "Музей Вялікай Айчыннай вайны".
17.40 "Дыяблог. P.S.".
18.10 "Робін з Шэрвуда". Серыял.
20.45 "Калыханка".
21.20 "Целаахоўнік Тэс". Маст.фільм.
22.50 "Кінарэжысёр Віктар Тураў". Дак.фільм.

Беларусь 5

06.35 "PRO спорт". Новости.
07.35 Хоккей. КХЛ. "Югра" (Ханты-Мансийск) — "Динамо" (Минск).
09.30, 13.00 Теннис. Турнир ВТА. Итоговый турнир. Полуфинал.
11.30 "Mix Fight. Новые горизонты".
12.10 Футбол. Лига Европы УЕФА. Обзор тура.
14.45 Футбол. Чемпионат Англии. "Вест Хэм"—"Манчестер Сити".
16.55 Баскетбол. Единая Лига ВТБ. "Цмокі-Мінск" (Беларусь) — ВЭФ (Рига).
18.50 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. Видеожурнал.
19.25, 21.25 Футбол. Чемпионат Англии.
23.20 Европейский покерный тур.

ОНТ

07.00 "Субботнее утро".
08.00, 09.00, 16.00, 20.30 "Наши новости".
09.05 "Смешарики. Новые приключения".
09.20 "Здоровье".
10.25 "Смак".
11.05 "Идеальный ремонт".
12.05 "Умницы и умники".
12.50 "Родителей в школу!".
13.45 "В наше время".
15.15 "Рассмеши комика".
16.15, 21.00 "Новости спорта".
16.20 "Большие гонки".
17.50 "100 миллионов".
18.45 "Сегодня вечером".
21.05 "Хочу к Меладзе".
23.05 "Что? Где? Когда?" в Беларуси".
00.40 "Голливуд для начинающих". Худ.фильм.

РТР-Беларусь

07.00 "Никудышная". Худ.фильм.
08.45 "Примета на счастье". Худ.фильм.
10.45 "Маша и медведь". Мультфильм.
11.00, 14.00, 20.00 "Вести".
11.10 "Субботник".
11.50 "Планета собак".
12.20 "Море по колено". Сериал.
14.15 "ХА!". Маленькие комедии.
14.30 "Старшая сестра". Худ.фильм.
17.45 "Субботний вечер".
19.00 "Картина мира".
19.55 "Погода на неделю".
20.45 "Эбола. Эпидемия из пробирки".
21.45 "Любовь нежданная нагрянет". Сериал.

НТВ-Беларусь

06.05 "Медвежья хватка". Сериал.
06.55, 08.20 "Дорожный патруль". Сериал.
08.00, 10.00, 13.00, 16.00 "Сегодня".
08.50 "Врачебные тайны плюс".
09.25 "Дело вкуса".
10.20 "Главная дорога".
10.55 "Кулинарный поединок".
11.55 "Квартирный вопрос".
13.25 "ДНК".
14.20 "Я худею".
15.25 "Поедем, поедим!".
16.20 "Враги народа".
17.05 "Контрольный звонок".
18.00 "Следствие вели...".
19.00 "Центральное телевидение".
20.05 "Новые русские сенсации".
21.10 "Тихая застава". Худ.фильм.
23.00 "Список Норкина".
23.50 "Жизнь как песня. Андрей Губин".

СТВ

06.00 "Студенты-2". Сериал.
07.35 "Анфас".
07.50 "Остин Пауэрс: Голдмембер". Худ.фильм.
09.35, 13.40, 20.10 "Поющие города".
09.40 "Чистая работа".
10.35 "Дальние родственники".
10.55 "Это мой дом".
11.30 "Минск и минчане".
12.05 "Приключения дилетанта".
12.40 "Секретные территории".
13.45 "Ошибка резидента". Худ.фильм.
15.15 "Военная тайна".
16.30, **19.30** "24 часа".
16.45 "Наше дело".
17.00 "Большой город".
17.35 "Странное дело".
18.25 "Умнее не придумаешь".
20.00 "СТВ-спорт".
21.55 "Великие тайны".
23.00 "Звездный ринг. Битва хитов".
00.15 "Забирая жизни". Худ.фильм.
01.55 "Смотреть всем!".

Мир

05.00, 07.35 Мультфильмы.
06.45 "Земля и небо".
07.10 "Союзники".
08.15 "Экспериментаторы".
08.30 "Ой, мамочки".
09.00, 15.00 "Новости".
09.15 "Любимые актеры".
09.45 "Здравствуйте, я ваша тетя!". Худ.фильм.
11.35 "Танцы марионеток". Сериал.
15.15 "Пуля-дура. Агент для наследницы". Сериал.
18.20 "Пуля-дура. Агент и сокровище нации". Сериал.
21.30 "Мошенники". Худ.фильм.
23.15 "Человек-оркестр". Худ.ф.
00.45 "Еще не вместе".
01.20 "Роковое сходство". Сериал.

Польскі спадарожнікавы канал

07.00, 07.55, 08.50 "Інфармацыйна-публіцыстычны блок".
07.25 "Маю права".
07.50, 16.25 "Моўнік".
08.25, 21.00, 00.55 "Аб'ектыў".
10.15, 14.15, 01.05 "ПраСвет".
10.50 "Між намі, буслами". Серыял.
11.15 "Польскія казкі і паданні".
11.30 "Лонданцы-2". Серыял.
12.15 "Час гонару". Серыял.
13.05 "Без рэтушы": "Карная псіхіятрыя". Рэпартаж.
13.20 "Два на два".
13.50 "Асабісты капітал".
14.50 "Хітрыкі". Маст.фільм.
16.40 "Рэпартэр".
17.05 "Беларусы ў Польшчы".
17.20 "Норд-Ост. Тэатр смерці". Дак.фільм.
18.40 "Mad Men. Утрапёныя-2". Серыял.
19.30 "Я люблю дэмакратыю. Турцыя". Дак.фільм.
20.25 "Людскія справы".
21.10 "Пашпарт для беларуса". Дак.фільм.
21.40 "Востраў Крым. Deja vu". Дак.фільм.
22.15 "Плошча Збаўцы". Маст.фільм.
00.00 "Відзьмо-невідзьмо".
00.30 "Рэмарка".

Усміхніцеся!

Праца не грошы — яна не заканчваецца.

***

Бясплатная медыцына ў Беларусі пачынаецца з платных бахілаў у фае бальніцы.

***

Стаматолаг кажа пацыенту:
— Зуб я вам вылечыў, дзве гадзіны нічога не ешце.
— Ды я пасля вашых коштаў паўгода галадаць буду.

***

Мужчынская праблема: не паспееш ажаніцца з маладой, як тут жа падрастаюць яшчэ маладзейшыя.

***

Калі чалавек патрапіў у бяду, сапраўдны сябар заўсёды прыйдзе на дапамогу і здыме тое, што адбываецца, на тэлефон.

***

Скралі "Масквіч-412" 1975 года выпуску. Сэнс высвятляецца.

***

Парада дзяўчатам: калі вы не можаце выбраць аднаго з двух мужчын, то выбірайце другога. Таму што калі б вы па-сапраўднаму кахалі першага, то другі не з'явіўся б.

***

П'яны прыходзіць дадому, заходзіць у пад'езд, стукаецца ў дзверы.
— Хто там?
— Маша, гэта я!
— Я не Маша ...
— Ну Клава!
— Я не Клава ...
— Слухай, жонка, як цябе там, можа, яшчэ ў гарады пагуляем?!

***

Зараз проста дурня ўжо і не сустрэнеш, усе з вышэйшай адукацыяй.

***

Жыццё дзеліцца на два этапы — спачатку няма розуму, потым здароўя.

***

Які выдатны курорт: адправіў жонку лячыцца ад бясплоддзя, і ўсяго праз месяц яна вярнулася цяжарнай!

ШТО? ДЗЕ? КАЛІ?

20—26 кастрычніка

МІНСК
Канцэрты

Белдзяржфілармонія
Вялікая зала

20 — "Джазавыя вечары ў філармоніі". Квартэт ***Эміля Парыз'ена***, трыа ***"Асабісты дзённік"*** (Францыя).

21 — "Шэдэўры сусветнага арганнага мастацтва". Заслужаны артыст Расіі ***Аляксандр Фісейскі***.

22 — "Джазавыя вечары ў філармоніі". Трыа ***Артура Дуткевіча*** (Польшча) з праграмай "Прана".

23 — "Я прыду...". Вечар памяці ***Віктара Вуячыча***. Нацыянальны акадэмічны народны аркестр Рэспублікі Беларусь імя І.Жыновіча, мастацкі кіраўнік і галоўны дырыжор — народны артыст Беларусі, лаўрэат Дзяржаўнай прэміі Рэспублікі Беларусь, прафесар ***Міхаіл Казінец***.

24 — Вечар фартэпіяннай музыкі. Народны артыст Беларусі ***Ігар Алоўнікаў***.

25 — Фальклорная група ***"Купалінка".*** Мастацкі кіраўнік — народная артыстка Беларусі ***Алена Цялькова***.

26 — "То ли еще было...". Кампазітар, народны артыст Беларусі ***Эдуард Ханок***.

Малая зала

21 — "Музыка вялікіх рамантыкаў". ***Рувім Астроўскі*** (фартэпіяна).

22 — "Пакуль не ідуць тытры". Канцэрт памяці ***Алёны Цэгалка***.

23 — Вечар паэзіі ў "Музычнай гасцёўні": А.Пушкін, Д.Самойлаў. Выканаўца — Алег Вінярскі.

24 — "Джаз-поп-рок-сюіта" італьянскага кампазітара Клаўдыа Мандоніка. Камерны аркестр "Экспрэсія", квартэт "Тонарт".

25 — Канцэрт навучэнцаў і выпускнікоў ДМШМ №11 імя У.Алоўнікава (клас Алены Віктараўны СІРАШ, цымбалы, да 30-годдзя творчай дзейнасці).

26 — Абанемент №3. "Дзіцячыя гады любімых кампазітараў". "Дзіцячы альбом" П.Чайкоўскага.

ВОСКРЕСЕНЬЕ, 26 ОКТЯБРЯ

Беларусь 1

07.10 "Карусель". Худ.фильм.
09.00, 12.00, 15.00, 21.00 "Новости".
09.10 "Арсенал".
09.40, 00.20 "Сваты-6". Сериал.
10.50 "О еде!".
11.25 "XXL WOMAN TV".
12.10 "Новости. Центральный регион".
12.35 "Зона X".
13.05 "Тайны следствия".
13.40 "Коробка передач".
14.15 "Чтобы все так geely!".
14.50, 22.15 "Большое телевидение".
15.15 "Твой город".
15.30 "Вокруг планеты".
16.20 "Большой репортаж".
16.55 "Я могу!".
17.15 "Счастье есть". Худ.фильм.
21.55 "Навіны надвор'я".
22.25 "Любовь и немного перца". Худ.фильм.

Беларусь 2

07.05 "Выше крыши".
07.30 "Лучше не бывает". Худ.фильм.
10.00 "Мозговой штурм".
10.45, 20.25 "Тэлебарометр".
10.50, 21.45 "Универ. Новая общага". Сериал.
12.00 "Я хочу это увидеть!".
12.35 "Умник". Сериал.
14.35 "Перезагрузка".
15.25 "Сумерки. Сага. Рассвет: часть 1". Худ.фильм.
17.30 "Comedy Баттл. Без границ".
18.45 "Хали-гали".
19.15 "Суперлото".
20.05 "Кипяток".
21.00 "Спортлото 5 из 36".
21.05 "КЕНО".
21.10 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. Видеожурнал.
22.55 "Адвокат дьявола". Худ.фильм.
00.35 "Хоккей для всех".

Беларусь 3

08.00, 12.50, 16.30, 01.15 "Калейдаскоп".
08.15 "Робін з Шэрвуда". Серыял.
10.50 "Подых струн".
11.30 "Наперад у мінулае".
11.55 "Сто песень для Беларусі".
13.00 "Навукаманія".
13.35 "Кінарэжысёр Віктар Тураў". Дак.фільм.
13.55 "Жыццё і творчасць Макса Лорэнца".
14.50 "Славянскі базар у Віцебску-2011". Канцэрт прысвечаны юбілею Дзяржаўнага акадэмічнага рускага народнага хору імя М.Пятніцкага.
16.45 "Старыя казкі".
17.10 "Расклад на паслязаўтра". Маст.фільм.
18.35, 22.25 "Культпрасвет".
19.10 "Смяротныя думкі". Маст.ф.
20.45 "Калыханка".
21.15 "Подых струн".
22.55 "Машэка". Спектакль.

Беларусь 5

07.50 "PRO спорт". Новости.
08.00, 16.25 Футбол. Чемпионат Англии.
09.55 Баскетбол. Единая Лига ВТБ. "Цмокі-Мінск" (Беларусь) — ВЭФ (Рига).
11.35 Футбол. Чемпионат Англии. "Вест Хэм"—"Манчестер Сити".
13.30 "Фактор силы".
14.00, 21.00 Теннис. Турнир ВТА. Итоговый турнир. Финал.
16.00, 18.25 Футбол. Лига чемпионов УЕФА. Видеожурнал.
18.55 Футбол. Чемпионат Англии. "Манчестер Юнайтед"—"Челси".
23.05 Футбол. Чемпионат Англии. "Бернли"—"Эвертон".

ОНТ

07.00 "Воскресное утро".
08.00, 09.00, 16.00 "Наши новости".
09.05 "Воскресная проповедь".
09.20 "Смешарики. ПИН-код".
09.35 "Непутевые заметки".
09.55 "Пока все дома".
10.40 "Фазенда".
11.10 "ТВ-такси".
11.35 "История российской кухни".
12.10 "Брэйн-ринг".
13.10 "Николай Караченцов. "Я люблю — и, значит, я живу!".
14.10 "Я люблю Беларусь".
15.20, 16.20 "ДОстояние РЕспублики".
16.15 "Новости спорта".
17.50 "Театр эстрады".
20.00 "Контуры".
21.05 "Ледниковый период".
23.45 "Мамы". Худ.фильм.

РТР-Беларусь

07.00 "Комната смеха".
07.45 "Маленькое одолжение". Худ.фильм.
09.10 "Варенька". Худ.фильм.
11.00, 14.00, 20.00 "Вести".
11.15 "Сам себе режиссер".
12.10 "Смехопанорама".
12.40 "Утренняя почта".
13.20 "В мире животных".
14.15 "Крым. Приятное свидание".
15.15 "С приветом, Козаностра". Худ.фильм.
17.05 "Смеяться разрешается".
18.20 "Наш выход!".
21.55 "Воскресный вечер".
23.45 "КВН". Центральная международная лига. 1/2 финала.

НТВ-Беларусь

06.05 "Медвежья хватка". Сериал.
06.55, 08.20 "Дорожный патруль". Сериал.
08.00, 10.00, 13.00, 16.00, 19.00 "Сегодня".
08.50 "Медицинские тайны".
09.25 "Едим дома!".
10.20 "Первая передача".
11.05 "Чудо техники".
11.50 "Дачный ответ".
13.15 "Дело темное".
14.05 "Бес". Худ.фильм.
15.50, 16.20 "Морские дьяволы. Смерч". Сериал.
18.00 "Чрезвычайное происшествие". Обзор за неделю".
20.10 "Ты не поверишь!".
21.15 "Розыск". Сериал.

СТВ

06.10 "Студенты-2". Сериал.
07.45, 17.45 "Автопанорама".
08.15 "Фабио Монтале. Смертельные игры". Сериал.
10.00 "Большой завтрак".
10.40 "Территория заблуждений".
12.30 "Здравствуйте, доктор!".
13.05 "Анна Чапман и ее мужчины".
14.10 "Ошибка резидента". Худ.фильм.
15.40 "Смотреть всем!".
16.00 "Центральный регион".
16.30 "24 часа".
16.50 Концерт Михаила Задорнова.
18.15 "На том же месте в тот же час".
19.30 "Неделя".
20.40 "Ундина". Худ.фильм.
22.40 "Профессиональный бокс".
23.50 "Трон в крови". Худ.фильм.
01.40 "Великие тайны".

Мир

05.00 "Миллион вопросов о природе".
05.15 Мультфильмы.
08.05 "Знаем русский".
09.00, 15.00 "Новости".
09.15, 00.50 "И в печали, и в радости". Худ.фильм.
13.05 "С миру по нитке".
13.30 "Однажды двадцать лет спустя". Худ.фильм.
15.15, 21.00 "Место встречи изменить нельзя". Сериал.
20.00 "Вместе".
23.00 "Егерь". Худ.фильм.

Польскі спадарожнікавы канал

07.00, 21.00 "Аб'ектыў".
07.10 "ПраСвет".
07.45, 10.20 "Між намі, буслами". Серыял.
08.10, 10.45 "Польскія казкі і паданні".
08.25 "Фітнес-шмітнес".
08.45 "Маю права".
09.05 "Два на два".
09.35 "Беларусы ў Польшчы".
09.55 "Рэпартэр".
11.00 "Mad Men. Утрапёныя-2". Серыял.
11.50 "Час гонару". Серыял.
12.40 "Я люблю дэмакратыю. Турцыя". Дак.фільм.
13.35 "Відзьмо-невідзьмо".
14.05 "Моўнік".
14.15 "54%".
14.40 "Плошча Збаўцы". Маст.фільм.
16.25 "Людскія справы".
16.55, 00.25 "Пашпарт для беларуса". Дак.фільм.
17.30 "Ранча". Серыял.
18.15 "Кулінарныя падарожжы Роберта Макловіча".
18.40 "Гісторыя пад знакам "Пагоні".
18.55 "Эксперт".
19.25 "Украіна. Пункт адліку". Дак.фільм.
22.00 "Папросту разам". Маст.фільм.
23.40 "Фальшываманетчыкі. Вяртанне "Зграі". Серыял.

Адрас рэдакцыі:
220030, Мінск, вул.Энгельса, 34а.
Прыёмная: тэл./факс (017) 3286871.
Тэл. рэкламнага аддзела: (017) 3286609, 3286906
nvonlineinfo@gmail.com
http://www.nv-online.info

ISSN 2071-9647

Падпісныя індэксы: 63222 — для індывідуальных падпісчыкаў, 632222 — для прадпрыемстваў і арганізацый.

Заснавальнік і галоўны рэдактар Іосіф Паўлавіч СЯРЭДЗІЧ

У сувязі з адсутнасцю магчымасці рэдакцыя матэрыялы не рэцэнзуе і не вяртае, права ўступлення ў перапіску пакідае за сабой. За інфармацыю, размешчаную ў рэкламных аб'явах, рэдакцыя не адказвае. Могуць друкавацца матэрыялы, у якіх пазіцыя аўтараў не падзяляецца газетай. Пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі сродку масавай інфармацыі №947 ад 6 студзеня 2010 г. выдадзена Міністэрствам інфармацыі Рэспублікі Беларусь (пасведчанне аб дзяржаўнай рэгістрацыі №224 ад 6 сакавіка 2000 г.). Надрукавана ў друкарні дзяржаўнага прадпрыемства «Выдавецтва «Беларускі Дом друку». ЛП №02330/106 ад 03.04.2004. Мінск, пр. Незалежнасці, 79. Падпісана ў друк 16.10.2014 у 17.00. Аб'ём 4 друк. аркушы. Тыраж 25420 экз. Заказ №4155.